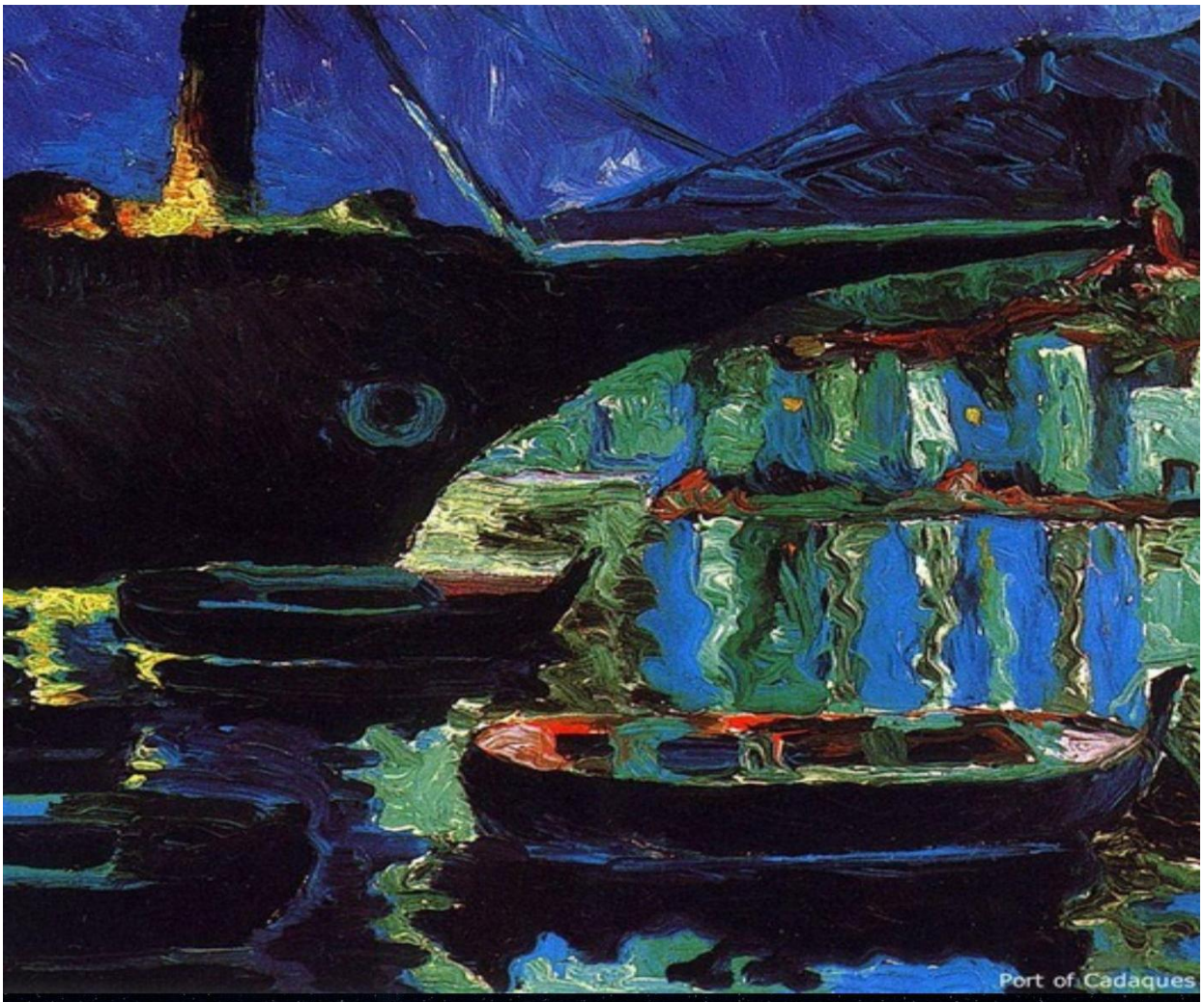

FRIEDO LAMPE

LA MARGINEA NOPȚII

Friedo Lampe

LA MARGINEA NOPȚII[1]

Roman

Sorți nenumărate se deapănă cu a mea,
Și joacă întrepătrunse toate ființarea.[2]
Hugo von Hofmannsthal

HANS SE PLICTISISE SĂ AȘTEPTE.

— Ce naiba, a spus el, dacă nu vin curând, mă car. Mă dor ochii de la atâta holbat și picioarele de la stat în genunchi.

— Vor veni imediat, trebuie să îi vezi, a zis Erich, dar vocea îi era lipsită de siguranță. — Numai că trebuie să se mai întunece.

— Da, atât de întunecat, încât nu se mai vede nimic, și apoi o să spui: „uite-i" și când colo e o rădăcină de copac. Știm povestea. Ce prostie. O faci pe-a grozavul.

Disprețuitor, Hans urmărea din priviri cele două lebede cu gâturi grațioase care alunecau în tihnă la mijlocul canalului. Se îndreptau spre căsuța lor. Hans a pocnit din limbă, dar nu și-au întors capetele nici măcar un pic.

— Ieri au venit, nu vă păcălesc, a spus Erich. Avea în sfârșit ceva cu care să-l impresioneze pe Hans, dar iată că nu-i ieșea pasența.

— Oh, a zis Hans scurt și a continuat să se uite la lebede. Ajunseseră la căsuța plutitoare și se roteau de jur împrejur într-un arc grațios.

Cele două fete erau mai răbdătoare și mai tăcute. Pesemne că le era puțin teamă. Căci, de fapt, nu le plăceau deloc șobolanii. Ce lighioane oribile. Probabil cele mai dezgustătoare animale care există. Mai ales cozile alea netede, fără păr.

— Câh. . . – câh. Nu-i așa că atacă oamenii? Cine oare le-a povestit zilele trecute că intră în dormitoare și – brr – mai bine nici să nu se gândească la așa ceva. De fapt, ar trebui să plecăm, –

[1] Romanul apare cu acest titlu inspirat de o poezie de Rainer Maria Rilke în 1933, dar este interzis aproape imediat după publicare de regimul nazist nou instaurat. După al doilea război mondial apare o ediție cenzurată cu titlul *Lebede și șobolani*. În prezenta ediție electronică pasajele restituite sunt redate între paranteze drepte.
[2] Din poezia *Manche freilich* (Multora firește) de Hugo von Hofmannstahl

dar nu – totuși era interesant. Și pe urmă băieții ar râde și ar face haz de ele: „Fricoasele.” Nu, nu. . .

Fifi șopti la urechea Luisei:

— Am să număr până la treizeci foarte încet, și, dacă nu apar, o luăm la fugă. N-au decât să spună ce vor, nu? Luise a dat din cap, dar n-o privea, se uita țintă cu ochi mari și posomorâți spre mal unde apa se oprea și începea să fie puțin mâloasă, unde se ridica o scurtă pantă abruptă cu pământ maroniu și rădăcini de copac suspendate în aer. Acolo deci locuiau acele bestii urâte. Noroi moale și cald. Broaște râioase. Viermi rozalii. Puțin mai departe, peștișori alunecau prin lichidul brun-auriu. Surescitată Luise își scărpina genunchiul gol, deși n-avea nicio mâncărime. Se ghemuise cu brațele înfășurate în jurul picioarelor. Pantofii iar îi erau murdari, la fel și ciorapii, oare și fusta, la spate? Fiindcă la un moment dat stătuse pe jos. . .

— Acolo, spuse Erich cu degetul îndreptat în josul pantei. Acolo, uitați-vă. . .

— Norocul vostru, a zis Fifi, eram pe cale să număr până la treizeci foarte încet și. . .

— Ține-ți gura, capră proastă, – îi sperii.

Începuse să se întunece. Nu puteai distinge chiar totul. Dar ceva se mișca. Gri. Mic. Sub rădăcinile copacilor. Acolo, mai era ceva. Erau doi. Apoi încă unul. Trei. Se apropiau. Copiii nu se clinteau și priveau fascinați.

— Așa vin în fiecare seară, a șoptit Erich dintr-o dată triumfător și se uita la Hans de parcă el inventase acei șobolani.

Hans a dat din cap cu seriozitate.

— Ia vedeți ce cozi au, a spus el. Au privit cozile. Lungi de un deget, cenușii, fără păr, zvâcnind înainte și înapoi.

— Pe burtă, a poruncit Hans șuierând.

S-au conformat în tăcere înălțând fiecare capul peste îndiguire. Apoi Luise a țipat deodată, ascuțit și pătrunzător, ca și cum ar fi fost în mare primejdie, mușcată de un șarpe. Șobolanii au sărit în apă și au dispărut.

— Idioată mai ești, a strigat Hans, acum au plecat.

— Mare prostie să țipi în halul ăsta, a zis Erich.

Luise se pierduse cu firea și a izbucnit în lacrimi.

— Se uita la mine așa... cu ochișorii ăia... așa de răutăcios – și apoi și-a deschis botul, doar un pic – și am zărit dinții – dorea să mă muște – sunt sigură!

— Să vă ia dracul. Cu femeile nu poți face nimic ca lumea, haide, Erich, plecăm – în port, Adelaide este încă acolo, n-ai văzut-o încă. Dă-le încolo de bocitoare. Ce spurcăciuni. M-am săturat de voi.

Erich și-a întins buza de jos a dispreț și l-a urmat pe Hans, cu mâinile îndesate în buzunarele de la pantaloni.

Luise aproape încetase cu plânsul.

— Se uita la mine așa urât cu ochișorii ăia, a murmurat ea ca pentru sine.

— Lasă, nu-i nimic, a zis Fifi. Oricum trebuie să ne întoarcem acasă.

S-au uitat în jur. Soarele dispăruse deja, iar apa din canalul orașului era neagră, nu se mai distingea nimic la adâncime, deși cu câteva clipe înainte lucea brun-auriu. Dinspre apă se ridica domol negura ce se lăsa groasă împrejur. Arborii din parc începeau să se strângă laolaltă în pâlcuri dese, întunecate, iar aripile cafenii ale morii de pe colină se înălțau alene a avertizare înspre cerul cald, albastru, fumegos. Dinspre strada portului licăreau deja flăcăruile felinarelor. Curând vor lumina cu putere. Sus pe cărare un bătrân ocupa o bancă cu mâinile pe baston și privea liniștit drept înainte. Fifi a zburdat în voie până la el.

— Cât e ceasul, unchiașule?

— Șapte și jumătate, a zis vârstnicul după ce a apăsat pe un buton, iar capacul ceasului său de aur s-a deschis cu un pocnet. „Ceasul lui tata nu-i așa de mare și nici nu-i făcut din aur, ci din argint," s-a gândit Fifi.

— Mulțumesc, a spus ea încet.

— Stai, a zis bătrânul fixând-o cu ochii lui cenușii și goi. Ce făceați acolo la șanț? Ce căutați să vedeți?

Fifi tăcea și zâmbea cu ochii în pământ.

— Ați vrut să vedeți șobolanii, nu? Hai, zi.

Fifi n-a scos o vorbă.

— Știu că ați vrut să vedeți șobolanii, a zis bătrânul. Vi se pare frumos așa ceva?

— Nu, a spus Fifi fără să ridice privirea.

— Iacă-tă, a zis bătrânul.

Și apoi dintr-o dată a chicotit:

— Copiii ăștia, mereu vor să vadă lucruri dezgustătoare. Nu aveți ceva mai bun de văzut decât șobolanii?

— Ba da, a rostit Fifi și a luat-o iute la picior fără să se mai uite o dată la bătrân. Luise stătea tot în același loc, dar arăta din nou veselă.

— E deja șapte jumătate. Vino repede!

Au umblat de-a lungul canalului și au ajuns în stradă. Felinarele ardeau deja, iar tramvaiul – numărul 1 tocmai trecuse și se oprise sub podul feroviar – avea de asemenea luminile aprinse.

Doamna Jacobi a coborât. Căra mai multe pachete. Fifi și Luise s-au înclinat într-o reverență politicoasă și afectată.

— Bună seara, fetelor. Tot pe drumuri? Hai, fuguța, în pat cu voi! le-a amenințat ea prietenoasă. Ah, mama ar folosi cu totul alt ton. Numai doamnele străine vorbesc în felul ăsta prietenos. Dar tot pe mama o iubesc mai mult. Nu, nu vreau ca doamna Jacobi să-mi fie mamă. Luise a căscat. S-au despărțit la colțul străzii. Și-au strâns mâinile în fugă.

TRAMVAIUL NUMĂRUL 1 cu care călătorise doamna Jacobi mergea de-a lungul Străzii Portului. A staționat. Un om băut a ieșit din restaurantul Bellmann. Prin ușa o clipă deschisă țâșni muzică de orchestrion și hohote de râs. Controlorul îl împingea pe bețiv și-l ținea la distanță de scară.

— Rămâi afară.

— Io, io vreau să urc. . . ce-ai cu mine. . . dacă plătesc. . . bădăranule. . .

— Afară cu tine. Mă auzi?

Zornăit de clopoțel. Plecarea. Bărbatul a rămas în urmă amenințând.

— Să-mi împuțească mie tot vagonul cu borala lui, a zis conductorul înspre Oskar și Anton. Cei doi studenți au aprobat din cap, arătându-se serioși și știutori. Controlorul a zărit valizele lor voluminoase.

— Cu Adelaide, nu? a întrebat.

— Da, a zis Anton. Rotterdam.

— Sunteți de invidiat, să călătoriți acum în septembrie pe mare, a spus conductorul. Dacă ne-am permite toți așa ceva.

— Da, suntem foarte bucuroși, a zis Anton, în timp ce un ușor sentiment de vinovăție îl îndemna să privească afară. Tocmai treceau pe lângă Astoria. Doamna de la casa de marcat trăgea perdeluța și împingea geamul în sus până la jumătate.

— Astăzi are loc confruntarea grozavă dintre Dieckmann și Alvaroz, cei doi campioni ai ringului. Dar probabil că-i știți.

Anton și-a ridicat privirile parcă încercând să-și amintească.

— Nu, nu cred.

— Pe Adelaide, a spus controlorul, ei bine, o să faceți cunoștință cu căpitanul Martens.

A râs încet ca pentru sine.

— Omul cu stewardul șic.

— Ce vreți să spuneți? a întrebat Oskar.

— O să vedeți. Și grăsana Nelly o să vă distreze. Tronează mereu în salon pe plușul roșu.

— Cine e Nelly? a vrut Anton să știe.

— O să vedeți cu ochii voștri, domnilor. În orice caz, n-o să vă plictisiți pe Adelaide. Iar controlorul a intrat în vagon hlizindu-se.

— Neplăcut, nu-i așa? a spus Anton. Mă întreb ce o fi pe navă?

— Las-o baltă, a zis Oskar, vrea doar să ne strice cheful, e invidios.

— Păcat că plecăm tocmai când se întunecă – coborârea pe fluviu, estuarul, intrarea în mare. . . abia dacă o să vedem ceva, a spus Anton.

— Da, aiurea.

—Dar, până la urmă și întunericul are farmecul lui. Nu prea cred că am să dorm prea mult azi.

— Rămâne de văzut, a zis Oskar relaxat. Nu te îngrijora prea tare.

BĂTRÂNUL ȘEDEA încă pe bancă, cu mâinile rezemate de baston, cu pălăria alături. Se uita de jur împrejur cu privirea calmă, goală. Stătea pur și simplu. Totuși trăia și ocupa un loc pe bancă, privea împrejurimile, contempla tot ce se întâmpla în jur și vedea cum se apropie seara. Se afla în parc, în spate moara de pe colină, în față panta de iarbă și canalul, iar dincolo terasamentul de cale ferată, îndărătul căruia puteai vedea primul etaj al caselor de pe Olbersstraße, fațadele albe care acum se mistuiau în întuneric. Văzuse cum soarele dispăruse în spatele caselor, cum dădacele cu cărucioare și copii jucăuși părăsiseră de mult parcul, cum apa canalelor devenise neagră, aerul, moale și fumegos, iar cerul, de un intens albastru-cenușiu. Cu ceva timp în urmă, o fetiță îl întrebase cât este ceasul, iar apoi a zbughit-o, da, a luat-o la fugă. Da, toți se îndepărtau de el, îl lăsau în pace să zacă, pur și simplu. Nici Karl și Berta nu prea se îngrijeau de el, vizitele lor pe înserate se făceau tot mai rare. Ce-i drept el nu prea avea ce să le ofere, preferau să meargă la cinema.

Pe Strada Portului mașinile se perindau cu un duruit surd. Oamenii se întorceau de la lucru. Muncitorii se îmbulzeau la ghereta cu cârnați de sub podul de cale ferată. Cumpărau cârnați roșii, groși, piperați și râdeau atât de tare, că hohotele răsunau până la el. Un câine fără stăpân l-a depășit în goană pe drumul întunecat, cu botul în sus adulmecând aerul. Știa unde se duce. Toți mergeau acasă. Dar el ce să facă acasă? Să stea în camera întunecată și să se uite jos în stradă – până când se face ora de culcare? Și dacă n-o să poată dormi? Hai să mai rămân puțin, să mai zăbovesc oleacă și să aștept, dar nu vine nimeni, e groaznic când nu vine nimeni. Poate însă se întâmplă ceva, poate vine tânărul și schimb vreo două vorbe cu el. Nu-i el acolo, în spate? Nu, nu-i el. – Uite, uite – lebedele – cum se mângâie, cum se ating, cum își încolăcesc drăgăstos gâturile: plăcerile nocturne au început pentru ele. Dar deja se separă, se îndepărtează, înoată în cercuri liniștite în jurul căsuței lor, asta-i tot, e deja gata? Se îndreaptă spre căsuță, se urcă anevoie pe micul ponton de lemn, se culcă, mai aruncă o privire înspre suprafața vâscoasă și

gudronată a apei, și își vâră capul între pene. Vor să doarmă. Vor sta aici afară toată noaptea. Dar acum eu trebuie să plec. Aștept până la trenul de la ora opt. Oare tânărul va veni?

VA MAI DURA O VREME. Încă hoinărea neliniștit pe străzi, cu mâinile în buzunarele hainei, cu pasul destul de zorit. Resimte în mâini și picioare un zvâcnet straniu. Iar ochii lui au o strălucire umedă. Parcurge mereu același traseu. În fiecare zi. De-a lungul străzilor peste dig până la râu. Și apoi se oprește pe pod, privește apa curgând pe sub el, roșie în lumina înserării, neagră noaptea, apa șopotește printre stâlpi și îi șușotește lucruri neînțelese. Și trece prin parc, schimbă câteva cuvinte cu un vârstnic care stă mereu acolo, mereu pe aceeași bancă, un bătrân care e nespus de plictisit și care nu vrea să-l lase să plece. Oare e singurul cu care poate vorbi toată ziua. Și bătrânul abia de își ascunde bucuria când apare. Dar astăzi Peter nu-i dispus să audă vorbăria lui goală și fără speranță – nu-i dispus deloc să intre în vorbă cu el. De altfel, nici eu nu am cu cine vorbi în afară de el. Nu, azi trec pe lângă el fără să mă opresc, – îl salut politicos și-mi văd de drum.

A cotit dinspre strada zbârnâind de mașini înspre *Seefahrt*, îi plăcea să se plimbe prin curtea mare a acestei fundații unde locuiau văduvele căpitanilor de marină. Era un loc atât de liniștit și de uimitor de mort. Resimțeai preț de o clipă pacea adâncă a morții lor aparente. În unele camere, mamele bătrâne luau deja cina sub lampă, ferestrele erau deschise, dar nu se auzea niciun sunet. Câteodată zăngănitul unui castron, al unei linguri sau al unui cuțit ce se ciocneau – glasul ascuțit al unui papagal dintr-un colț întunecat ce țipa vanitos și insolent: „Micuță Lora, frumușică Lora . . .” Unele femei nu făcuseră încă lumină și stăteau la fereastră, înțepenite, pierdute în visări crepusculare, două siluete negre, cocoșate se târau de-a lungul pereților, altele două s-au plasat dinaintea unei mici grădini, șopteau și chicoteau, – iar bonetele lor tremurau ca niște creste de cocoș, – se auzea murmurul unei mici fântâni, care, înconjurată de tufișuri până la bazin, se ivea din mijlocul unui petic de gazon verde închis. Aici este liniște, aici este moarte. La drept vorbind, ele nici nu mai trăiesc. Copiii lor sunt departe, soții lor zac pesemne pe fundul mării, – dar ele sunt în port. Au papagalul pe care obișnuiau să-l ia cu ele în vremea când își însoțeau bărbații. Au cochilii mici și bucăți de coral pe comodă – și astfel intră în noapte.

Apoi el ieșea din curte, și, în cele din urmă, intra în parc. Parcul ducea înspre Strada Portului, care ducea la râu – care ducea cine știe unde. Și acolo dorea să meargă și el: oriunde ar fi. Dar l-a zărit pe bătrân de la depărtare. Ședea ca de obicei pe bancă. Nemișcat, cu mâinile sprijinite pe baston, cu pălăria alături pe bancă, se tot uita la Peter și când acesta a intenționat să treacă iute cu un salut, el l-a chemat:

— Trebuie să aveți o clipă de răgaz. Veniți. Vă aștept de multă vreme.

Iar când Peter s-a așezat:

— De-ați fi văzut cele petrecute adineauri. Copiii se uitau în apă de peste taluz. Ce căutau să vadă? Șobolanii! Ce le mai trece prin cap copiilor. Iată ce-i interesează acum.

— Șobolani? Straniu! a zis Peter absent.

Privirile îi alunecau pe șanțul de apă. Acolo, unde acesta făcea o cotitură, apăruse ceva negru. O barcă și un bărbat care vâslea alene cu un clipocit ușor. O ambarcațiune lată, smolită, neagră. Furcheții scârțâiau. Bărbatul purta o pălărie de paie mare și țuguiată.

— Cine e?

— Nu-l cunoașteți pe paznicul parcului? Mă mir. O dată pe săptămână străbate canalul, verifică dacă totul îi în ordine. Aruncă o privire la căsuțele pentru rațe și lebede. Locuiește acolo sus.

Și a arătat cu degetul mare peste umăr.

— La moară?[1] Dar cum rămâne cu morarul?

— Moara e dezafectată, nu știați? E moartă de zece ani. Nu mai e decât butaforie, decor de teatru. Și locuință pentru paznic. Un tip cam ciudat, apropo. Pot să-ți spun tot felul de povești pe seama lui. . .

Dar Peter se săturase să asculte. Știa istorisirile astea fără cap și coadă.

— Scuzați-mă, trebuie să plec, am ceva de făcut.

— Ceva de făcut? Nu-s indiscret dacă vă întreb ce. . .

— Nimic important sau deosebit.

—Nimic deosebit, important? Ha, ha, m-am prins, am ghicit numaidecât. E o seară importantă pentru dumneata. Gata, nu mai pun întrebări. Și eu am fost tânăr odată. Toate-s trecătoare. (Bătrânul a chicotit.) Multă baftă. Multă baftă.

Peter nu se simțea în largul lui.

— M-ați înțeles greșit. Pe cuvânt. N-am vrut decât. . . nu vreau decât să mă duc la cinema. Nu-i ce vă gândiți dumneavoastră.

— Și de ce nu? Fără falsă pudoare! La urma urmei, suntem bărbați amândoi. Și știți. . . cinematograful nu-i fără, îți stârnește cheful. Apăi, mult noroc. Las' c-o să fie bine. Îți țin pumnii.

Peter s-a îndepărtat grăbit. Dezgustător. E ultima dată când mă așez lângă el. Mergea de-a lungul șanțului de apărare spre Strada Portului, iar când a ajuns la podul de cale ferată, tocmai când trecea pe lângă standul de cârnați, trenul de la ora opt a duruit deasupra. Apoi a trecut pe lângă dig, pe dinaintea caselor de pe Olbersstraße cu fațadele slab luminate de lămpi, în vreme ce luminile trenului planau în dungi lungi peste apa canalului. Pentru bătrân asta reprezenta semnalul de plecare. Încet și șovăitor luă drumul spre casă. S-a oprit câteva momente să se uite la îngrijitorul parcului. Barca lui se apropia de casa lebedelor, iar una dintre ele s-a trezit. A scos capul dintre pene, și-a întins gâtul în direcția gardianului și a fluturat silențios din aripile întinse. Bătrânul a văzut cum lebăda și-a așezat capul în mâna paznicului, iar acesta i-a mângâiat puțin gâtul. Într-un sfârșit, bătrânul a fost nevoit să plece. Îi era groază de camera sa, de scaunele rigide, de pereții muți, de portretele morților de mult dispăruți. Dar poate că Berta și Karl vor

[1] Aluziile topografice din text permit identificarea relativ ușoară a orașului Bremen. Moara există și astăzi.

veni tocmai azi și va vorbi puțin cu ei, poate că îi va găsi acolo când va ajunge, poate că au plecat deja, fiindcă întârziase. Dintr-o dată a grăbit pasul. . .

DAR SE GRĂBISE în zadar, nu-l așteptau în cameră, nu vor veni nici azi, va trebui să-și umple seara de unul singur. Karl și Berta nu erau nici măcar în oraș. Karl avusese după-amiaza liberă și luaseră vaporul – în josul fluviului. La ora aceea se întorceau deja înapoi. Berta nu se gândea la tată, nici măcar la soț, care stătea la o masă din spatele punții, cu capul îngreunat din pricina punciului de căpșune și a soarelui puternic de peste zi. El își închisese ochii și sforăia încetișor.

Nu simțea altceva decât prezența bărbatului cu care dansa. Era timonierul navei. Toată după-amiaza o urmărise din ochi, iar acum acesta dansa cu ea. Își lăsase capul pe spate, gura, puțin deschisă, iar părul tăiat scurt îi flutura în vântul cald al serii. Îi arunca priviri îndrăgostite, seducătoare. Fusese vrăjită de chipul său bronzat și bătut de vânturi, de ochii albaștri și limpezi, de mușchii tari pe care-i atingea.

— Cât sunt de beată, a spus ea. Am mâncat la căpșuni.

— E periculos, a zis el râzând. Absorb alcoolul.

— Știu, știu. Dar sunt atât de gustoase. Ah, bleagă mai îs. . .

Orchestra interpreta un tango, iar cuplurile se roteau în rânduri strânse pe sub velum și printre mese. De o parte și alta malurile defilau moi și netede, vitele stăteau întunecate pe pajiști, iar pe țărm se găseau încă scăldători care strigau și făceau din mână. Velierele alunecau lin.

— Vino cu mine, a zis timonierul și a apucat-o de braț.

Au coborât scările.

— Hop, ai grijă să nu te împiedici. . . mereu treaptă cu treaptă. . .

Au traversat coridorul. A deschis o ușă.

— Cabina mea.

— Nu, acolo nu intru.

Berta dintr-o dată se speriase. El a tras-o înăuntru, ea a opus rezistență, se ținea strâns de tocul ușii. Apoi a cedat. [Ea s-a trântit pe pat și a râs teribil.

— Mare ticălos ești. Un purceluș sadea. Să iei prin surprindere o femeie în asemenea hal. Apoi s-a năpustit asupra lui, l-a sărutat, i-a pipăit brațele, fața, și l-a tras în pat.]

Vaporul își continua drumul. De-a lungul malului se derulau ferme, șantiere navale, fabrici. Orchestra cânta, iar strălucirea orașului se profila la orizont.

MAI ÎNTÂI S-AU UITAT ÎNDELUNG la un beţiv. Acesta voise să urce în tramvai, dar conductorul nu i-a permis. Se postase în mijlocul străzii, înjura şi ameninţa în urma tramvaiului. Hans se apropiase de el, să nu piardă vreun cuvânt. S-au ţinut de el în timp ce se clătina pe drum şi le împărtăşea trecătorilor indignarea sa. Nimeni nu dorea să-l audă, doar Hans aproba din cap pălăvrăgeala lui cu un aer serios. Beţivul încă îl afurisea pe controlor – micul Hans privea în sus cu interes faţa lui roşie, stâlcită, ochii sălbăticiţi. De încântat ce era l-a pişcat pe Erich. Apoi Hans a vrut să admire maşina frumoasă din faţa vămii portului care sub lumina lămpii cu arc scânteia în nuanţe întunecate, albastre. Un domn distins în palton galben dispăruse în clădirea vămii, iar şoferul în livrea verde, cu ghetre lustruite, scânteietoare se plimba de colo-colo dinaintea zidului de cărămidă roşie. Hans a aruncat o ocheadă în interiorul maşinii, apoi s-a aplecat în faţă, unde se ieţea un mic vultur argintiu, a ridicat o manetă, a apăsat para de cauciuc şi a claxonat uşor.

— Gata, e destul! a grăit şoferul înţepat.

Au luat-o din loc, mai la depărtare au zărit uşa deschisă a unei cafenele – fum, bărbaţi în jurul unor măsuţe, tejgheaua, pahare de bere, pianul electric, vacarm – s-au uitat la vitrinele magazinelor de tutun, la trabucurile uriaşe, întunecate ca ciocolata, la frunzele de tutun, la pipe, la indienii din ipsos, pictaţi în culori vii, la peisajele tropicale miniaturale care decorau faţa interioară a cutiilor deschise de trabucuri.

În timp ce Hans se cufundase visător în contemplarea unei viniete care ilustra o recoltă de tutun în culori ţipătoare, Erich se întorsese brusc, să îl vadă pe poliţistul din mijlocul străzii care dirija traficul cu mişcări ferme ale braţului, l-a zărit pe distinsul domn în galben cum iese din vamă cu un ofiţer vamal care se uita prin ochelari sever şi mustrător şi care s-a despărţit de domnul elegant cu un aer solemn. Pe lângă ei rulau maşini – automobile, tramvaie. Marinarii şi docherii trecea printre ei, era aproape întuneric acum, iar cerul albastru închis, apăsător. Lampa cu arc revărsa o lumină albă peste poliţist, stradă şi peste zidul roşu-mohorât al vămii şi se prelingea pe peluze, tufişuri şi pe arborii de unde se ridica terasamentul căii ferate. Era târziu, era noapte, şi sirena unui vapor răsuna de departe. Deasupra lor atârna un ceas public: opt şi un sfert.

Erich l-a tras în grabă pe Hans:

— Haide, e târziu, trebuie să mergem acasă.

A indicat cadranul mare, slab luminat, aflat deasupra.

— Acasă? Acum? Ia-ţi gândul. Cum rămâne cu Adelaide?

— O putem vedea şi mâine.

— Mă, pleacă în seara asta. Şi dacă tot ne îndreptăm într-acolo.

Hans îl privea pe jumătate dispreţuitor, pe jumătate încurajator. Erich nu putea să se împotrivească. Nu putea rezista feţei obraznice şi încrezute a lui Hans. Acum grăbeau pasul. Dar în faţa Astoriei, a cărei faţadă era acum puternic luminată, au trebuit iar să se oprească. Tot peretele era acoperit cu un afiş uriaş. Confruntarea dintre cei doi luptători Dieckmann şi Alvaroz. Erau poziţionaţi faţă în faţă cu torsurile aplecate înainte şi cu capetele ameninţătoare ca nişte

tauri. Carnea lor era roz înfloritoare, cu mușchi colosali, cu șorturile în nuanțe de roșu aprins și albastru. Hans se uită lung la cele două figuri. Nu-i ardea de glumă, ci resimțea un profund respect. Erich era foarte mâhnit. Acum stăteau aici și hoinăreau tot mai departe de casă. Străinii se înghesuiau în jurul casieriei Astoria. În depărtare se afla portul cu vase care navigau pe mare, oriunde pe glob. Se simțea atât de singur. Între timp, mama lua cina împreună cu tata – cartofii prăjiți și oul lui ochi erau cu siguranță deja reci, iar mama îi acoperise farfuria. Acum ar fi putut fi așezat acolo. Dar trebuia să rătăcească pe aici, nu se putea altcumva. Să-l piardă pe Hans, prietenia grozavă și fără pereche pentru care toți îl invidiau? Imposibil. Și-a petrecut brațul cu blândețe în jurul gâtului subțire și descoperit al prietenului.

— Lasă prostiile. Încetează cu gesturile astea de fată.

Fața palidă a lui Hans s-a strâmbat de dezgust, ochii lui cenușii scăpărau scântei, și o cută severă și subțire i s-a ivit la rădăcina nasului ce i-a brăzdat în lung fruntea netedă.

— Vino, dar vezi cum te comporți.

Dintr-o dată, Hans a cotit pe o stradă laterală întunecată și îngustă.

— Așteaptă. A făcut câțiva pașii, apoi s-a oprit lângă perete într-un ungher. Un jet subțire licări limpede în lumina felinarului. Erich a văzut că venea încoace un bărbat. A avertizat printr-un fluierat. Hans a râs batjocoritor. Omul s-a oprit și a vrut să-l certe pe Hans. Dar el i-a ieșit drept în față. Și l-a piuit obraznic. Apoi a fugit. Și l-a lăsat acolo uluit.

— De parcă n-aș avea voie să fac pipi aici, i-a spus el lui Erich scuturând din cap. Ce are a face? Poți să-mi spui?

Firește, Erich nu putea spune. Ceea ce făcuse Hans era corect, frumos și curajos.

Ajunseseră la intrarea în port. În depărtare, coșurile și catargele se înălțau din întunecimile portului peste chei.

— Iat-o pe Adelaide. Au aprins deja luminile.

DOAMNA JACOBI URCA scările întunecate. Cunoștea pe de rost fiecare treaptă. Pachetele fâșâiau izbindu-se de balustradă. Să mai trec o dată pe la ei, s-a gândit ea. Era bucuroasă să dea dovadă de compasiune. De altfel, sunt o persoană receptivă. A sunat la familia Mahler. Ușa s-a deschis și din întunericul holului îngust s-a ivit doamna Mahler. Doar lucirea palidă a chipului îi ieșea la iveală.

— Ei bine, draga mea, permite-mi să te întreb cum se mai simte?

Doamna Mahler a tăcut o clipă, apoi a suspinat încetișor.

— Intrați în cameră. . .

— Nu, nu, voiam doar să știu. . . am de pregătit cina pentru domnul Berg. . .

A foșnit pachetele.

— Sunt pentru el. . .

— Nu mai are mult. Moare și mă lasă singură.

— Dumnezeule, nu se poate.

— Nu-mi vine a crede că moare. Doctorul se uita așa ciudat. El e liniștit, dar nu mai scoate o vorbă. Ce mă fac? Nu mă descurc.

— Sărăcuța de tine, curaj. Nu-ți pierde speranța. Nu se știe niciodată. Desigur, te ajut oricând e nevoie. După ce domnul Berg ia cina, cobor înapoi.

— Și omul ăla cântă încă la flaut, a zis doamna Mahler cu amărăciune.

— Cum? Așa face? Uf! Mă duc imediat. . .

Doamna Jacobi a vorbit mult și repede, doamna Mahler însă a dat din cap absentă, nu a ascultat deloc și s-a retras în cameră atrasă de patul muribundului.

— Mă întorc.

Doamna Jacobi a urcat scara. Dormitorul domnului Mahler se afla direct sub al ei. Poate că în noaptea asta va dormi deasupra unui mort. Nu-i un gând plăcut. Nu va avea cine știe ce înmormântare. E pensionat de peste zece ani. Bătrânul trece pe lumea ailaltă fără prea multă vâlvă. Un anunț scurt și ieftin la ziar, două, trei coroane și nici pastorul n-o să-și răcească prea mult gura. Am barem o rochie neagră? Voi purta costumul albastru. Da, și pălăria maro. Scot pana și pun o panglică neagră de jur împrejur, bine că încă am mănușile negre. De altfel, nu-i musai să fiu în negru, doar nu mi-i rudă. Chiar așa, Berg. Va trebui să-i spun, desigur. Cu blândețe, dar apăsat. Un chiriaș agreabil, firește, – dar cam întrece măsura. E un om plin de tact, o să înțeleagă. . . Doar că nu știe cât de rău o duce bătrânul.

Odată ce a descuiat ușa apartamentului, a fost asaltată de șirul notelor cristaline. A pus repede pachetele deoparte, și-a dat jos haina și a bătut. Berg nu s-a lăsat deranjat de intrarea ei.

— O clipă, a spus el fără să întoarcă privirea.

Era în picioare dinaintea ferestrei deschise, dedesubt grădinile, drept înainte peretele dosnic al caselor, și trimitea în noapte notele suave și senine ale melodiei. În fața lui se afla un pupitru și o pagină de muzică, dar se făcuse prea întuneric pentru a putea fi citită, cânta pesemne din memorie. „Cât mi-e de straniu," a simțit deodată doamna Jacobi privindu-i fața serioasă, impasibilă. O șuviță neagră de păr îi alunecase peste fruntea albă, arcuită. Gâtul, înspăimântător de subțire și de lung, se ițea din gulerul deschis al cămășii. Fraza muzicală se încheiase, iar Berg a lăsat în jos flautul negru cu vârf argintiu și se uita la doamna Jacobi cu o privire ciudată și necruțătoare. Zâmbetul stins al buzelor largi, subțiri, și obrajii căzuți nu-i inspirau doamnei Jacobi prea multă încredere.

— Ei bine?

— Am să pregătesc cina.

— Bine.

— Și pe urmă. . . domnul de dedesubt. . . știți doar cât este de bolnav. . . nu mai are mult de trăit. . .

Serios și calm, domnul Berg privea grădinile pe fereastră. O boare călduță și moale ciufulea frunzișul des și încă verde al copacilor de septembrie.

— Regretabil.

A dat din umerii săi înguști și osoși.

— Asta-i tot ce-am avut de zis, a șoptit doamna Jacobi intimidată. Cu omul acesta nu se descurca defel. S-a făcut nevăzută.

Și odată ce ea a intrat în bucătărie, melodia a reînceput. Tonuri clare, prelungi, calme, grave și solemne.

Doamna Jacobi a revenit, iar de data aceasta nu a așteptat ca Berg să se oprească, a întrerupt muzica cu o indignare mută.

— Dar, domnule Berg, e cu un etaj mai jos și trage să moară. . .

Berg a continuat să cânte.

— Da, și. . .?

— Nu realizați că nu-i momentul potrivit?

— Eu cânt Bach, a spus domnul Berg calm și impasibil. Degetele sale lungi, subțiri, descărnate se ridicau și se lăsau alene peste orificiile flautului. Privea țintă dincolo de grădini, de case, în zare și în noapte.

— Bach, toate bune. Dar chiar în asemenea clipe. . . N-aveți un pic de emoție? V-am considerat întotdeauna un om de o mare sensibilitate, un om – nici doamna Jacob nu și-a dat seama cum i-a venit să spună – cu mult superior mie. Și iată că acum?

Berg a coborât flautul și i-a zâmbit iar la fel de straniu. Doamna Jacobi se speriase de frumusețea chipului său palid, prelung, cu contururi tăioase, nu era în stare să-i îndure privirea clară, cenușie, pătrunzătoare și s-a uitat în lături.

— Bach poate fi cântat în orice ocazie, Bach trebuie cântat cu orice ocazie, a zis el cu o convingere de nezdruncinat. Fie că-i vorba de viață sau de moarte.

— Toate astea mă depășesc, a zis doamna Jacobi complet neajutorată, sunt prea proastă să înțeleg.

— Dar e foarte simplu, a spus domnul Berg.

Doamna Jacobi se simțea stânjenită, derutată.

— În ce mă privește, n-aveți decât să cântați, nu mai zic nimic. Sunt doar o femeie proastă cu intenții bune, a zis ea abătută, a dat din cap și a ieșit. În timp ce gătea cina pentru domnul Berg, tonurile de neînțeles ale flautului răzbeau până la ea limpezi și mustrătoare. „Să văd dacă găsesc un alt chiriaș," gândea ea.

Și domnul Berg a continuat să cânte din fluier, a cântat întreaga seară. Era un rit cotidian, ziua de azi nu făcea excepție. Limpezi, statornice, notele argintii își luau zborul la intervale regulate peste grădini, se amestecau și se topeau în aerul serii. Dar cine auzea acele sunete, cine le primea în suflet, cine era în măsură să înțeleagă acest mesaj sever, această tânguire lucidă? Muribundul nu le percepea, nu le mai putea percepe, se cufundase deja într-un somn prea adânc, altminteri el ar fi înțeles poate cel mai bine aceste tonuri, – iar ceilalți le înțelegeau cu atât mai puțin. Micuța Luise, însă, rezemată de fereastra deschisă, în cămașa de noapte, înțelegea aceste sunete, le găsea foarte frumoase și întru totul firești. Își sprijinise capul în mână și visa absorbită de grădina de jos. Notele urmau o cale lină, neabătută, vântul blând al serii foșnea domol copacii și aducea încoace mirosul de iarbă, flori și frunze. Grădinile erau de un verde întunecat, abia de puteai distinge masele de copaci, tufele, ulucii negri, peluzele cu contururi imprecise, aparatele de gimnastică destinate copiilor. În casele din față, unele încăperi erau luminate, iar oamenii pășeau tăcuți înainte și înapoi. Muzica unui radio îndepărtat părea să acompanieze cântecul flautului. Luise a inspirat mirosul greu și acru de la grajdurile învecinate. Acolo, trăsurile erau rânduite în curte, cu oiștea ridicată, iar uneori caii pufneau în boxe și băteau din copite. Grăjdarul traversa curtea cu o lampă, făcea lumină ici și colo, intra în staul unde la scurte răstimpuri se ivea câte o căpiță pală de fân, un perete de scânduri cu harnașamente, o crupă lată și lucioasă. Apoi, totul se scufunda iarăși într-o noapte curgătoare, unduitoare, domoală, – iar Luise se lăsa din nou purtată de muzică – pe cărări argintii. Brusc s-a înfiorat. Revedea șobolanii. Ochișorii răi, străpungători ca niște vârfuri ascuțite de ace, o buză cenușie, încrețită respingător ce dezvelea dinții îngrozitori ce șuierau slab. I se făcuse deodată teamă de noapte, de singurătate. Îi era dor de mamă, de o cameră ocrotită, de intimitate, a aruncat o privire grăbită în grădina vecină. Acolo se afla ceva ce o mângâia, o liniștea, o scenă pașnică.

La capătul grădinii, sub frunzele mari ale unui umbrar, domnul Hennicke, profesorul de geografie, și cei doi fii ai săi stăteau așezați. O lampă cu petrol era plasată în mijlocul mesei, și răspândea o lumină caldă, galbenă. Din când în când, lampa fila, iar domnul Hennicke cu o mână prevăzătoare micșora flacăra. Avea dinainte o carte deschisă din care citea cu glas tare. Cei doi feciori ai săi, elevi în ultima clasă de liceu, blonzi și deșirați, cu fețele ude, pline de coșuri, își sprijineau capetele în mâini și îi sorbeau cuvintele sătui și mulțumiți. Privirile lor se îndreptau spre grădina întunecată sau chiar mai departe. Domnul Hennicke purta ochelari, iar chipul lui roz și fără riduri ca al unui copil strălucea. Părul cărunt avea reflexe argintii. Domnul Hennicke iubea ținuturile îndepărtate, călătoriile, aventurile, marea, navele, dar nu ieșise niciodată din orașul său natal. Devenise profesor de geografie din dor de ducă. Cum nu putea călători, citea și călătorea în gând. De altfel, îi era mai pe plac. Întrucât totul mergea fără hopuri și zdruncinături. Seara le citea fiilor săi, iar peste zi se afla adesea în port și privea navele. Cunoștea toate ambarcațiunile care soseau și plecau. Îi era permis să intre în port la orice oră și ajungea, de asemenea, în locuri în care de altminteri muritorii de rând nu aveau acces, căci inspectorul vamal îi era prieten. Acestuia din urmă îi era milă de el și îi conferea accesul. Astfel, domnul Hennicke ședea adesea

pe un palet de lemn sau pe un balot de bumbac, cu mâna sub bărbie, fumând, și se uita în jos la forfota din port. Toți oamenii din port îl cunoșteau.

Domnul Hennicke a întrerupt lectura și a reflectat o clipă:

— Adelaide pleacă azi la unșpe și jumătate, a spus el în surdină.

Fiii au aprobat din cap, iar domnul Hennicke a contemplat în minte preț de câteva momente nava Adelaide care se îndepărta. Sunetele ușoare, fragile ale flautului domnului Berg îl învăluiau și se preschimbau în dâre argintate de siaj.

Apoi a citit mai departe: „Când am venit pe plajă a doua oară, coasta se schimbase la față. Am remarcat că acest peisaj nu se dezvăluie în furtună – zile ploioase și cenușii, îngrămădire de nori, negură, toate astea țin de nord, – nu se dezvăluie decât pe vreme însorită. Marea era destul de lină, azurie și translucidă. Apa se unduia înspre țărm numai în mici valuri domoale și îți era dat să zărești prin șuvoiul cristalin micile cochilii roz, racii și formele minunat de voalate ale meduzei plutitoare. Prietenul meu Majo, căruia deja îi câștigasem încrederea, îmi zâmbi cu dinții lui albi și-și aruncă sulița nimerind cu o siguranță uimitoare peștii mari din preajmă. Corpul său brun, lucitor era de o frumusețe aproape grecească. El mi-a dat să înțeleg prin limbajul atât de expresiv al semnelor că. . .”

S-a auzit scrâșnit de pași pe prundiș, domnul Hennicke și-a ridicat ochii. Inspectorul vamal se apropia țeapăn și solemn. Domnul Hennicke a închis repede cartea, a roșit ca un tânăr prins că încă se joacă cu păpuși.

— Ajunge pentru azi, a exclamat el cu o severitate puțin forțată. Acum lăsați-ne singuri, băieți.

Fiii s-au frăsuit pe scaune, au căscat gura cât se poate de mare, apoi s-au ridicat și au dispărut cu mișcări greoaie, obosite și visătoare.

Inspectorul vamal s-a uitat la carte și a râs scurt și batjocoritor:

— Iar le umpli capul cu prostii? Halal profesor. În loc să le deschizi ochii din timp și să-i oțelești pentru lupta cu viața. . . Na, mă rog, cum o fi. Dar n-are niciun sens.

A clătinat din cap obosit privindu-și prietenul prin ochelari cu un aer morocănos. Domnul Hennicke nu-și pierduse încă roșeața, iar ochii lui fixau fitilul care ardea. Flacăra se înălța din nou, iar el a învârtit rotița până când s-a micșorat, bucuros să aibă ceva de făcut. Notele limpezi și triste ale domnului Berg treceau în zbor.

Inspectorul vamal îl considera pe domnul Hennicke naiv ca un copil. El, dimpotrivă, cunoștea lumea. Lucrase în vamă timp de douăzeci și cinci de ani și știa destule. Avea o abilitate incredibilă în demascarea contrabandei. Oh, se pricepea, ce mai. Nimic nu scăpa privirii sale. Poate că devenise puțin prea tăioasă, vedea unele lucruri cu prea multă precizie, iar pe altele, deloc. Cum să nu-l disprețuiască nițeluș pe domnul Hennicke cu cărțile lui pentru copii și poveștile de somn ușor? Dar oricum ar fi îl iubea, îl compătimea. Dumnezeule, dacă odată și odată o să deschidă ochii. . . mai bine să nu te gândești! Domnul Hennicke asculta flautul cu bărbia în aer. Își clătina capul în ritm cu muzica.

Inspectorul vamal asculta de asemenea, sunetele îi păreau frumoase, îi plăcea muzica. Cu toate acestea, s-a mărginit a spune:

— Omul ăla e obsedat de flaut. I s-a urcat la cap. Îmi permiți, nu?

— Ce anume? a întrebat absent domnul Hennicke.

Însă inspectorul vamal își desfăcuse deja gulerul de la uniforma verde.

— Te strânge la gât când stai jos. Știi prea bine.

— Doar suntem prieteni vechi, a zis domnul Hennicke.

La care inspectorul vamal a râs iar cu amărăciune.

— Da, bineînțeles, domnii ăștia au mașină mare, strălucitoare, șofer și impermeabil galben, elegant, dar dacă te uiți mai îndeaproape. . .

Domnul Hennicke a pus mâna pe brațul inspectorului vamal:

— Lasă asta acum. Nu te mai gândi!

— Da, s-o lăsăm baltă. Mizerie peste mizerie, a murmurat inspectorul vamal. Ar fi vrut să se plângă în continuare, dar nu se mai simțea în stare. Cei doi prieteni se priveau zâmbind. Muzica flautului răsuna cu claritate, iar inspectorul vamal a întins picioarele și s-a instalat confortabil pe bancă, cu uniforma descheiată ce dezvăluia cămașa albă ca zăpada, iar epoleții aurii scânteiau.

— Aici cel puțin poți să fii om.

Stăteau tăcuți și liniștiți lângă lampa din foișor și se bucurau de pace și muzică.

Apoi cântecul s-a întrerupt brusc în mijlocul unei secvențe de sunete tot mai înalte.

— Na că imbecilul s-a oprit chiar la mijloc, a zis inspectorul vamal cu tristețe. Și tocmai când suna mai frumos.

Doamna Jacobi aprinsese lumina. Domnul Berg n-a mai poftit să cânte. S-a așezat pe canapea și cu un ușor surâs o urmărea pe doamna Jacobi cum pune masa de seară. Cu acest prilej obișnuia să spună: „Iar acum mâncați cu poftă. V-am adus niște preparate așa de bune și mai mereu trebuie să iau aproape totul înapoi. Mâncați tot mai puțin. Ciuguliți ca o pasăre.” Dar azi n-a zis nimic. Când a terminat treaba, ea s-a mulțumit să-i arunce o privire plină de reproș. Gulerul cămășii albe îi era larg deschis, iar ea i-a zărit pieptul palid și osos. I-a văzut micile adâncituri umbroase de pe piept.

— Mâncați, mâncați zdravăn, a spus ea iute și a plecat. Deodată căpătase certitudinea: nici acela n-o mai duce mult. E condamnat la moarte. Și iar cântă liniștit la flaut. Când a revenit în camera ei, continua să îi vadă aievea zâmbetul palid.

— MAMĂ, IA UITĂ-TE la asta mică, a zis sora Luisei. Stă la fereastră în cămașa de noapte. Dacă n-o răci, apăi chiar că n-am habar de nimic.

Luise ațipise. Brațele ei se odihneau pe pervazul ferestrei, iar capul îi era lăsat pe brațe.

— Copilă, ce faci?

Mama a luat-o de sub brațe și a așezat-o ușor în pat.

— Am adormit, a spus Luise căscând. Mai întâi am auzit vocea domnului Hennicke și apoi am adormit. Luise era acum puțin mai trează și s-a făcut comodă în pat.

— Acuma fă-ți iute rugăciunea și înapoi la somn.

Mama și sora stăteau amândouă la capătul patului, în fața ei, mama își împreunase deja mâinile după cum îi era obiceiul. Anni, în schimb, își sprijinise pur și simplu mâinile de cadrul patului. Louise a remarcat:

— Anni nici măcar nu-și împreunează mâinile, a zis triumfătoare Luise.

Anni s-a înfuriat.

— Ce-ți pasă ție? Nu contează cum ții mâinile.

Jenată, și-a apropiat puțin mâinile.

— Nu așa se țin mâinile corect, a insistat Luise.

— Gata cu asta, copile. Sunt obosită. . . Hai, începe. Nu mai fă atâtea nazuri. . .

Mama închisese deja ochii. Așa făcea mereu în rugăciune.

Luise a început să recite pe un ton monoton și indiferent. Anni nu cumva să creadă că-i o gâscă atât de proastă, încât să nu priceapă toată șarada asta. Nu vorbise azi cu Hans despre rugăciune și nu conveniseră amândoi că era mult prea mare ca să se mai roage?

S-a oprit brusc și a chicotit în așternut.

— Da’ ce-i cu râsul ăsta în timpul rugăciunii?

Mama devenise destul de supărată.

— O, mamă, Anni se uită așa de caraghios.

Anni se încordase să privească fix spre fereastră. Acum îi venise și ei să râdă. Se supărase, dar nu se putea abține.

— Mamă, ce nerușinată mică. Ei bine, continuați singure. Prefer să mă duc alături.

O înțelegea prea bine pe Luise. Mama nu-și dădea seama: nu te poți ruga în prezența copiilor de vârsta asta. Același lucru pățise și ea. Până când a început să râdă de fiecare dată. . .

Mama nu mai dorea să se roage azi cu Luise.

— S-a dus solemnitatea, a spus ea. Ochii ei negri aveau o privire atât de serioasă și tristă.

— De fapt, azi n-ar trebui să te sărut, a spus ea deja încovoiată peste pat. Luise a îmbrățișat-o strâns lipindu-și obrajii de capul mamei.

— Mamă, a șoptit ea, vreau să mă rog, dar în liniște. Mamă, te rog, de aici înainte mă pot ruga în liniște? De una singură? Am s-o fac, promit.

Când mama s-a așezat la masă alături de Anni, a spus:

— Îmi fac griji pentru copila asta.

— Aș, crește, asta-i tot.

Luise era fericită și ușurată. Era bucuroasă că îi spusese mamei adevărul. Își întinsese membrele și se acoperise cu cuvertura până la gât. De afară auzea murmur de glasuri. Lumea discuta în foișorul domnului Hennicke. Caii cărăușului sforăiau uneori zgomotos, și iată că muzica frumoasă răsuna din nou. Domnul Berg isprăvise cina, doamna Jacobi dereticase, în cameră era din nou întuneric, iar domnul Berg stătea pe scaunul de la fereastră și cânta la flaut. Mama și Anni discutau în camera alăturată. Ușa trebuia să rămână mereu puțin întredeschisă, ca Luise să poată auzi glasurile și să vadă o rază de lumină.

— Nu ținea să se ducă, dar n-a avut încotro, a spus Anni. Ieșirile astea au o anumită importanță pentru Georg.

— Și mie mi se pare de bun simț, a zis mama. E dator față de sine și față de poziția lui de profesor de desen.

— Știi de ce mi-e tare teamă? Să nu se întoarcă acasă beat sau cherchelit. Urăsc chestia asta. „Anni," a spus el când a plecat, „poate voi fi nevoit să beau un pahar când mă duc să joc popice. Desigur, dacă colegii mei or să bea, eu n-o să pot sta deoparte. Și din moment ce nu prea beau alcool de obicei. . ., dar nu cred că o să am nimica. Dar dacă o să am ceva vreodată nu-i așa că n-ai să te superi." M-am enervat, firește. I-am spus: pentru lucruri din astea n-am nicio înțelegere. În nici un caz . . .

Mama a zâmbit indulgentă.

— Ah, copilă, te obișnuiești și cu așa ceva.

Între timp, Luise adormise. Domnul Hennicke și inspectorul vamal erau încă împreună. Domnul Berg interpreta Bach, iar Anni și-a dat seama că era timpul să meargă acasă. Și-a pus chipiul peste părul ei negru, lucitor, tăiat scurt și i-a dat mamei un sărut fugar. Ochii ei negri păreau posomorâți:

— Mi-e un pic teamă, într-adevăr.

Mama a mângâiat-o încurajator pe umăr:

— Lasă, lasă.

— O, mamă, până acum totul a fost ideal.

— Dumnezeule, sunteți căsătoriți doar de câteva luni. . .

Anni a plecat. Pășea agale de-a lungul străzilor. Voia să se culce imediat, căci ce altceva să facă singură în apartament?

Iar domnul Berg cânta, cânta deasupra grădinilor. Muribundul nu-l auzea, nu-l mai putea auzi, și nici Luise nu-l mai percepea. Însă inspectorul vamal și domnul Hennicke, care încă vorbeau în foișor cu glas scăzut și tihnit, îl auzeau. Ușoare, argintate, sunetele îi învăluiau pe cei doi ca niște spirite. Măsurate și austere, notele ajungeau și la urechea bătrânului, care stătea acum singur în camera lui. Ele îi ajungeau la ureche, dar nu răzbeau până în lăuntrul său. Bătrânul pășea dintr-o parte a alta a camerei. Când a intrat în camera din spate, care dădea spre grădină, sunetele flautului s-au făcut mai limpezi. Se uita dincolo de grădini, la rândul de case aflat de cealaltă parte. Auzea sunetele, copacii foșnind încet, dar toate astea nu însemnau nimic pentru el, a revenit în prima cameră și s-a uitat în stradă. Oamenii treceau, din depărtare răsunau claxoane, huruit de mașini, sonerii de tramvaie. În celelalte case, în camere bine luminate, familiile se așezaseră în jurul mesei. Îndrăgostiții treceau șușotind, toți oamenii vorbeau pe un ton înăbușit și aveau câte ceva de împărtășit. Bătrânul s-a așezat în fotoliul mare cu rezemători pentru cap aflat lângă fereastră. Camerele erau întunecate și o singură dungă subțire de lumină cădea printre faldurile draperiei pe perete. Proiecta pe acesta modelul perdelei care acoperea tabloul soției sale decedate ca un voal străveziu. Prin vălul acela, ochii ei negri mari priveau cu o uitătură severă, indiferentă deasupra bătrânului în depărtare. El s-a ridicat din nou. Cutreiera de colo-colo. A făcut lumină și s-a dus să ia jocul de pasiențe din scrin. Pentru scurt timp a aliniat cărțile, dar curând și-a pierdut interesul pentru joc și a încercat să citească ziarul. Apoi a stins din nou lumina și și-a reluat mersul încoace și încolo. Karl și Berta nu veniseră, iar acum nu vor mai veni. Să se culce? Nu, mai bine, nu. Să stai acolo cu ochii deschiși și să te întorci de pe-o parte pe alta e groaznic. E mai bine să se plimbe prin cameră. Dacă măcar omul ăla cu flautul ar înceta odată. Îi devenise insuportabil. Cântă mereu același lucru. Pendula din vitrină, un fierar aurit cu ciocan, anunță ora cu o bătaie limpede, tremurătoare. Dumnezeule, e încă atât de devreme. Cât de încet se târăște timpul!

DA, TIMPUL TRECEA pentru unul prea încet, pentru altul prea repede. Și totuși nu trece nici repede, nici încet, ci într-un pas constant, inexorabil, neîntrerupt, riguros și ineluctabil asemeni cântului din flaut al domnului Berg, care plutea peste grădini, urca, cobora, necontenit, într-o uniformitate rigidă. Iar această trecere, această curgere nu era nici fericită, nici tristă, ci, pur și simplu – insondabilă. Timpul se mișca în toate lucrurile, mișca pe toți și toate, și totul se mișca în el, palpita în apă, în copaci, în vânt, în sânge și în bătăile inimii, curgea și năvălea, țâșnea din întuneric și înapoi în întuneric, fără început și fără sfârșit. Ziua s-a scurs, noaptea a venit, o noapte oarecare din nenumărate altele, dar care nu se va repeta. Căci efectul ei asupra vieții nu se va reproduce niciodată, iar cine nu o trăia atunci, în visare sau treaz, cine lăsa noaptea să-i scape o pierdea pentru totdeauna, iar viața lui, fără să bage de seamă, devenea un pic mai săracă. Trecuse o zi și se făcuse noapte, o noapte oarecare, importantă, neimportantă, o noapte plină, caldă de septembrie – venise de-a binelea. Vuietul ei era vast și copleșitor. Umplea străzile și grădinile, se cuibărea în copaci, în tufișuri și zburătăcea cu suflarea-i caldă coroanele de frunze și purta de-a lungul străzilor miresmele pătrunzătoare de iarbă și flori. Se lăsa peste parcuri, iazuri și canale, se îndesa deasupra portului, deasupra fluviului și se îngrămădea sub arcadele podurilor.

Apa se învolbura și clocotea surd printre piloni. Și orașul încerca nițel s-o îngrădească: cu felinare și lămpi cu arc, cu muzică și conversații, – dar noaptea era mai puternică. Umplea totul, învăluia totul și cufunda ființele și lucrurile într-o întunecime din ce în ce mai adâncă. Ea era fundalul moale, curgător, deplin pe care se odihnea totul, în care totul revenea, înmuia membrele și aducea somnul și îndestularea. Mulți dormeau deja, Luise ațipise, muribundul dormea, iar soția lui așezată alături în camera întunecată îi asculta respirația tot mai slabă. Și văduvele căpitanilor din *Seefahrt* stingeau luminile una după alta și se duceau la culcare. Nu fuseseră cu totul treze nici în timpul zilei, iar acum se scufundau într-un somn și mai profund, plonjau dintr-un vis în altul. Și pe comodele lor, în camera întunecată, se aflau bucăți de corali și cochilii mari, amintiri ale bărbaților lor care se odihneau de multă vreme pe fundul mării. Mulți însă nu începeau să trăiască decât odată cu începutul nopții. Femeile umblau pe Strada Portului și se uitau de jur împrejur. Aruncau ocheade și lansau chemări. Stăteau sub felinare și în preajma coloanelor de afișaj multicolore. O lumină albă și liliachie iradia dinspre lampa mare cu arc. Braseriile se umpleau, lampioanele se clătinau odată cu ușile ce se deschideau, iar pianul electric zdrăngăna subțire și strident. Perechile se așezaseră pe plușul canapelelor tari și își zâmbeau, cu mâinile pe corpul celuilalt. Bărbați și femei se înghesuiau în fața ghișeului de la Astoria. Treceau pe sub arcadă și pătrundeau în grădină. Acolo se așezau la mese, cu pahare de bere dinainte, cu trabuc în gură, și așteptau să înceapă spectacolul. Chelnerii alergau de colo-colo, iar *boys* zvelți, îmbrăcați în roșu, cu basca pe ureche, cu fețele palide ca de copil, ofereau tutun și ciocolată. Verandele, ocupate de asemenea de clienți, împrejmuiau grădina. În mijlocul esplanadei se ridica o pistă de dans care separa mesele. O formație de jazz stătea într-o lateral, sub un foișor acoperit cu verdeață. Interpretau un marș energic pe când luptătorii ieșeau din umbră într-o lungă procesiune, iar mușchii lor luceau în lumina proiectoarelor. Defilau printre mese și urcau pe scenă. Aici, s-au aliniat, iar crainicul a citit numele celor care aveau să lupte azi. Luptătorul convocat pășea înainte, se înclina și întindea un braț, în vreme ce orchestra intona un vivat. Publicul ba bătea din palme, ba huiduia, ori rămânea indiferent. Unii oameni se uitau cu nerăbdare la program: luptele erau intercalate cu numere de varieteu și dansuri pe scenă. Și când se termină lucrurile aici, serata va continua sus, în clădire, între patru pereți: cabaret, bar și dans. Dar puteai fi deja mulțumit cu cele de aici, să te tolănești pe scaun, să iei o gură strașnică de bere, să tragi din trabuc și să lași lucrurile să vină de la sine. Marinarii și docherii sosiseră în număr mare, se remarcaseră de asemenea un chinez și un negru. Își lăsaseră navele, care se odihneau acolo în port, negre și masive. Numai Adelaide era puternic luminată, echipajul era ocupat cu depozitarea încărcăturii. Căpitanul apărea din când în când pe puntea de comandă și privea cum macaraua mare cobora baloții groși în pântecul navei, scârțâind și zăngănind. Erich și Hans erau așezați pe un colac de parâme și examinau vasul. Se uitau înspre o cabină luminată. Doi tineri își despachetau valizele și se instalau comod. Erau Oskar și Anton, cei doi studenți care doreau să meargă la Rotterdam. Erich și Hans le scrutau cu invidie mișcările mute.

Un vapor alb, într-o croazieră de agrement, aluneca ușor spre port. Luminile sale sticleau în apă. A andocat la chei, s-a coborât pasarela. Pasagerii debarcau. Berta palidă și tăcută ședea lângă Karl. Ochii ei aveau o strălucire stranie. Timonierul plasat pe pod le lua biletele. Berta l-a lăsat pe Karl să o ia înainte. Timonierul i-a șoptit:

— Mergeți la Astoria. Se organizează lupte și se dansează. Vin și eu imediat.

Berta nu s-a uitat la el și a trecut mai departe. Dar a dat ușor din cap. Oamenii veniți cu vaporul de agrement străbăteau portul, treceau de Adelaide, pe Strada Portului, pe lângă Astoria, prin fața restaurantelor și cinematografelor. Unii intrau în Astoria, dar alții o luau domol spre casă. Unii care aveau un drum lung de parcurs, se urcaseră imediat în tramvaiul de linia 1 chiar de la intrarea în port, garnitura era deja acolo și îi aștepta. Și erau duși pe Strada Portului. O parte a drumului era puternic luminată și plină de viață, acolo unde se găseau restaurantele, dar de cealaltă parte se afla clădirea mare și tăcută a vămilor, de culoarea vinului. Ferestrele erau întunecate. Inspectorul vamal se afla sub pergolă cu domnul Hennicke, discuta liniștit cu prietenul său și asculta când și când flautul domnului Berg. Căci acesta își reluase cântarea. Tramvaiul își continua cursa și trecea pe sub podul căilor ferate. Standul cu cârnați de sub pod era încă asediat de lume. Cazanul aburea, iar bărbații se îndopau lacomi cu carnea roșie și piperată. Apoi tramvaiul a trecut pe lângă grădinile publice. Pe băncile situate de-a lungul canalului, îndrăgostiții se țineau strâns înlănțuiți contemplând fără cuvinte apa netedă, neagră ca smoala. Penajul lebedelor strălucea alb și voluptuos în noapte. Alții stăteau după tufișuri, pe sub copaci, se pipăiau și chicoteau. În vârful dealului, între cei doi castani bătrâni, moara se înălța spre cer. La parter ardea lumina. Gardianul parcului era deja acasă de ceva timp, tura i se terminase, barca-i putrezită zăcea liniștită la mal. O trăsese puțin cu vârful afară din apă și fixase lanțul de un țăruș înfipt în taluzul ierbos. Pălăria ascuțită de paie a gardianului de parc atârna pe stativul din cameră, iar bătrânul ședea lângă lampă și citea ziarul. Pe perete erau agățate păsări împăiate, rațe cu pene strălucitoare, o lebădă. Preferatele lui care muriseră. Păsările, cele vii și cele moarte, erau tot ce îi mai rămăsese. Soția îi murise, iar pe fiică o dăduse afară din casă. Acum ea locuia într-o cămăruță pe Strada Portului, iar seara făcea trotuarul.

Chiar și astăzi era acolo, lângă coloana de afișaj multicoloră și când l-a zărit pe Peter grăbind pasul pe lângă ea pentru a zecea oară, l-a chemat:

— Ce-ai pățit, băiete?

L-a abordat, l-a luat de braț și s-a ținut de el.

Peter a încercat să se elibereze.

— Nu, nu, te rog nu . . .

— Nu fi așa.

— Dar n-am făcut asta până acum, a șoptit el.

— Atunci e timpul s-o faci. Câți ani ai?

— Douăzeci și opt.

— Culmea. Ești tot un fecioraș pur și delicat?

Peter a încuviințat din cap. Se simțea stânjenit. Deci, iată ceea ce își dorise de atâta vreme și ceea ce îl înfricoșa. O femeie se ținea de brațul lui, iar acum totul avea să-și urmeze cursul. Va ști în sfârșit. Va vedea despre ce-i vorba. Asta dacă nu mă port ca un prost. Își bate joc de mine. Mă găsește ridicol și pe bună dreptate.

Ea a trebuit să se oprească preț de o clipă și să se îndoaie de râs:

— De data asta am pescuit pe unul fin de tot. O foaie albă. Un tinerel care n-are nici cea mai mică idee.

Peter s-a eliberat dintr-o smucitură și s-a uitat la ea, rănit și descumpănit.

— Nu vreau. Azi, nu. Am să revin. În felul ăsta n-o să meargă.

Ea i-a privit fața blândă și rotundă. Ochii negri îi sticleau supărați și triști, iar gura îi tremura. Încă unul cu sentimente, nu cineva rece și blazat. Trăia cu adevărat. Ea era impresionată și totuși îl găsea ridicol.

— Deci nu-ți place de mine.

Dintr-o dată stătea în fața lui ca o fetiță mică de tot. Singuratică. Vulnerabilă. Pradă brutalității. Ochii ei, sfidători acum o clipă, priveau dezamăgiți în jos, nasul ei cârn se potrivea de minune cu tristețea, iar bluza subțire de mătase roșie i se unduia ușor în vântul nocturn pe corpul ei suplu. Își privea piciorul care se balansa deasupra pavajului. Sărmana fată, e de compătimit, se gândea el. Își recăpătase curajul.

— Bine, te însoțesc, a zis el morocănos.

Ea s-a împins în el, l-a îmbrățișat, fie că o voia sau nu.

— Ești un drăguț, un tip fabulos.

Erau pe la jumătatea drumului portuar. Lampa cu arc revărsa asupra lor o lumină albă și liliachie. Trecătorii îi priveau uimiți.

— Dacă continui tot așa, te părăsesc chiar aici, a spus el jenat.

Au mers mai departe, braț la braț, de-a lungul drumului portuar, prin noapte, printre lumini și oameni. Au trecut pe lângă podul de cale ferată, pe lângă taraba cu cârnați. Nu rosteau niciun cuvânt. Apoi au intrat în parc. Ea se ținea strâns de el, se simțea momentan în siguranță. Peter călca cu pasul cam țeapăn, împiedicat, presimțea că îl așteaptă o îndatorire și era preocupat, oare o să se achite cum trebuie. Pieptul lui lat respira greu, încet, iar ochii săi fixau întunecimea.

Ajunși în preajma canalului s-au oprit pentru o clipă. Penele lebedei scânteiau asemeni zăpezii pe fundalul întunecat al apei.

— Uită-te, lebăda tatei, a șoptit ea.

— Cum adică?

— Păi tatăl meu este paznicul parcului, iar lebedele și rațele sunt totul pentru el.

— Paznicul parcului e tatăl tău? Omul cu pălăria ascuțită?

— Îl cunoști pe tata-meu, bătrâior și prostuț?

— L-am văzut în seara asta. A trecut cu barca pe canal. Deci locuiești și tu în moara de acolo sus?

— Înainte, da. Ea l-a apucat iute de braț. Hai să vedem ce face bătrânul acum. Îmi place să mă uit în camera lui noaptea. E foarte singur acum. Dar de ce se poartă atât de prostește?

L-a târât după ea pe colină. Abia puteau vedea drumul în întuneric, dar ea îl cunoștea bine. Se auzea șușoteala și hârjoneala îndrăgostiților, dar nu-i puteau distinge, se contopeau cu tufișurile și copacii într-o negreală confuză.

Peter n-avea decât să stea pe vârfurile picioarelor pentru a vedea în cameră, dar Fanny a fost nevoită să ia o cutie veche și să se suie pe ea. Gardianul parcurilor citea încă ziarul. În pofida ochelarilor, trebuia aproape să se lipească de tipăritură. Părul lui alb și țepos era zbârlit și îi conferea un aer încăpățânat. Peter a văzut păsările împăiate, rațele irizate și o lebădă mare cu aripile întinse planând deasupra canapelei. Penele sale erau deja oarecum cenușii și afumate.

— Nu mai curăță animalele așa cum ar trebui. Cât de murdară arată lebăda, a spus Fanny clătinând din cap. Chiar și animalele moarte au nevoie de îngrijire.

— Asta e mama, a zis ea apoi, arătând spre o fotografie mare care atârna deasupra canapelei, drept în spatele bătrânului. O femeie grasă, robustă.

— Moartă? a întrebat Peter.

— Da, de doi ani. Ea poartă toată vina. Dar acum îi moartă, iar el s-a descotorosit și de mine.

— Și nu ai prefera să te întorci? Poate că s-ar bucura. . .

— Și încă cum. Mi-a scris deja scrisori după scrisori. Dar acum nu vreau eu.

— Dar e deja bătrân. Și dacă n-o faci în curând. . . nu știu. . .

— Dacă e mort, e mort. Viața merge înainte. Uneori vreau să mă întorc. Dar apoi mă gândesc: nu se mai poate, prea tare am decăzut.

— Ei bine, eu în locul tău m-aș întoarce, vezi. . .

— Ce înțelegi tu din asta? Nu te apuca tu să mă judeci. Să nu mai discuți despre lucrurile care mă privesc. Nu-i treaba ta. Haide, plecăm, mergem în camera mea.

Ea l-a apucat tare de braț și l-a tras, și din nou fără să rostească un cuvânt, au traversat parcul, pe lângă canal, pe sub podul de cale ferată și au ajuns în Strada Portului.

— De ce nu spui nimic. . .? Ea s-a uitat la el dintr-o dată neliniștită. Acum nu mă mai placi, nu-i așa? Da, adineauri am fost răutăcioasă. Dar acum vino sus. Încă vrei, nu?

Gâtuit de emoție, Peter a urmat-o pe scările abrupte și înguste. O lămpiță palidă lumina vag pereții verzi, pătați. Jos se afla o cafenea și râdeau niște bărbați.

GARDIANUL PARCURILOR S-A APLECAT și mai aproape de ziar și l-a împins direct sub lampă. Aha, aicea e. A citit:

ȘOBOLANII SUBMINEAZĂ NEW YORK-UL

Chestiunea nu era menită să ajungă la urechea publicului din New York, dar gravitatea faptelor nu mai poate fi ignorată. John Hart, comisarul parcurilor din New York, a reunit un comitet alcătuit din experți specializați în deratizare. La conferința pentru exterminarea șobolanilor, unde toată lumea și-a împărtășit experiențele, s-a dovedit nu numai că șobolanii își fac de cap în Central Park și în grădinile zoologice, ci și faptul că aceste animale dezgustătoare și periculoase au subminat întregul oraș, au săpat galerii și au construit cuiburi spre oroarea rezidenților îngrijorați care se tem pentru siguranța lor.

Lucrurile nu mai pot fi tăinuite: orașul New York este infestat de șobolani. Ei nu se arată doar în parcuri și spații verzi, în zonele mlăștinoase, nu, aceste animale agresive dau buzna și în case, dependințe, apartamente, adesea în haite numeroase, ostile care fac ravagii. Este vorba de un soi de șobolan extrem de viguros și neînfricat. Animale mari, cu blana cenușie, de culoare deschisă, din aceeași specie ca și cele raportate în urmă cu aproximativ un an pe Insula Riker unde un sat întreg a fost la un pas să fie distrus.

Curajoșii deratizatori – eroii de azi ai orașului nostru atât de bogat în eroi – au lăsat deja în urmă primele peripeții cu șobolanii. Luptele din avanposturi s-au încheiat. Pe unul din funcționarii noștri l-au costat două degete. Bărbatul a încercat să strivească câțiva șobolani pe o alee din parc, dar animalele încolțite au contraatacat. De îndată ce gardianul a dat prima lovitură, o duzină de șobolani au năvălit pe el, încercând să se cațăre și să-l muște. Doar fuga spre o cascadă artificială l-a salvat pe acest funcționar de atacurile ulterioare ale animalelor însetate de sânge care fluieră respingător și chițăie ascuțit.

Cine ar îndrăzni să estimeze câți șobolani își fac de cap în New York? Unii vorbesc de cinci sute de mii, iar alții, de două milioane. Prea puțin contează! Pericolul este mare. Orașul New York duce un război secret cu o tenacitate îndârjită. Oare va reuși să alunge această scursură temătoare de lumină înapoi în subteranele sale întunecate? Neliniștitoare întrebare.

Da, da, orașul New York are destule griji. Odinioară gangsterii tulburau liniștea cetățenilor care tânjeau pe bună dreptate după o existență pașnică, ordonată, apoi asupra lor s-au abătut agenții prohibiției și ai crizelor economice, iar acum marele oraș se trezește rontăit de șobolani. . .

Gardianul parcului a izbit în masă cu pumnul încleștat, lampa s-a clătinat puțin, iar el a rămas bulversat, uluit și incapabil să vadă pereții și păsările împăiate. Deci așa. . . Iată până unde se poate ajunge cu lighioanele astea! Am bănuit eu. Acum aleargă pe marginea canalului în grupuri mici, încă inofensive, dar se înmulțesc repede, vor crește, vor invada orașul și casele. A făcut bine că a avertizat autoritățile! Va veni ziua când zâmbetul superior de pe fața domnilor se va

șterge. Două degete i-au smuls flăcăului, băutorii ăia de sânge. S-a uitat la propria mână. Între degetul mare și cel arătător, printre pistruii și firele cărunte de păr, se aflau două linii roșii mici, sânge coagulat, iar mâna îi era încă umflată. Bestiile astea obraznice și nerușinate. Atentau la viața preferatelor lui. O să le strice el pofta. Vâslise liniștit până la casa rațelor și azvârlise o privire precaută în boxele calde și confortabile. Și o văzuse pe Lilli, cea bălțată, cu gâtul verde irizat, tristă și durdulie, stând într-un colț, holbându-se cu ochi negri și strălucitori la oul din care fiara tocmai sugea. . . Și când a întins mâna să-l sperie, iată că șobolanul a sărit țipând, șuierând, pe mâna lui, și și-a înfipt dinții, a supt zvârcolindu-se și, când el și-a retras mâna, a rămas agățat. A luat cârma și l-a izbit în cap, apoi șobolanul s-a prăbușit mort în apă. Ha, ha!

S-a ridicat, s-a dus clătinându-și spatele lat și curbat până la dulap și a scos hârtie de scris. A luat călimara și suportul de stilou, apoi a scris încet și greoi cu litere mari, stângace și bucle lăbărțate:

Către municipalitate . . .

Stimați domni,

Vă scriu încă o dată și vă rog insistent și devotat să-mi acordați atenție. Tocmai am citit următoarele în ziar. Pentru informarea dumneavoastră, anexez extrasul relevant. Vă implor să nu tratați lucrurile cu ușurință. . .

PATURILE ERAU SUPRAPUSE, iar Anton era în cușeta de jos. În fața lui era o măsuță, iar în spatele acesteia o canapea pe care stătea Oskar. Tăcea și se odihneau puțin cu mâinile încrucișate. Pe masă o lămpiță împrăștia lumină asupra cărților și caietelor. Oskar intenționa să lucreze pe durata călătoriei.

— Păcat că trebuie să muncești în călătorie, a spus Anton. Eu probabil o să-mi petrec tot timpul pe punte.

— Organizarea eficientă a timpului, dragul meu, despre asta-i vorba. Normal că voi petrece și eu câteva ore la aer curat, dar mă voi ține și de treabă. Acum vreau să mă spăl pe mâini și apoi să merg în sala de mese. Apasă butonul.

— De ce eu? a zis Anton, dar s-a ridicat și a apăsat soneria de lângă ușă. Dedesubt scria: „Steward".

După un timp, cineva a bătut la ușă.

— Intrați, a strigat Oskar.

Stewardul a intrat cu un pas iute și silențios, înclinându-se adânc în fața celor doi.

— Bună seara, domnilor. Eu sunt stewardul. Sunt aici să vă servesc. Ce doresc domnii?

Stewardul avea un fizic delicat, părul blond, creț, o față rozalie, cu urme de variolă, ochii albaștri, o privire amabilă și ușor temătoare, nasul îndrăzneț, ridicat obraznic în sus. Purta un veston alb de in și pantaloni negri.

Anton s-a uitat uluit la chipul lui moale și ciupit, granulat, în timp ce Oskar a spus:

— Apă, vă rog.

— Imediat.

Stewardul a dispărut.

— Știi ce?

— Ei bine?

Oskar deja se apucase să răsfoiască o carte.

— Ăsta-i Bauer.

— Bauer? Ce vrei să spui?

— Stewardul ăsta e Bauer. Fritz Bauer. De la seminarul din Marburg. Nu-ți amintești? Acum câțiva ani, venea mereu la seminarul de istorie. Seamănă a dracului de mult cu el.

— Aiurea.

— Am să-l întreb.

— Of, nu-ți fă de lucru cu oamenii ăștia.

S-a auzit un ciocănit în ușă, iar stewardul a intrat din nou cu două carafe de apă. Anton îi urmărea mișcările delicate. Anton s-a ridicat și a pășit mai aproape de el. Chipul său onest și rotund a zâmbit într-un fel prietenos și ușor jenat. El a ezitat înainte să întrebe:

— Ascultați, am impresia că vă cunosc. Dar poate mă înșel. Nu sunteți Fritz Bauer cel care și-a făcut studiile la Marburg? Ar fi caraghios să fie așa.

Stewardul s-a înroșit și a zâmbit speriat și descumpănit.

— Da. Eu sunt. Dar cum de știți. . . Eu unul nu-mi amintesc. . . Dar, Doamne, vezi atât de mulți oameni. . .

— Sunteți într-adevăr Bauer? E extraordinar. Mi-am dat seama numaidecât. N-am zis eu imediat: nu cumva e Bauer din Marburg?

Oskar a încuviințat din cap. Stătea încă pe canapea. Scena îl stânjenea. A zâmbit politicos și rece.

— Dumnezeule, ce ciudat. . .

Anton a apucat mâna lui Bauer și a scuturat-o.

— Nu vă amintiți? Eram împreună la seminarul de istorie din Marburg.

A pronunțat numele lui și al lui Oskar.

— Așa ceva, nu, a zis Bauer.

Ochii lui albaștri se uitau în gol. Nu își părăsea atitudinea servilă, cu mâinile lipite de corp.

— La Marburg? Așteptați. . . la Marburg? O, a trecut atâta vreme de atunci. Iertați-mă, iertați-mă domnilor, dar amintirile mele nu sunt atât de precise. S-au întâmplat atâtea între timp. A, Marburg, da, da. . . Dar câte n-am văzut de atunci. Universitatea, Dumnezeule. Încă e acolo? La fel ca înainte? Probabil încă studiați? Domnii să mă scuze dacă îi întreb atât de direct. . .

— Da, încă studiem, a zis Anton, dar terminăm în curând. Slavă Domnului. Un semestru sau două și gata. În prezent, facem o călătorie de studiu în Olanda. Sau mai degrabă. . . prietenul meu e într-o excursie de studiu, eu m-am alăturat doar de plăcere. Face o lucrare despre Calvin, știți, și trebuie să meargă în Olanda, la Amsterdam. Documente importante. Ei bine, cunoașteți tărășenia. Dar chestia asta probabil vă face să râdeți? Pesemne vi se pare o mare prostie?

— Nu, chiar deloc, a zis Bauer cu calm și modestie. Numai că toate astea mi-au ieșit din vedere. Dar nu doresc să-i deranjez pe domni mai mult. Domnii doresc să vină acum la cină? Căpitanul deja vă așteaptă.

L-a privit pe Anton plin de amabilitate și respect. Un zâmbet îi stăruia în jurul gurii largi, iar pe obrajii ciupiți de vărsați i-au apărut gropițe. Nasul îi ieșea în afară îndrăzneț și borcănat. Ca la un clovn, s-a gândit Anton. Apoi s-a înclinat adânc, mai mult în fața lui Oskar decât în fața lui Anton, și a dispărut cu pași moi și silențioși, în papucii lui de pânză. Anton a turnat apă în bol și s-a spălat pe mâini, Oskar a făcut același lucru.

— Bauer din Marburg. Nici nu-ți vine să crezi. Aici, pe Adelaide. Anton și-a clătinat capul mare și rotund. Tu ce părere ai? Nu spui nimic?

— Sincer, mi se pare totul jenant.

— Dar, te rog, cum adică jenant? Oskar, ce prostie. E totuși fain că ne-am reîntâlnit cu tipul ăsta. Îmi pare rău pentru el. Nu știu nici eu de ce.

— Dar nu deveni prea familiar. El e steward. Și cel mai bine ar fi ca nimeni de pe navă să nu-și dea seama că îl cunoaștem.

— Oskar, încetează cu chestiile astea meschine.

— N-avem nici măcar prosoape, a zis Oskar plin de reproș ținându-și mâinile ude în aer.

A sunat. S-a auzit un ciocănit, iar stewardul a intrat ușor și silențios.

— Nu avem prosoape, a spus Oskar. L-a ochit pe Bauer cu un aer sever și superior. „Oskar scrupulosul,” s-a gândit Anton.

— Scuzați-mă. Le aduc imediat.

Bauer privea cu ochi albaștri, neajutorați și chinuiți de vinovăție. A dispărut și a revenit imediat cu două prosoape pe braț. În timp ce Oskar și Anton își uscau mâinile, a spus încet:

— Domnii vin să mănânce, nu-i așa? Căpitanul s-a așezat deja la masă.

— Da, a zis Oskar, arată-ne drumul.

Bauer le-a deschis ușa și i-a lăsat să o ia înainte. S-a înclinat iarăși ușor în fața lor. Nu ar trebui să fie chiar atât de supus, s-a gândit Anton. S-a rușinat pentru Bauer.

Se plimbau prin navă, pe coridoare, pe lângă cabine, prin fața bucătăriei unde se găsea bucătarul-șef alb. S-au uitat în sala mașinilor și au auzit uruitul și scârțâitul macaralei care transporta încărcătura în carenă. Nava era neagră și plutea în noaptea neagră, pe apa neagră. Un dram de lumină se cernea din cabine pe chei și pe oglinda apei. În port se statornicise acum liniștea. Apele se izbeau când și când de pereții cheiurilor. Oamenii de pe Adelaide erau singurii care se fâțâiau, iar vociferările lor se repercutau în noapte. Erich și Hans inspectaseră atent nava, priviseră în cabine, în cală, îi urmăriseră pe Oskar și Anton în cabină, văzuseră stewardul intrând cu bluzonul alb, avea două prosoape peste braț, și zăriseră căpitanul pe punte și îi auziseră vocea puternică și aspră. Dumnezeule, cât putea înjura și blestema omul ăla. Dar acum nu se mai arăta, stătea în sala de mese și voia să ia cina cu Oskar și Anton. Mâinile lui zdravene și păroase zăceau pe masă, și se juca mânios cu cuțitul și furculița. La naiba cu pasagerii ăștia! Măcar se dau jos la Rotterdam.

Erich și Hans s-au așezat pe un colac de parâme. Multă vreme au păstrat tăcerea. Apunea atât de frumos. Cerul era greu și opac – fără lună. Noaptea îi învăluia. Pe Adelaide se făcuse mai liniște. Corpurile pântecoase ale navelor erau rotunjite și mute, se dizolvau încet în întuneric. Băieții adulmecau mirosul acru și lemnos al depozitelor joase. Soarele le arsese toată ziua și ele absorbiseră căldura, iar acum expirau suflarea caldă. O pisică ce mieuna încet dădea târcoale clădirii, cu picioarele depărtate și spinarea arcuită.

Apoi Erich a spus timid:

— Acum putem pleca acasă?

Hans s-a uitat în apă cu dispreț. După un timp, el a spus cu un chicotit:

— Luise probabil deja doarme. Plictisitor, nu?

— Of, s-a culcat de mult timp. Oare cât de târziu o fi? Cu siguranță foarte târziu.

— Dar Luise este de fapt o fată de treabă, nu-i așa? a întrebat Hans.

— Și mie îmi place de ea.

— E o fată pe cinste.

— Așa-i.

— E mult mai drăguță decât Fifi, de exemplu.

— Da, Fifi-i prostuță. Râde tare prostește câteodată.

— Dar nu și Luise.

— Nu, Luise, nu, e grozavă.

Hans a căscat.

— Ei bine, o putem lua spre casă. Tot vrei să te bagi în pat.

Traversau portul agale. Erich a trebuit să-și înfrâneze pasul. I-ar fi plăcut să se repeadă acasă, dar știa că așa ceva nu se face. Mergea nonșalant alături de Hans. Acesta s-a oprit din nou în fața Astoriei.

— De fapt, ar trebui să intrăm.

Muzica și țipetele răsunau din grădină. Portarul s-a apropiat de ei.

— Nu-i pentru domni atât de mici. Valea, la culcare.

Hans s-a uitat în spatele lui. Nu se afla nimeni.

— Cu cine vorbea?

— CALVIN? A ÎNTREBAT CĂPITANUL. Se străduia să se arate interesat. Ochii lui îl fixau pe Oscar cu o politețe stângace, iar fruntea lui joasă și banală s-a încrețit de la atâta efort. A trăit cândva în Olanda? Dumnezeule, se vorbește atât de puțin de oamenii ăștia. . .

— Nu, e elvețian, a explicat Oskar cu gravitate. Dar după cum bine știți protestantismul olandez a luat forme calviniste.

— E ceva nou pentru mine, protestantismul? Aha. . . Foarte interesant. Deci, vă duceți la fața locului unde protestantismul. . .

— Nu, nu studiez de fapt protestantismul. Ci relația dintre calvinism și etica în afaceri. . .

— Pardon. Asta ce mai e? Câte lucruri nu există pe lumea asta.

Căpitanul Martens s-a lăsat pe spate și a râs forțat. Mâinile lui groase, roșii și păroase se întindeau pe masă și țineau cuțitul și furculița drept în sus. Odioasă discuție cu îngâmfatul ăsta. Cu ce scop? De ce compania de transport maritim continua să-i dea bătăi de cap? E ultima dată când iau pasageri. . .

— Da, relația dintre calvinism și etica economică a olandezilor în secolele al XVI-lea și al XVII-lea. Aceasta înseamnă . . .

Anton nu mai suporta.

— Căpitanul Martens nu-i deloc interesat de așa ceva, a spus el. Nu-l chinui cu povestea asta.

Cât de jenantă era această conversație pentru Bauer care se menținea drept și tăcut lângă masă unde se ducea și venea fără zgomot pentru a aduce mâncare și farfurii. Zâmbea forțat și la răstimpuri se uita speriat la căpitan cu ochii lui de fată, albaștri și blânzi. Pielea cu urme de variolă i se înroșise. În timpul mesei, căpitanul azvârlise de asemenea câte o privire ciudată înspre Bauer, îl spiona.

După aceea câinele care stătea lângă căpitan pe canapea și-a pus brusc laba pe coapsa lată a stăpânului său. Era o lighioană grasă și dezgustătoare. Un terier alb cu păr scurt, cu câteva pete

negre și ochi mici, răutăcioși. A scheunat încetișor și a fixat ochii mai întâi pe farfuria căpitanului, înspre bucata de carne roșie și suculentă, apoi la chipul rubicond cu vene albastre al căpitanului.

— Oh, vrei și tu ceva, băiete? Micuța mea Nelly e flămândă?

Nelly a scâncit mai tare și a ridicat capul măgulit.

— Iar ai uitat, a spus căpitanul aruncându-i lui Bauer o privire amenințătoare. Ce înseamnă asta? Și a mângâiat câinele gras de mai multe ori. Crezi că nu trebuie să ai grijă de un asemenea animal? Câinele ține de corpul ofițeresc și-i mai valoros ca tine, derbedeule. Înțelegi ori ba?

Lui Bauer pământul părea să-i alunece de sub picioare. Privea în jos, într-o parte.

— Da, căpitane, a răsuflat.

— Iute marș, umple-i castronul și adă-l aici. Ce mai stai?

Căpitanul Martens s-a ridicat. S-a apropiat de Bauer și l-a examinat îndelung de sus până jos.

— Drepți.

Bauer s-a îndreptat.

— Uită-te la mine!

Bauer l-a privit cu ochi supuși și nefericiți. Preț de o clipă, amândoi s-au uitat unul la altul în tăcere. Căpitanul Martens respira greu.

— Du-te și adu bolul, a zis el apoi s-a așezat. Bauer s-a furișat din cabină cu picioarele înmuiate.

— Nelly – deci o femelă? a zis Oskar pentru a schimba subiectul.

— N-ai nimerit. Un mascul, ha, ha, a râs căpitanul Martens.

A ridicat câinele de picioarele din față pentru a arăta că nu era o femelă.

— Așa-l cheamă, Nelly, nu mai știu de ce, dar e un băiat sadea. Sau ești vreo femeiușcă, o femelă, mopulețul meu gras, hm?

L-a mângâiat din nou și l-a strâns cu tandrețe la piept. Câinele a gâfâit și a grohăit de plăcere.

— Închipuiți-vă, a spus Anton, îl cunoaștem pe Bauer, stewardul, de ceva vreme.

— Chiar așa? a spus căpitanul Martens.

Oskar s-a uitat la Anton cu reproș. Ar fi trebuit să-și țină gura.

— A studiat cândva la Marburg, a zis Anton, a cunoscut zile mai bune. Îți vine să-l plângi când te gândești că. . .

— Ha, unul ca el trebuie ținut din scurt. E un tip moale. Dar îi vin eu de hac. Dar acum știe să urmeze ordinele. Da, da, știu că a văzut cândva și o altă față a lumii. A lăsat în urma lui tot felul

de lucruri. L-am tras eu de limbă. A fost nevoit să-mi povestească totul. Îi zic: Bauer, scuipă tot, așa cum a fost, nu te ascunde după deget. . . și n-a avut încotro, a vorbit, de a vrut sau n-a vrut. Știți, tipul n-are deloc energie, e moale ca o fată. A lucrat cândva chiar și într-un cabaret. A interpretat șansonete, cântece caraghioase. Știați asta?

— Nu, a spus Anton. Dar îmi pare foarte rău pentru el.

— Îți pare rău? De ce? O duce bine aici. Nici nu vrea altceva. Asta vrea el acum, exact asta. . . Nici nu vă închipuiți.

Bauer s-a întors cu bolul și mâncarea pentru câine. A pus bolul pe podea și a strigat:

— Nelly.

Căpitanul Martens l-a împins ușor pe Nelly de pe canapea.

— Ei bine, mănâncă.

Nelly ajuns pe carpetă a lătrat o vreme la Bauer cu râcă, apoi s-a pus pe mâncat mârâind.

— Fritz, a spus căpitanul Martens, ai putea să ne cânți unul dintre cântecele tale. Domnii vor să te audă.

— O, nu, a zis Bauer, profund alarmat și a făcut un pas înapoi. Nu acum.

— Chiar acum. Nu te mai codi, băiete. Arată ce poți face.

— Căpitane, nu acum, te rog.

Bauer își frământa mâinile și se uita la el cu ochi rugători.

— Ia și cântă când îți ordon. Adu încoa' armonica.

— Căpitane, te rog, nu, nu în fața domnilor. Domnii mă cunosc. Am fost cu ei. . . Vă rog, nu vă bateți joc de mine.

— Du-te fuguța. . . Valea, adu armonica, vreau să te acompaniez. Vei dansa și vei cânta. O să aveți parte de o surpriză care o să vă dea pe spate, domnilor. . .

— Dacă domnul Bauer nu are dispoziția, suntem bucuroși să renunțăm la prezentarea sa. Vedeți bine că nu este dispus, a spus Anton.

Oskar se uita jenat în farfuria lui.

— Domnului Bauer nu-i place? Na poftim! De parcă avem a-l întreba pe domnul Bauer dacă îi place sau nu. Te duci să aduci instrumentul ăla aici ori ba?

Bauer a adus acordeonul și a spus încet:

— Te rog, căpitane, nu fă asta.

Căpitanul a râs:

— Ba da, o fac. Ce să cântăm mai întâi? Cântecul *Anny Sălbatica din Bilbao*? Haide, asta vom cânta. Atenție, domnilor savanți!

Și a început să cânte la instrument.

Bauer se uita la Anton. [Privirea lui spunea: vă rog, scuzați-mă, dar nu pot altfel. Sunt nevoit. Și vreau. El vrea să o fac și eu de asemenea: e deopotrivă o umilire și o dorință.] Ochii lui erau blânzi, triști, chinuiți și plini de senzualitate. Și-a dus mâinile la șolduri și a început să se legene în ritm. Apoi s-a uitat din nou la Anton și la Oskar.

— Nu, a strigat el, e groaznic. Nu-mi puteți face una ca asta. Nu pot continua!

Și a fugit afară.

Căpitanul Martens sumbru și tăcut a rămas așezat. A pus acordeonul deoparte. Doar Nelly se auzea lingând castronul.

Oskar s-a ridicat.

— Scuzați-ne, dorim să dăm o raită pe afară.

Anton a întrebat:

— Când pleacă vaporul?

Căpitanul Martens s-a forțat să aibă o expresie prietenoasă.

— La doisprezece. Așadar mai aveți două ore și jumătate.

— Ce am putea face? Să dăm o raită prin port?

— Da, asta. Mergeți și prin cartierul portului. Seara e destul de interesant. Astoria, de exemplu.

— Ei bine, vom arunca o privire.

Când au ieșit pe coridor, Oskar a spus doar:

— Dezgustător. Câh, câh. . .

Intenționau să iasă la plimbare. Cine știe dacă se vor mai întoarce în acest oraș. Au intrat în cabină să-și ia fiecare haina și pălăria. Oskar s-a dus direct pe chei, Anton a trebuit să meargă la toaletă. Șocul celor întâmplate îl lovise la stomac. Când a vrut să iasă pe coridor, a trecut pe lângă bucătărie. Acolo, în camera mică, albă, puternic luminată, stewardul stătea cu capul rezemat pe brațe. Umerii îi tremurau. Anton a intrat.

— Nu pune asta la inimă, domnule Bauer.

Bauer s-a uitat în sus. Din ochii albaștri de fată lacrimile i se rostogoleau în tăcere peste obrajii cu urme de vărsat.

— Mă tratează oribil. Să mă umilească așa în fața domniilor voastre!

— De ce face asta?

— Vrea să mă chinuie. Îi place să mă chinuie. Nu mă lasă o clipă. M-a distrus.

— Dar de ce? De ce oare?

Bauer a schițat un zâmbet tulbure și jenat:

— Da, e o chestie bizară, asta se poate spune. Dar vedeți dumneavoastră, dacă cineva este mereu singur pe mare și nu are voie să ia femei cu el, atunci i se sucește mintea.

— O, da, spuse Anton sumbru.

Simte nevoia să mă chinuie, îl distrează, îl face sălbatic. Uf, ar trebui să-l vedeți când . . .

— Da, dar de ce suporți toate astea? Pleacă pur și simplu.

— Da, da, ar trebui să plec, spuse Bauer. Dar nu-i ușor să găsești un alt loc de muncă. Și apoi. . . Îți pierzi orice curaj. . . Nu mai poți decide nimic. Și la urmă te blochezi.

— Domnule Bauer, pleacă. Orice ar fi. Mai degrabă nicio slujbă, mă gândesc eu, decât una ca asta.

— Da, aveți dreptate, ar trebui să încerc. Dar după aceea tot dai de bucluc, a spus Bauer rușinat și s-a uitat în lături.

— Depinde doar de dumneata, domnule Bauer, a exclamat Anton.

— Desigur, a spus Bauer.

Privirea albastră și obosită i-a încremenit în ușă. Nelly, câinele, se afla deodată pe prag.

— Acolo, acolo, vedeți, a strigat Bauer. Iar îmi adulmecă urma. Sufletul lui rău și murdar se ascunde în animalul ăsta.

Nelly s-a îndreptat alene spre Bauer, a mârâit încet cu ochii sălbatici, scăpărători. Părul de pe spatele slinos i s-a zburlit.

— Du-te de aici, bestie, a strigat Bauer. Hoit împuțit.

Nelly a dat să latre tot mai tare, mai scurt și mai zgomotos.

— O ia de la capăt, a exclamat Bauer înspre Anton cu o privire jalnică. Fiara întotdeauna sare la mine ca și cum ar vrea să mă mănânce. Du-te, satană. . . E și gelos. Lasă-mă în pace.

Dar Nelly nu avea asemenea intenție, tot mai furios s-a repezit asupra lui Bauer cu corpul său mic, rotund, dur, căuta să-l prindă de față, îi sfâșia hainele. Bauer l-a împins cu mâinile și picioarele, s-a clătinat înapoi până la masă, sprijinindu-se de marginea ei. Apoi a dat cu mâna de cuțitul de măcelar care se afla pe masă. Nelly a sărit din nou pe el, și de data aceasta nu l-a apucat doar de pantaloni, ci l-a mușcat și de coapsă. Câinele rămăsese agățat de picior, fâțâindu-se și mârâind cu poftă. Bauer răcnea de durere. Chipul ciupit de vărsat i s-a înroșit cu totul până la rădăcinile părului moale și buclat. Dintr-o dată a apucat satârul și a izbit câinele în frunte. Nelly s-a prăbușit la podea și a rămas deodată neclintit.

— Of, Doamne, a zis Bauer scăpând satârul.

Nelly stătea nemișcat, cu picioarele răschirate, cu ochii holbați și dați peste cap.

— Cred că s-a zis cu el, a spus Anton.

Bauer a zâmbit neajutorat și confuz. Gropițele frumoase i-au apărut în obraji.

Bucătarul s-a ivit în ușă. În halat alb și bonetă albă. Ca să poată intra pe ușă cu boneta albă, a trebuit să se aplece nițel. Bauer s-a uitat la el cu disperare.

— Nu te uita la mine ca un prost, a zis bucătarul.

— A, bună seara, domnule. Trebuie să fiți unul dintre cei doi pasageri ai noștri?

— Da, spuse Anton uitându-se la câine.

— Na poftim, ce potaie nerușinată. Iată cum stă în mijlocul bucătăriei.

L-a împins cu piciorul.

— Doarme, a spus Bauer luându-l repede în brațe. Capul lui Nelly atârna flasc și se bălăngănea. Picioarele îi erau țepene.

— O să-l duc în coșul lui.

— Doamne, cât e de prietenos dintr-o dată, a zis bucătarul clătinând din cap.

Bauer a dispărut cu câinele. Anton l-a urmat.

Bauer s-a arcuit peste balustradă și a azvârlit carcasa câinelui în apă. S-a auzit un pleoscăit.

— Ce mă fac acum? a rostit Bauer. Dacă află, mă omoară în bătaie.

— Asigură-te că scapi înainte să observe, a spus Anton.

— Asta trebuie să fac, a zis Bauer destul de apatic. Doar n-o să spuneți nimic, nu-i așa?

— Nu, a zis Anton.

— Mulțumesc, a spus Bauer. Scuzați-mă.

A dispărut fără zgomot pe coridorul întunecat în papucii lui de pânză. Noaptea era liniștită și neagră, iar Anton s-a uitat preț de o clipă în apă unde acum înota cadavrul câinelui. Nu-l putea distinge. Poate că se scufundase deja. Probabil că animalul gras se umplea de apă.

— PE UNDE AI UMBLAT? a spus Oskar.

Anton i-a povestit totul. Mergeau de-a lungul cheilor.

— Căpitanul e un sadic, a decretat Oskar.

— Mă tem că lui Bauer îi place să se lase chinuit, a zis Anton mâhnit.

— Nu-mi vine a crede așa ceva.

— Ba da. Suferă teribil, bineînțeles, dar îi și place. Asta e partea urâtă. I-am spus că trebuie să plece de acolo. . . și acum e nevoit să o facă, căci câinele e mort. Și crezi c-o s-o facă?

— Nu știu. . . și nu vreau să mai aud nimic despre asta.

Se apropiau de ieșirea din port. Deja auzeau rumoarea orașului. Pe cer, strălucirea tulbure a lunii se ivi din spatele unui voal subțire de negură, împrejmuită de nori groși, întunecați. Razele sale se revărsau peste depozitele cenușii, peste peretele cheiului din bazinul portuar, peste catargele, cordajele și coșurile navelor. Obosită și fără vlagă luna aluneca peste apa limpede, aproape neclintită. Pe când treceau pe lângă vaporul alb pe care Berta și Karl navigaseră azi și care acum părea cu totul mort, timonierul a traversat pasarela și a coborât la țărm. Se ducea la Astoria. Tropotea cu pași fermi, iar lemnul bufnea surd sub călcâiele sale.

Cei doi prieteni s-au preumblat o vreme prin zona portului până au decis să meargă la Astoria. Au luat-o de-a lungul drumului portuar, au trecut pe lângă vamă, pe lângă taverne, pe lângă toți bărbații și fetele care alergau încolo și încoace, au mers până la baraj și au văzut canalul și moara și podul de cale ferată. Un tren a trecut pe dig, iar luminile sale au zburat pe apa canalului. Când au ajuns în dreptul standului cu cârnați, pe Anton l-a apucat greața. Imaginea câinelui i-a defilat din nou prin minte. Cadavrul câinelui plutea liniștit și umflat în apa portului. Luna lucea palidă pe blana lui albă. S-au rezemat de balustrada care împrejmuia canalul orașului și o vreme s-au uitat tăcuți la apă. Lebăda dormea în fața căsuței, cu capul sub o aripă. O barcă veche, putredă era trasă la mal. În lumina cenușie a lunii, moara întunecată își înălța deasupra copacilor aripile sale de liliac.

Deodată Anton a chicotit:

— Și tu îi vorbeai despre Calvin.

— Gata, nu mai zi nimic, a spus Oskar. Haide, să ne întoarcem în stradă.

Au revenit pe Strada Portului, zăriseră deja Astoria cu fațada luminoasă și afișele țipătoare, și acum se aflau din nou dinaintea ei.

— Nici măcar nu vrem să intrăm? a întrebat Anton.

— Tre’ să fie de o prostie, a spus Oskar.

— Poate o fi haios, a zis Anton. Dacă tot am ajuns până aici. . .

Portarul s-a îndreptat spre ei cu brațele deschise:

— Vă rog, domnilor, veniți. Numărul principal, senzația serii, de-abia acum urmează. Confruntarea dintre Dieckmann și Alvaroz.

Portarul a mers la casa de bilete și a bătut în gemuleț:

— Domnișoară, bilete pentru doi domni.

Perdeaua s-a dat înapoi, iar geamul s-a deschis. Tânăra i-a scrutat pe cei doi prieteni cu o privire rece și obosită. Părul ei ondulat cu grijă sticlea de un galben otrăvitor. În fața ei se aflau grămezi mici de monede. Tocmai calcula câștigurile.

— Ei, acu' tre' să intrăm, a zis Oskar.

Trecând pe sub arcadă, i-a învăluit o muzică discretă de dans, dulce și lentă, iar când au intrat în grădină, au văzut o pereche de dansatori pe scena boltită în formă de scoică. Erau Nita și Fred. Rochia Nitei cu paiete argintii sclipea. Fred purta un frac negru și un joben. Oskar și Anton au făcut ce făcea toată lumea de aici, s-au așezat la o masă de sub copaci și au comandat un pahar de bere. Anton nu era cu totul prezent. Se gândea încă la Bauer. Bauer avea un chip atât de frumos. Oare ce făcea acum?

Oamenii adăstau sub copaci și muzica răsuna, frunzele abia de se clinteau, trupa de jazz stătea într-un umbrar, mulți bărbați fumau, iar fumul se ridica liniștit înspre vârfurile copacilor, în vreme ce un cuplu dansa dinaintea lor, fata era blondă și avea o față oarecare, un nas obraznic și ochi așijderea, dar era destul de drăguță, iar rochia îi strălucea. Partenerul ei avea cilindrul lăsat strâmb pe fruntea-i îngustă și palidă, iar ochii îi direcționa înspre public pe când își smucea membrele în acord cu muzica.

Nu departe de Oskar și Anton se aflau Karl și Berta. Karl tocmai mâncase un cârnat cu salată de cartofi, iar acum lua o înghițitură zdravănă de bere. Berta își proptise capul într-o mână și privea scena cu indiferență.

— Am mai văzut de o sută de ori așa ceva, a spus ea.

Apoi l-a zărit pe timonier. Se uita la ea aproape fără ocolișuri, chiar se întorsese puțin pe scaun înspre ea, i-a făcut un semn din cap și din ochi. Tipul ăsta n-are nicio rușine, întrece orice măsură! Berta se uita înspre scenă. Nu cumva să-și închipuie că ar putea obține cu ușurință totul de la ea. Nu mai era persoana de altădată.

Fred a pășit în spatele Nitei și a apucat-o de mâini. Corpurile lor s-au aliniat unul dinapoia celuilalt și făceau exact aceleași mișcări, își ridicau picioarele, se aplecau într-o parte, înainte și înapoi.

— Nu-i pasă deloc de tine, a șoptit Fred fără ca ceva să se miște de pe fața lui albă. Ochii lui fixau cu răceală publicul.

Nita râse încet. Și-a țuguiat buzele a batjocură.

— Chiar așa? Ei bine, atunci totul este în regulă.

— Crezi că mă mulțumesc doar să dansez cu tine? Te las baltă.

— Ce ai să te faci fără mine?

— Îmi reiau numărul de iluzionist.

— Ah, Fredi, fii drăguț. Și acum taci. Deja se uită lumea. . .

— Puțin îmi pasă. M-am săturat. . .

Muzica s-a încheiat cu un acord complet prelungit. Nita și Fred au înghețat pentru câteva momente într-o poziție dificilă. Apoi printr-o ușiță au părăsit scena cu pași săltăreți. S-a aplaudat sporadic. Băteau din palme fără convingere. Să sari așa de colo-colo mai treacă-meargă, dar Dumnezeule, doar ca un interludiu pentru ceva mai bun. Nita și Fred au reapărut și s-au înclinat într-un mod exagerat, zâmbind forțat. Au revenit încă o dată, dar nu a mai aplaudat nimeni Și-au întins brațele ca și cum ar spune: nu a fost atât de greu, nu faceți mutrele astea.

— O, bieții de ei, s-a gândit Anton.

Orchestra a atacat o melodie înfocată și zgomotoasă. Era timpul ca lumea să danseze. Primul care s-a aventurat pe pista de dans a fost un marinar cu iubita lui. Se legăna lin și cu mișcări largi pe pardoseala de lemn. Pantalonii lui largi se bălăbăneau dintr-o parte în alta. Fata zâmbea sfioasă înspre public. Nu dorea să fie prima care dansează – nu mai vine nimeni? Oamenii stăteau așezați în tihnă. Și iată-i dansând singuri pe ringul mare – și toată lumea se uita la ei. Lumea se relaxa sub copaci, lămpile proiectau prin frunziș o lumină blândă, iar frunzele atârnau neclintite, de parcă, preț de câteva clipe, toată lumea se pierduse în visare, dormea. . . Fumul de țigară se ridica drept și lenevos, se răsucea în jurul frunzelor și se pierdea în noapte. Apoi s-a iscat o briză călduță și a zburlit coroanele copacilor, a învăluit oamenii și a fluturat ușor fețele de masă colorate – și oamenii s-au înviorat – ici și colo câte o persoană se ridica, făcea câte o plecăciune, căuta partenerul de dans potrivit și se cuplau, perechi tot mai numeroase suiau scara mică de lemn până la ringul de dans, apoi se îmbulzeau, se îmbrânceau, își făceau loc – chiar și doi negri veniseră cu fetele lor și dansau cu câte o înghiontire zdravănă, fulgerătoare printre rândurile dese.

— Curios, credeam că aici vor fi lupte în ring, dar sunt teme de varieteu și dans, a spus Anton. La aceeași masă se găsea un bărbat gras, cu pălăria lăsată pe ceafă, cu mâinile încrucișate peste stomac, cu trabucul lăsat să-i atârne din gură, sătul, mulțumit și cufundat în gânduri. Lângă el se afla o halbă de bere și un program. La început nu a auzit ce a întrebat Anton:

— Scuzați-mă, în seara asta nu sunt lupte în ring?

Anton și-a repetat întrebarea. Apoi s-a trezit. Privirea îi venea de departe. S-a îndreptat puțin de parcă se ridica dintr-o apă băltită, îngreunată de vise.

— Ce?. . Da, dar luptele sunt intercalate. Și apoi mai e câte un dans și pe urmă mai fac câte ceva pe scenă. Totul e cam alandala, – dar luptele sunt numărul principal.

Degetul lui gras era pe program:

— Trebuie să citiți asta. Unde eram? A, da. Nita și Fred. Cuplul de dansatori, tocmai ce-a fost, apoi dans, – ei bine, vedeți cum dansează acolo. . . Apoi e copilul minune. . . ce o mai fi și asta? Un copil. . . da, și apoi, vedeți. . ., Dumnezeule mare, – s-a îndreptat nițel împingând pălăria și mai pe spate – apoi Dieckmann și Alvaroz, sunt fabuloși, luptătorii cei mai buni, de dragul lor stau aici, știți, dar nici restul nu-i de lepădat, toată seara este frumoasă – aerul ăsta – serile calde de septembrie – oh, cât de repede trece timpul, și apoi vine octombrie, cum trec toate. Dar acum suntem aici, nu-i așa, și ne bucurăm, bem și ne uităm.

A luat o înghițitură zdravănă din paharul cu bere, s-a rezemat din nou, s-a cufundat iar în șuvoiul domol, tulbure, visător, plutind domol în imensitatea apelor opace.

Anton vedea dinainte: un zeu al râului care se ridică cu gura căscată, revarsă apa nămoloasă, apoi se scufundă din nou. Anton a spus:

— Mulțumesc. Cred că portarul a pomenit cele două nume. Alvaroz, da, a spus ceva similar, a continuat Oskar.

— E de-a dreptul ridicol că ne aflăm aici, a adăugat el.

Între timp timonierul a venit la masa Bertei și s-a înclinat. Berta s-a uitat la soțul ei.

Timonierul s-a întors spre Karl:

— Îmi permiteți?

Karl a spus:

— Oh, chiar vă rog. . .

Berta a zis:

— Nu cred că dansez.

Karl a spus:

— Nu fi așa. Soția mea, da, e soția mea, ha, ha, dar nu asta contează acum, îi place la nebunie să danseze, dar mie, deloc. Luați-o la dans.

Berta s-a ridicat șovăitoare:

— Dacă așa crezi tu. . . Dar acum chiar nu am dispoziția.

Karl și-a scuturat capul exasperat.

— Ce comportare mai e și asta?

Foxtrotul se terminase, dansatorii se despărțiseră și rămăseseră pe loc derutați. Șeful orchestrei s-a ivit la intrarea pavilionului îndreptându-și spre ei privirile istovite și reticente. Dinlăuntrul umbrarului chipurile muzicienilor licăreau la fel de palide și de nepăsătoare. Se întrezărea marele contrabas cafeniu și întunecat, capacul ridicat al pianului negru, lucios, ce reflecta lumina.

Toată lumea a întors capul spre dirijor. Apoi a aplaudat. El s-a răsucit și intrat ca omulețul din cabana meteorologică.[1]

[1] Un dispozitiv destinat să arate schimbările vremii. Aceste căsuțe au de obicei două figurine: un bărbat și o femeie care ies afară sau se retrag în funcție de condițiile meteorologice. Figurinele se răsucesc pe un ax, indicând vremea însorită (când iese figurina femeii) sau vremea umedă/ploioasă (când iese figurina bărbatului)

Deci, dă-i bătaie. Fără oprire. În seara asta, mâine, poimâine. Într-o zi am s-o dau în boraIă, s-a gândit șeful orchestrei.

Dar în muzica care s-a înălțat nici urmă de așa ceva, era senzuală și ispititoare, un vals molcom, călduț. Perechile se roteau alene.

Timonierul se lipise de Berta sigur de victorie:

— Iar ești a mea.

Pentru câteva clipite, Berta, cu capul lăsat pe spate, s-a bucurat de strângerea fermă a brațului său, de pieptul său larg, de gâtul robust, de mustăcioara înțepătoare, dar apoi a spus dintr-o dată sec:

— Ai tupeu. Fii puțin mai atent. Cu mine nu-ți poți permite orice.

— Ah, dar e un prostălău, a zis timonierul.

— E un tip de treabă. Lasă-l în pace. E mai decent decât tine.

— Deci asta-i tot în seara asta?

— Nu, a spus ea.

O fată îl privea râzând pe timonier.

— Bună, Kalli.

— Aia îți zâmbește, tre' să te știe.

Timonierul își luă privirea de pe fată.

— N-o cunosc. M-a confundat. Aia.

— Ba o știi, e limpede. Îmi închipui de unde.

Un negru dansa lângă ei. Fața lui întunecată și strălucitoare stătea aproape de Berta. El o privea. Zâmbind, și-a întredeschis buzele groase – oh, ce dinți puternici, ochii îi sticleau. Berta îi contempla fața, gura cărnoasă, ochii umezi.

— Aha, un negru ca ăsta ți-ar trebui ție, nu? a întrebat timonierul.

Berta s-a holbat la el.

— Chiar așa, a izbucnit ea răgușită.

[Timonierul s-a speriat nițel. Unde o să ducă toate astea? N-o mai poți satisface. . . e tot mai nesătulă.]

În acea clipă, Jonny se uita la ceasul prins deasupra tatuajului pe brațul lui păros. Era timpul. Și-a terminat berea și a ocolit mesele, pufăind din trabuc. Două verande mărgineau scena. Jonny a intrat în una din ele și a trecut printr-o ușă. A ajuns într-o curticică. În mijloc se găsea un ulm înalt cu frunziș abundent. Zidul scenei închidea una dintre laturi, o scăriță ducea direct pe ring.

De cealaltă parte se întindeau barăcile joase de lemn în care se aflau cabinele artiștilor. În colțuri se găseau aparate, mingi, cutii, un trapez, de pereți se sprijineau câteva decoruri: un peisaj cu Rinul lângă castelul Stolzenfels, un interior de palat, un portic oriental cu coloane.

Crainicul era așezat pe o banca sub ulm. Fața lui, de obicei cu o alură atât de tăioasă, era cenușie și flască. Se holba la peisajul renan, dar scruta dincolo de el cu o privire preocupată. Într-un ungher, un băiețel se juca cu un câine teckel. Purta un costum de marinar alb și certa cățelul cu glas răspicat, dar blând și tandru.

— Trebuie să-l pregătesc pe Hein Dieckmann, nu mai avem timp de pierdut, a spus Jonny. Până ce-i gata gagiul, trece o eternitate.

— S-a făcut prea comod, a zis crainicul. Ar trebui să dea jos colacii de grăsime.

— Îl masez în fiecare zi, dar dacă tot bagă în el. . .

— Câți ani are?

— Treizeci și cinci.

— Na, mai merge – apropo – soția mea a scris că e bolnavă. Inflamarea rinichilor. Ridicol că nu mă pot duce s-o văd.

— Ghinion, a zis Jonny pufnind stânjenit pe nas. S-a uitat în lături. Cine-i pustiul?

— Fiul hipnotizatorului. Copilul minune. Noul număr. Urmează imediat.

Jonny a clătinat din cap.

— Da’ mic e.

— Pune prea multă presiune asupra copilului, a spus crainicul, am mai întâlnit cazuri, n-o să reziste mult.

— Mă mir că lăsați chestiile astea aicea afară. Jonny a arătat înspre decoruri. Pe vreme bună mai merge, dar când plouă. . .

— Rezistă la ploaie. Deja-s plouate. Dacă te uiți mai atent, ai să vezi dungi și pete spălăcite. Dar de la distanță încă arată destul de bine. Merge dacă nu te uiți prea atent. A, ce doream să spun. Soția mea zace acum singură în spital, iar asistenta îmi scrie. . .

— Scuză-mă, trebuie să merg la Hein. N-am prea mult timp.

Jonny s-a îndepărtat. S-a oprit lângă băiat, s-a aplecat și a plesnit cu palma lui lată trupul mărunt al câinelui.

— Nu vrea să asculte?

Copilul și-a ridicat fața palidă și l-a privit timid cu ochii albaștri.

— Nu vrea să stea în două labe.

— Dă-i două și pe urmă ai să vezi c-o să vrea.

Jonny a râs după pofta inimii și a plecat.

Dansul se terminase. Timonierul și Berta se împăcaseră. Joi el avea zi liberă, ea va veni după-amiaza, dar asta dacă n-o s-o facă pe-a obraznicul. Condiția de căpătâi era politețea. Păi, se înțelege de la sine. El se pricepea să facă distincția. Ea nu era la fel ca celelalte fete de aici. Da, Karl era la birou până la ora opt, bietul de el, – așa că lucrurile se pot aranja cât se poate de ușor. Dar gata pe seara asta, nu-și mai are rostul. Ar fi putut să-și transmită asta numaidecât, dar când doi oameni se ceartă se comportă ca niște proști. Deci, la revedere, pe joi, Strada Portului, 54, nu uita.

— Dă-mi drumul. Se uită la noi.

Când Berta s-a așezat din nou, Karl a întrebat:

— Îl cunoști pe bărbatul ăsta? Păreați foarte apropiați. . .

— E pilotul vaporului – am mai dansat odată cu el în după-amiaza asta. E cam prostălău.

— Te uitai la el într-un fel ciudat.

— Hai nu mă bate la cap. Ce urmează?

— Hm, un copil minune.

CRAINICUL L-A LUAT PE BĂIAT încă o dată pe genunchi. Îi amintea de propriul fiu. Acum era singur acasă, fără mamă. De-ar fi circulat un tren de seară. . . ar fi putut călători noaptea și s-ar fi reîntors dimineața.

— Bărbatul mi-a zis că tre' să-l bat tare și apoi are să mă asculte. Dar n-am să fac una ca asta. O să învețe și așa.

Micuțul teckel cafeniu stătea în fața lor și se uita la stăpânul său cu ochi vicleni și cu capul într-o parte.

— Dar de ce să învețe toate astea, Addi, nu-i deloc necesar. Mai degrabă joacă-te cu el.

— Da' îmi place să mă joc cu el, însă trebuie să și învețe. Câinii pot face trucuri senzaționale. Trebuie să meargă pe picioarele din față, să sară printr-un inel, să se așeze la o masă și să mănânce corect ca un om. Am pus să i se facă un costum.

— Dar de ce, Addi, dacă nu l-ai chinui, ți-ar fi și ție mai ușor.

— Nu, trebuie să învețe. Așa vreau eu. Și trebuie să învețe repede. N-avem prea mult timp.

Tulburat, crainicul a privit chipul nefericit al micului său prieten care într-adevăr arăta muncit de griji.

— Ce e în neregulă cu tine? Ce înseamnă toate astea?

Apoi Addi și-a petrecut brațul mic după gâtului crainicului și i-a suflat în ureche:

— Promiți că nu-i zici lui tata?

— Nu, nu. Ce este?

— Când o să fie bine dresat, îl las baltă pe tata, fug pe furiș și fac singur spectacole cu Fips și câștigăm bani, o mulțime de bani și apoi. . .

Deodată tatăl le-a răsărit în față.

— Addi, e timpul să te pregătești.

Addi a alunecat repede de pe genunchii crainicului.

— Piaptănă-te, a rostit bărbatul solid cu obrajii roșii în timp ce examina ținuta băiatului. Bluza-i curată? Nu, bineînțeles că nu. N-ar trebui să scormonești nisipul îmbrăcat în marinar chiar înainte de spectacol.

— N-am făcut decât să mă joc cu Fips.

— Ah, mereu potaia asta nenorocită. Ne descotorosim noi de ea. Să nu te mai prind că te murdărești.

S-a întors spre crainic:

— Așa-i când mama lipsește, tre' să țin loc și de mamă și de tată. — Arată mâinile, a poruncit apoi. Mizerabile, bineînțeles că mizerabile. Spălarea, hai repejor. Nu poți face lucrurile astea și singur?

Addi a fugit în baracă.

— Să te întorci numaidecât, a strigat tatăl după el. Cel mai greu e să faci un număr cu un copil, asta s-o știți de la mine. Pe adulți te poți baza. Copiii sunt imprevizibili. Vă gândiți poate că sunt prea sever. Nu obții nimic fără dresaj și severitate.

— Poate copiii mici n-ar trebui urcați pe scenă, a spus încet crainicul.

— Aiurea, a răspuns tatăl, au cel mai mare impact. Femeile, știți, emoția. . .

— Dar tocmai ce faceți cu băiatul îi poate face foarte mult rău.

— Prostii, am consultat experții. . . mi-au spus că dacă se procedează cu atenție și nu prea des. . .

— Totuși prezinți numărul ăsta aici în fiecare seară de două săptămâni!

— Da, dar aici e o excepție, după aceea o să fie o perioadă de pauză.

Addi s-a întors. A răsunat un clopoțel, iar crainicul, pradă unor gânduri tulburi, a suit scările de lemn către scenă pentru a-i anunța pe cei doi. Cum a deschis ușa și a pășit în lumină, chipul, figura i s-a înseninat, a zâmbit promițător și și-a frecat mâinile.

— Iar acum, doamnelor și domnilor, o surpriză fermecătoare, o scenă între tată și fiu care vă va. . .

— EȘTI BEAT, a strigat Jonny și s-a apropiat foarte mult de Hein Dieckmann, duhnea a rachiu. Omule, da' prost ești – acum, înainte să urci în ring?

Hein zăcuse pe șezlong. Jonny a aprins lumina, l-a scuturat și l-a pus în mișcare – slavă Domnului că era deja pregătit – și Hein s-a ridicat clătinându-se ciudat, mormăia mereu, idiotul, iar acum stătea în fața lui Jonny, și Jonny i-a scos halatul de baie, iar Hein trebuia să demonstreze că era gata – și acum beleaua asta.

— N-ai mai făcut așa ceva de la Kassel, nu te-am tăbăcit bine atunci, porc bătrân, că iar îmi faci măgării de astea?

Jonny își ieșise din fire, Jonny era cât pe ce să plângă:

— Acuma-mi strici totul și pentru tine și pentru mine.

— Ai dreptate, băiete, a suspinat Hein Dieckmann cu fața răvășită și s-a uitat disperat pe fereastra deschisă la o tufă dinaintea unui zid. — Dar nu mă ocărî. La urma urmei, e degeaba. N-ai ce face cu un grăsan bătrân ca mine. Toate atârnă și tremură, a gemut el apucând colacii de grăsimi de pe pântece. Altădată era ferm, neted și tare, Jonny.

— Poate fi din nou, omule, a zis sumbru Jonny și l-a privit pe Hein scrutător. Adună-te. Antrenează-te ca lumea, ai grijă cât halești, ascultă doar de mine, băiete, și totul va merge strună, ai să vezi.

— Nu, s-a terminat, s-a tânguit Hein și s-a pornit spre fereastră încercând să meargă drept, dar s-a clătinat puțin.

— S-a terminat.

A privit afară. Spre peretele gol:

— Acum merge cum mai merge, dar nu mai e mult și-s gata. Buf, apoi zac la podea și ăia mă huiduiesc și mă fluieră. Nu pot să aud așa ceva. Și el – el stă acolo mare și tare, iar ei strigă ura și aplaudă și el râde și eu întins la podea – nu suport.

— Cine – cine stă acolo? a întrebat Jonny. Omule, de cine tot bombănești?

Jonny și-a dus mâinile la șolduri și se uita fără să înțeleagă la spatele lat și cărnos al lui Hein. Acesta s-a răsucit. S-a înclinat spre Jonny cu un aer misterios până când fețele celor doi aproape s-au atins.

— L-am văzut, a șoptit el. L-am văzut – asta e, înțelegi, – e foarte tânăr, gagiul, și frumos, al naibii de frumos.

— Ei drăcie, despre cine vorbești?

— Alvaroz ăla ori cum l-o chema pe flăcău [- al dracului de frumos], a gemut Hein.

[— A, despre asta-i vorba, a zis Jonny. Iar te-a apucat. Iar te-ai amorezat, hm?

— E un tip fenomenal, a spus Hein. Așa o să zici și tu.

— Unde l-ai văzut? La defilare?

— Nu, nu. Nici n-a fost. Un gagiu ca el își permite orice. Nu, mai târziu. M-am dus să mă piș în spate la chestie. Și acolo era el cu haina puțintel peste umăr. Mi-am dat seama imediat că-i el. Și am zis pe când mă pișam și el se uita în jos: „Permiteți să mă prezint. Sunt Dieckmann. În sfârșit ne întâlnim. Și într-un asemenea loc." S-a ridicat, s-a întors către mine, a râs amabil și am dat mâna. Și-i cade haina. Și mă holbez, ah, e unul din cei rari, totul la el e perfect, superb, și deodată mă apucă o durere pe dinăuntru, mă dă peste cap, mă arde, mă înțeapă. Ce tânăr e și frumos. Părul netezit, pomădat, ochii negri, dinții albi, un râs simpatic și ce corp - umeri lați, piele arămie, șolduri înguste. . . A zis ceva că se bucură că m-a întâlnit și apoi a râs din nou prietenos, tânărul, și mi-a întins mâna. Pe curând, a spus el și a plecat. Probabil s-a mirat că mă holbez așa la el. . .

— Prostii, a zis Jonny. Acum ți-ai găsit să-ți sfârâie călcâiele. Și atunci de ce te-ai îmbătat?

— E atât de frumos, s-a tânguit Hein. E atât de frumos și e atât de tânăr și eu sunt atât de bătrân și atât de oribil. Nu mai suport. Nu-i pot face față.]

— Mereu aceeași poveste, a afurisit Jonny. Îmi vine să vomit. M-am săturat de asta până peste cap.

— Nu-s de genul ăsta, – dar când îl văd, atunci [vreau să mă furișez în el, în trupul lui, vreau să fie cu totul al meu, trupul, pielea, părul]. . . Sunt un rahat. Dracu' să mă ia.

— Vino-ți în fire! Încetează cu asta. Știi cum arăți? Nu te holba ca un idiot. Ține-te drept – mișcă-te, fă câteva exerciții – hai, bagă-ți capul în apă. Vino încoa'.

Jonny l-a tras spre chiuveta mică, a turnat apă în bazin, a împins capul lui Hein adânc în chiuvetă, l-a frecat și i-a turnat din nou apă peste capul rotund.

Hein s-a ridicat din nou, fața umedă îi sticlea, iar părul galben i se lipise de frunte:

— Nu vreau să mă bat cu tipul fain. Ar trebui să fie prietenul meu, nu vreau să mă lupt cu el.

— Ah, mi-am dat eu seama unde vrei să ajungi. Jonny s-a uitat la el exasperat. Și acum probabil că ai de gând să te duci din nou la el și să-i spui: „hai s-o lăsăm mai moale în seara asta, nu?" Știm povestea. Și lași să treacă pe lângă tine o asemenea ocazie. Taman azi, când totul depinde de asta. Când ai fi putut arăta la lume că Hein Dieckmann mai e în stare de ceva.

— Da, a spus Hein, o să mă duc până la el. Vreau să-i spun că sunt prietenul lui și că și el trebuie să fie prietenul meu, trebuie să mă placă și el – trebuie să mă placă.

A rostit ultimele cuvinte aproape amenințător. Jonny dorea încă să-l rețină, dar când a auzit aceste cuvinte, i-a dat drumul brusc și l-a lăsat să se ducă liniștit. Dacă tipul nu-i drăguț cu el, chestiunea se rezolvă de la sine. Și cum să-i placă de un bețiv atât de dezgustător? Iar dacă ăla nu-i amabil cu el, dacă nu vrea – da, atunci – Jonny știa cât de furios poate deveni Hein și ce puteri avea atunci. Apoi urma o luptă grozavă, o victorie grozavă.

MUZICA S-A ÎNVÂRTEJIT, APOI A AMUȚIT. Dirijat de ochii tatălui care stătea într-o laterală cu brațele încrucișate, băiețelul în costumul alb de marinar părea cu totul pierdut în mijlocul cochiliei mari și luminate a scenei. Peste public s-a coborât dintr-o dată tăcerea. Addi s-a înclinat iute și țeapăn, s-a aplecat mult în față, astfel încât părul subțire, blond i s-a răsfirat, apoi a luat din nou poziția de drepți.

— Doamnelor și domnilor, a ciripit el cu glas limpede cele învățate pe de rost, tatăl meu va face acum câteva trucuri pe durata cărora vă rugăm să păstrați liniștea. Aceste trucuri nu sunt lipsite de pericole pentru mine. Dacă faceți zgomot sau strigați, m-aș putea trezi, și în anumite circumstanțe aș putea fi rănit. De asemenea vă rog să nu aplaudați. Doar după ce tatăl meu strigă „sfârșit," veți putea aplauda. Abia atunci, desigur, a zis el cu o ghidușie jucată ridicând degetul mic, abia atunci vom primi cu bucurie aplauzele dumneavoastră. S-a înclinat din nou și a făcut un pas în spate. Publicul a zumzăit cu zâmbete de aprobare.

— Ce drăguț. . . și ce băiețel mic, a spus Berta.

— Îl chinuie, a mormăit Anton. Băiatul ar fi trebuit să fie în pat, la somn, e foarte palid la față.

— O lume crudă, a remarcat Oskar.

Bărbatul de lângă ei visa și se mistuia într-un fum ce plutea dincolo de oameni și mese și se pierdea în depărtări.

Negrul stătea sub un copac. Se rezema de trunchi și continua să o ochească pe Berta. Purta pantaloni albaștri, o cămașă galbenă, o curea în jurul șoldurilor, iar gulerul cămășii îi era larg deschis. Rânjea. Berta și-a ferit iute privirea.

Hipnotizatorul s-a uitat îndelung și pătrunzător la Addi, apoi ochii lui Addi s-au închis și a rămas țeapăn de parcă dormea. Tatăl l-a apucat de picioare și l-a învârtit ca pe o scândură dreaptă, pe urmă l-a pus să stea în cap.

— Stai locului, a poruncit el.

Hipnotizatorul se arătă impozant pe scenă, chipul lui roșu radia sănătate și energie. Addi stătea în cap, cu brațele pe lângă corp, cu picioarele strânse, menținut de privirea tatălui. Apoi tatăl l-a pus din nou pe picioare.

— Șșșt, pst, a făcut el cu degetul la gură când unii au vrut să aplaude. A apropiat două scaune și l-a așezat pe Addi, scândurica dreaptă, deasupra. Ceafa lui se rezema de un spătar, picioarele, de celălalt, – iar el nu se clintea deloc. Tatăl l-a pus din nou pe picioare, a îndepărtat scaunele și a făcut un semn către spatele scenei. Doi *boys* au venit fără zgomot și au montat doi stâlpi uniți printr-o frânghie. Tatăl a ordonat:

— Mergi pe sârmă, iar Addi s-a îndreptat cu pași măsurați, cu brațele țepene lipite de corp, încet și sacadat spre unul dintre picheți, a urcat pe o scară mică de frânghie, a călcat țeapăn peste frânghie cu ochii închiși, a făcut cale întoarsă, a coborât, și se afla din nou nemișcat în fața tatălui

care cu o mișcare lăudăroasă de braț s-a uitat la public triumfător. Publicul se pregătea de aplauze, dar șâșâitul hipnotizatorului le-a curmat din nou.

— PĂCAT, CE MAI COȘ PE O PIELE AȘA FRUMOASĂ, a spus Hein Dieckmann. S-a clătinat puțin și și-a depărtat picioarele. Își ținea mâinile în buzunarele halatului de baie cu dungi verzi și se uita cu mintea încețoșată la Alvaroz. Acesta se afla în fața oglinzii, complet dezbrăcat, cu excepția unui șort albastru în jurul coapselor. Își ținea mâna la spate și încerca să ajungă la un coș mare care se ivea roșu pe pielea lui netedă, arămie.

Alvaroz s-a întors:

— Dumneavoastră sunteți, domnule Dieckmann? Așteptam pe altcineva.

S-a apropiat prietenos de Dieckmann și l-a privit uimit, dar calm, cu ochii lui negri, energici. Gura viguroasă i s-a deschis puțin și a zâmbit dezvelindu-și dinții albi, iar obrajii arămii, proaspăt rași îi sticleau albăstrii.

Privirile lui Hein Dieckmann alunecau neînfrânate pe corpul lui Alvaroz – membrele atletice, de o suplețe încă tinerească, pielea arămie, mușchii fermi, proeminenți, tresărind ușor, – iar ochii i-au alunecat de pe umerii largi, pe pieptul păros, bombat, până spre buric, și șort. Alvaroz s-a uitat la el preț de o clipă, apoi a privit în lături – a încetat să zâmbească, chipul i s-a închis.

— Ciudat că mă aflu deodată aici, nu? a spus Hein uitându-se de jos în sus. Nici eu nu știu prea bine de ce am venit. Țin să-ți spun că îmi place al naibii de mult de tine. Iată un tip ca lumea, mă gândeam eu, demn de tot respectul. Am putea fi prieteni buni dacă ai vrea. Păi de ce? Nu vrea să îmi intre în cap ideea că trebuie să mă lupt cu tine. Ar fi păcat. Și nu vrem așa ceva, nu-i așa?

— Nu te înțeleg, a zis Alvaroz, lupta este luptă, un lucru în sine, n-are nimic de-a face cu noi, ca oameni.

— Omule, n-am chef să mă bat cu tine, nu mi-a plăcut niciodată să mă bat cu prietenii, nu-mi place să-i pun la podea, mi-ar părea tare rău.

— Rămâne de văzut dacă mă dobori la podea, a zis Alvaroz. Și suntem prieteni? Abia de am făcut cunoștință.

— Bineînțeles că suntem prieteni, a strigat Hein Dieckmann implorând. Alvaroz, tu, un tip fain, e clar că suntem prieteni!

Hein a devenit plângăcios în toată regulă, iar Alvaroz i-a mirosit damful de rachiu.

— Un luptător matur ca dumitale. . . se prezintă într-o asemenea stare, a spus el rece, refractar și a clătinat nițel din cap. Nu înțeleg [cum ai pus mâna pe așa mulți bărbați. Nu te-ai săturat?]

— Ah, mă apucă iar și iar, Alvaroz, s-a plâns Hein Dieckmann. Apoi văd un tip bine, robust ca tine[și mă pierd cu totul. Și pe urmă nu mă pot lupta cu el. Nu-i pot doborî pe cei faini, nu-i pot arunca de colo-colo. . . nu și nu. Dumnezeule, ai un corp divin.

Dieckman și-a ridicat mâna cărnoasă, lată, cu păr roșu, și a mângâiat ușor, cu tandrețe, părul aspru de pe pieptul lui Alvaroz, degetele lui tremurătoare au atins sfârcul tare, maroniu-roșcat.]

— Ia-ți degetele de pe mine, a zis Alvaroz și a făcut un pas înapoi. Ce înseamnă toate astea? Mai târziu o să mă poți atinge atât cât vrei, n-am să te pot opri, dar acum n-ai voie. Cu mine din păcate n-ai noroc. Nu-ți merge. Nu-s unul din ăia cum crezi tu.

— Am vrut doar să-ți ofer prietenia mea, Alvaroz, a spus Hein Dieckmann descumpănit pe un ton afectuos de reproș. Nu vreau nimic de la tine, am vrut doar să-ți fac o favoare, am vrut să-ți propun să nu ne batem atât de tare azi, pentru că suntem prieteni, nu, și să ne înțelegem. . .

— Nicio înțelegere. Ne batem așa cum tre' s-o facem și cu asta basta. Niciun tertip, aici. Revino-ți, omule. Te faci de râs. Ce te-a făcut să vii la mine cu chestii de astea dezonorante? Nu mai ești sigur pe tine?

Alvaroz s-a uitat la Hein Dieckmann cu răceală și dispreț și s-a întors spre oglindă. Pentru el, problema era rezolvată. Drăcia dracului, dezgustător, nu te mai gândi la asta. S-a întors cu spatele la el, și-a dus brațul în spate răsucindu-și trunchiul din șoldurile înguste. Apoi a ajuns la coș și l-a strâns între două degete, coșul s-a spart și a țâșnit ceva puroi și sânge. Era liniște în cameră, nici muzica nu răsuna de afară, întrucât Addi tocmai își făcea numărul de somnambulism în grădina tăcută. Din tavan, lumina unui bec fără abajur cădea pe pereții goi, verzi-deschis, pe scaunele tari, pe masă, punea în valoare, cizela musculatura fermă a lui Alvaroz și oglindea părul său lins și negru. Dincolo de fereastră se găsea peretele slab luminat și greutatea călduță a nopții care acoperea totul.

Într-un final, printr-un geamăt, Dieckmann și-a eructat indignarea:

— Da, știi că ești un netrebnic? Un ticălos nerecunoscător și ordinar? Vin acilea, îți ofer prietenia mea, eu, seniorul, Hein Dieckmann, îi ofer prietenia mea acestui filfizon, acestui îngâmfat, căruia nu i-a picat încă cașul la gură, iar tu. . .

— Frumoasă prietenie – mulțam fain – te arunci la gâtul meu ca o târfă bătrână, ce porcărie, a zis Alvaroz peste umăr cu răceală ocupându-se în continuare de coșul pe care-l tampona cu o batistă.

— Mă gândeam să-l menajez pe tânăr, să nu-i fac vreun rău, să trec cu vederea – a suspinat Hein Dieckmann.

— Nu-i nevoie, domnule Dieckmann. Greșiți, n-am nevoie de protecția dumitale. Dar poate dumitale o să-ți trebuiască, să faci așa combinații sub acoperirea prieteniei. Na poftim, bănuiesc că toată lumea îmbătrânește.

— Ce, a strigat Hein Dieckmann, iar sângele i s-a urcat în grumazul lat, în capul mare. Doar n-oi crede că am venit aici pentru că mi-e frică de tine și sper că tu o să. . .

— Multe îmi trec prin minte. În orice caz, știu că nu-i lucru curat. Și cu asta basta. Ajunge, te rog. O să ai îndată ocazia să arăți de ce ești în stare.

— Oh, ce ordinar, ce ordinar, a strigat Hein Dieckmann, bătând din picior și ridicând pumnul. Mânjești totul cu noroi. Și eu care doream ceva bun, ceva frumos. Dar stai și așteaptă, băiete, îți arăt eu cu cine ai de-a face, îți arăt eu cine-i Hein Dieckmann. N-ai aflat-o încă! Pun eu mâna pe tine, hoit împuțit ce ești, ți-oi suci eu o țâră oscioarele frumoase, până or pârâi.

În acea clipă ușa s-a întredeschis, iar Nita, dansatoarea, și-a vârât bustul prin deschizătură. Rochia ei cu ștrasuri a licărit în lumină.

— Ce se petrece aici? Un mic dezacord? Pace, domnilor. Pacea fie cu voi. Domnule Dieckmann, nu țipați așa, vă aude lumea din celălalt capăt al Astoriei. Pot intra? Domnule Dieckmann, ce-ați pățit? Nu vă holbați așa la mine. Te ia cu fiori. Domnule Dieckmann!

Alvaroz a pus batista jos și s-a întors spre Dieckmann:

— Ar fi mai bine să plecați.

— Da, da, mă duc, flăcău, nu-i nevoie să mă dai afară. Te las singurel cu porumbița ta. Na, să ți-l giugiulești bine de tot, să-ți mângâi bine făt-frumosul. Dar ia și așteaptă – când îmi încape pe mâini, n-o să mai ai de ce râde. Vedem noi atunci dacă Hein Dieckmann e bătrân și i-a trecut vremea.

Hein s-a întors și a plecat, mormăind posomorât și indignat. De cealaltă parte a ușii, trăgea cu urechea Fred, dansatorul, cu capul aplecat și jobenul strâmb pe fruntea albă. Cu politețe rece s-a apropiat de Dieckmann și l-a privit cu un zâmbet înțepenit.

— Dă-i una la închipuitul ăla arogant, a zis el încet și binevoitor.

— O să aibă o surpriză, încă nu știe prizele lui Hein Dieckmann, a zis Hein și s-a clătinat pe coridor până la garderoba lui.

Nita a chicotit.

[— Bietul Dieckmann. E înnebunit după bărbați.]

— Ce porc, a zis Alvaroz și s-a dus la cuier să-și ia halatul.

— Rămâi așa, a implorat Nita.

— Numai de asta vă arde, a spus Alvaroz. Dați târcoale ca mușțele. Mă plictisiți.

— Nu-ți place de mine? a întrebat Nita.

— Nu, a spus Alvaroz.

— Ah, lasă-mă să stau cu tine, a zis Nita încet, numai puțin să te ating.

— Ce-i cu toate pipăielile astea. Haide, ia pămătuful și pudrează-mi locul ăla de pe spate.

Nita s-a conformat. Și-a pus capul pe spatele lui rece.

— Dieckmann ăsta, a spus ea, de nu ți-ar face nimic. Sunt puțin speriată. Se poate înfuria atât de tare, iar apoi e atât de puternic. Toată lumea o știe.

— Ei drăcie, a zis Alvaroz și s-a scuturat de ea.

HIPNOTIZATORUL ȘI-A RIDICAT MÂNA și sprâncenele stufoase într-un mod sugestiv.

— Atenție, a strigat el în grădina tăcută în vreme ce obrajii lui roșii străluceau. Acum urmează ceva cu totul special. Ceva ce voi face doar în seara aceasta, un număr excepțional: Privighetoarea cântătoare. Veți rămâne uluiți. Cer liniște și atenție deplină.

S-a întors spre Addi:

— Addi, privighetoarea mea, du-te la copac.

Corpul băiatul a tresărit și Addi s-a pus din nou în mișcare cu picioarele înțepenite, cu ochii închiși, într-o stare de somnolență. A coborât de pe scenă în grădină și s-a îndreptat spre fagul mare indicat de tată. Arborele era aproape de scenă, puțin într-o parte, dar vizibil pentru toți oamenii din grădină.

— Sus, sus, sus, a strigat tatăl pe un ton cântător.

Addi a pășit pe rădăcină și hop, hop, hop, s-a cățărat pe trunchi, rigid și cu gesturi mașinale, dar cu o rapiditate și o siguranță stupefiante – cum de nu se ținea de nimic? Hop, pe prima ramură, hop pe a doua, sus, tot mai sus, în coroana deasă a copacului, și se afla deja pe cea mai înaltă încrengătură, stând acolo rigid și imobil.

Toate capetele erau întoarse în sus, unii oameni se ridicaseră să vadă mai bine. Ici și colo câte un râs consternat ori amuzat. Era grozav! Băiatul se suise ca o veveriță. Ce urma? Lumea se uita încordată la băiatul neclintit, costumul său alb strălucea printre frunze pe fundalul cerului de un albastru intens. Hipnotizatorul și-a făcut mâinile pâlnie la gură:

— Iar acum, Addi, privighetoarea mea, cântă, cântă, cântă.

Pentru o clipă liniștea a fost totală, iar apoi s-a înălțat o voce subțire de copil, mai întâi tremurătoare și nesigură, o flăcăruie pâlpâitoare, apoi din ce în ce mai clară, limpede și pătrunzătoare, risipind note pure, argintii deasupra grădinii, în imensitatea cerului nocturn. Și oamenii de dedesubt tăceau și ascultau, cu fețele întoarse în sus, uluiți, fascinați, entuziasmați, se uitau spre coroana copacului, scrutau cerul înnoptat, discul gri-argintiu, ușor deformat al lunii care se rostogolea printre nori, zăreau norii luminați, radioși, navigând în vântul greu și cald, simțeau curentul călduț al aerului nocturn, răceala cântecului, liniștea clipei. Cei mai grosolani dintre ei își scuturau capul și murmurau „prostii” și totuși se uitau în sus și ascultau. Berta cu capul lăsat pe spate părea să doarmă, pentru câteva momente nu s-a mai gândit la negrul care se rezemase de copac cu ochii strălucitori și gura deschisă, cu privirea de asemenea ridicată spre vârful copacului. Anton și Oskar ascultau, timonierul își proptise capul în mână și se uita visător la tăblia mesei, iar hipnotizatorul plasat pe scenă zâmbea triumfător și gesticula în ritm cu melodia. Oamenii respirau acum mai ușor, mai calm, mușchii lor se relaxau și simțeau noaptea trecând peste ei ca o mângâiere blândă, voluptuoasă. Încet-încet, noaptea se îndesea, creștea spre cea mai profundă pace și liniște, spre cele mai întunecate orele ale sale. O briză ușoară sufla și

răvășea ușurel frunzișul purtând trilurile lui Addi peste grădini și case. Majoritatea străzilor erau acum pustii, iar navele mătăhăloase zăceau neclintite în port; velele strânse se odihneau, iar apa din bazinul portului încremenise asemeni unui strat de smoală. Adelaide, de asemenea, stătea nemișcată acum, iluminată doar în câteva locuri, mașinile lucrau și sunau surd, iar căpitanul Martens se afla în cabina lui, răsufla greu și scria, în timp ce micuțul steward tocmai își strângea lucrurile și se pregătea să părăsească nava. Fluviul gâlgâia pe lângă oraș, se rostogolea pe sub poduri, iar pilonii i se împotriveau și-i stăvileau apele. În doar câteva ore, Adelaide va călători pe spinarea lui. Câteva bărci de pescuit zăceau la cheiul depozitelor înalte care ajungeau în râu, iar pescarii își țineau nemișcați undițele în apă. Alți pescari ridicau plasa din apele ce luceau în lumina lunii – trupurile peștilor licăreau uleios, se aburcau, voiau să sară înapoi în apă. Lebedele de pe canal somnolau lângă căsuță, cu capetele în penaj, iar din apa mâloasă se ridica o duhoare puturoasă. Și broaștele râioase veneau la suprafață și orăcăiau din gâtlejuri late, ochii lor cristalini se holbau la șobolanii care mișunau printre rădăcinile copacilor de la mal, chițăind și țiuind, jderul alerga și el, torcând ușor, a sărit cu un pleosc în apă și și-a înfipt colții într-o anghilă. Îngreunați de frunze pâlcurile de copaci din preajma zidurilor își țineau suflarea. Băncile erau goale, iar moara de pe deal își întindea aripile de liliac, îngrijitorul se culcase, barca lui putredă visa la mal, iar în camera întunecată prin care alunecau uneori razele lunii pălăria lui ascuțită de paie atârna sub păsările împăiate, pe masă zăcea ziarul și tocul cu ochelari, chiar lângă portretul nevestei robuste, acum răposată, care atârna deasupra canapelei. Bătrânele văduve de căpitani din *Seefahrt,* chircite și sfrijite, se vârâseră de mult în paturile lor dungate din puf, lăsaseră ferestrele deschise, iar în somnul lor se furișase clipocitul fântânii mici din curte și cârâitul papagalului care vorbea în somn.

Și Addi cânta. Stătea țeapăn în rămuriș, cu fața palidă, întoarsă spre cer, cu brațele atârnând, și cânta din întunecimea trupului său mic în întunericul nopții – sunetele se înălțau limpezi și strălucitoare. Cântecul său zbura peste vârfurile copacilor și peste grădina Astoriei. Și nu departe de acolo, la distanță de doar câteva grădini, case și străzi, domnul Berg cânta la flaut. Se afla încă la fereastră, și fereastra era deschisă, iar degetele palide și osoase ale domnului Berg se ridicau și coborau peste găurile flautului. Își înclina capul ușor pe o parte, iar ochii lui calmi și cenușii ascultau sunetele. Notele se succedau regulat, liniștit urcau, liniștit coborau, serene, nici vesele, dar nici chiar triste, totuși mereu pe un ton de jale – era o sonoritate clară, hotărâtă, distinctă. Țâșnea în noapte tihnită, se risipea și se mistuia în văzduhul calm.

Cei doi bărbați care încă stăteau în foișor, domnul Hennicke și inspectorul, simțeau asta prea bine, își ridicau uneori privirea de la masa scăldată în lumina caldă a unei lămpi cu petrol, își dezlipeau ochii de pe această strălucire cețoasă, tulbure, în care țânțarii dansau, și aspirau în ei pacea din înalt. Făceau schimb de mărci poștale, în fața lor era albumul mare de timbre al domnului Hennicke, care avea paginile pline cu cele mai rare timbre, iar acum domnul Hennicke se uita la noua colecție adusă de inspector, examina printr-o lupă lucrurile delicate, colorate. Pe ăsta îl avea deja, ăla încă îi lipsea, iar cuvinte precum Cuba, Madagascar, Ceylon și Afganistan picurau grele ca visele în noapte.

Oare domnul Berg știa că face muzică într-o casă a morților? Nu știa. Doamna Jacobi nu-i zisese nimic, nu i-a mai trecut prin minte după ce doamna Mahler apăruse în ușa ei cu chipul bulversat, luminat de strălucirea neputincioasă a lămpii de pe scară. A coborât iute pentru a-i fi

alături doamnei Mahler în acest moment dificil. Prin urmare domnul Berg nu știa nimic, și chiar dacă ar fi știut, pesemne că nu s-ar fi speriat prea tare și probabil că nici nu și-ar fi întrerupt cântarea. Moartea îi era familiară, și-o asumase, chiar și muzica sa, în maniera sa liniștită, o putea exprima întocmai. Domnul Mahler adormise ușor învăluit de cercurile argintii ale flautului. Respira calm, lungit în pat, cu brațele înțepenite pe așternut. De câteva ori a inspirat aerul cald, aromat al grădinii care se revărsa prin fereastra deschisă, aerul care îl vizitase în atâtea nopți și-i străbătuse corpul, apoi a încetat să respire, încet-încet, suflarea i-a devenit mai slabă, gura i-a rămas deschisă, iar chipul i-a pălit în lumina lămpii de pe noptieră. Cele două femei stăteau lângă pat, încremenite de groază, s-au îmbrățișat ca doi aliați, și priveau apropierea morții dușmănoase. Dar trăsăturile li s-au destins, chipurile le-au devenit mai calme, frica li s-a șters puțin câte puțin, pe măsură ce vedeau cu ce blândețe îl ia moartea pe om, cum nu era nimic mai mult decât o adormire blândă, o plecare mută.

— Nu e chiar așa de rău, a spus doamna Jacobi, ce vreau să spun e, desigur. . .

— Cât e de liniștit!, a zis doamna Mahler. Dar apoi a zărit mâna fără sânge, care dintr-o dată arăta foarte diferit de cum fusese, și a surprins încremenirea oribilă a feței. Și atunci s-a aruncat peste bărbatul mort. Dar el o părăsise cu totul. Ceea ce zăcea acolo era ceva complet diferit, o păpușă bizară de ceară, un înveliș părăsit, el dispăruse – și nu se va întoarce niciodată.

Doamna Jacobi stătea într-o parte, observa cu mâinile încrucișate la piept. I se părea firesc ca doamna Mahler să se comporte astfel. Dumnezeule, nu tot ca o proastă s-a agitat și ea când îi murise bărbatul. Dar treci și peste asta, ei însăși i-a trecut, chiar și doamna Mahler va trece peste asta. Ciudat că nu poți spune asta imediat, dar nu se cade.

S-a aplecat peste doamna Mahler și a mângâiat-o pe umăr:

— Draga mea, cât îmi pare de rău. . . Ce om bun a fost. . . Plângi cât să-ți descarci inima și apoi o să te liniștești.

Și cum doamna Mahler s-a pus mai tare pe bocit, ea s-a dat înapoi. Trebuie să ai răbdare. Trebuie s-o lași în pace, s-o lași să plângă. N-ai altceva de făcut. Poate să îmi aduc ceva de cusut și să stau puțin cu ea. În sufragerie, lângă lampă, bineînțeles, nu aici cu mortul. Dar se cade să coși? Ah, cu siguranță nu mai apuc s-o termin, ziua de naștere a Elsei e poimâine. Nehotărâtă, doamna Jacobi s-a uitat în lături la bolul cu mere care umplut până la refuz ocupa un loc pe comodă. Merele degajau deja un miros foarte acru și puțin putred ce se amesteca cu cel al grădinii și al morții recente. Prin tavan și prin fereastră, Doamna Jacobi a auzit fluierul fatal al domnului Berg. Dar să fie chiar atât de neplăcute și de deranjante aceste sunete ce fluturau atât de ușor, clar și pașnic peste figura rigidă a domnului Mahler? Nu era tocmai muzica funebră ce se potrivea?

ȚOP – ȚOP – ȚOP – era Fips, micul teckel cafeniu care alerga încoace ademenit de sunetele melodioase ale lui Addi. S-a oprit la rădăcina fagului mare și cu capul întors pe-o parte își privea stăpânul din vârful copacului cu ochi strălucind de fidelitate. Ciulea urechile lungi și dădea bucuros din coada mică și netedă. Și deodată melodia realizase ceea ce Addi, cu tot dresajul său laborios, n-a putut obține de la Fips: parcă tras în sus de glasul delicat și pur, Fips s-a lăsat pe

picioarele din spate, și-a ridicat labele din față într-o reverență grațioasă și stătea sluj. Rămăsese nemișcat, uitându-se în sus entuziasmat, doar coada lui mică lovea pământul cu recunoștință.

Unii oameni au zărit cățelul cu figura lui veselă, poznașă, se amuzau și râdeau, indicau înspre animal și izbucneau în râs. Unii, probabil majoritatea, credeau că face parte din spectacol, li se părea fantastic cum de le reușise numărul. Ce demonstrație nemaipomenită. Ce întorsătură surprinzătoare și amuzantă. Mamele se gândeau la copiii lor. Păcat că acum dormeau în pat și nu vedeau așa ceva.

— Ce aiureală, a zis Oskar, clătinând din cap. Totul e forțat. Nici ei nu mai știu ce să facă. Mai uită-te la ceas, să nu pierdem vaporul.

— Sper că la întoarcerea noastră Bauer nu mai e acolo, a spus Anton.

— Dacă are atâta minte.

Hipnotizatorul continua să dirijeze și se uita transfigurat în sus cu obrajii înroșiți, apoi a auzit râsul oamenilor, s-a uitat în jos, a zărit cățelul, mâinile băteau încă măsura, dar zâmbetul extaziat îi dispăruse de pe față. Urmărea câinele cu o privire întunecată și mânie reținută.

— Băiatul cântă al naibii de bine, a zis Oskar, dar chestia cu câinele mi se pare complet prostească.

Ambii s-au ridicat pentru a vedea mai bine.

— Ce ochișori isteți, a spus Anton râzând puțin.

Hipnotizatorul a marcat finalul printr-un gest:

— Destul, Addi, privighetoarea mea, – coboară – termină, termină melodia.

Addi a tăcut. S-a ridicat de pe încrengătură și a coborât de pe o ramură pe alta cu mișcări sprintene și o agilitate magică, a alunecat ușor și fără efort de-a lungul trunchiului, era deja la jumătatea drumului, când Fips l-a zărit. Imediat ce cântecul s-a oprit, câinele s-a lăsat înapoi pe labele din față, iar când l-a văzut pe Addi, a început brusc să latre, scurt, tare și vesel. Addi, trezit de hămăit, a deschis ochii, s-a uitat în jur cu groază profundă, nu știa unde se află, s-a uitat la copac, la grădină, la oameni și la lumini cu o paloare cadaverică, mâinile sale au dat drumul crengilor, s-a clătinat –

Apoi hipnotizatorul a sărit de pe scenă în grădină și sub copac, iar crainicul, care se rezemase de perete în întunericul verandei, s-a repezit:

— Cade, prinde-l, du-te. Hopa!

Și l-au prins amândoi în brațe.

— E în regulă, nu-i nimic, a zis crainicul aplecat asupra lui Addi. Vezi, eu sunt.

— Unde mă aflu? a întrebat Addi încet.

— Aici, în grădină, uite. Eu sunt și iată-l pe tatăl tău.

Publicul a aplaudat cu entuziasm. Un număr strălucitor! Hipnotizatorul îl ținea pe Addi de guler, s-au înclinat cu călcâiele apropiate, a trebuit să-l împingă pe Addi în jos.

— Fă o plecăciune, hai revino-ți.

Fips stătea lângă Addi și dădea din coadă. Lângă Fips, crainicul se uita îngrijorat la tânăr.

Orchestra a pornit un marș antrenant, iar hipnotizatorul a traversat scena împreună cu băiatul și au trecut în curtea din spate, unde se găseau culisele și ulmul, și de acolo au intrat în barăcile de lemn. Addi plângea încetișor.

— Plângăciosule.

Ajunși în garderoba lor, l-a așezat pe șezlong,

— Poți să te întinzi aici și să dormi. Ce mai vrei? Huzurești ca un pașă.

A râs, dar Addi nu a râs cu el, ci s-a ridicat în picioare, s-a prins cu mâinile de stomac și a vomitat. Privea deprimat. Fața lui era palid-verzuie.

— Ce n-ai spus că ți-era a vomita, ne-am fi dus la toaletă. Acum iar ajunge pe podea și o să avem de furcă cu directorul.

Addi a vomitat și a vomitat, cățelul stătea lângă șezlong și-l privea cu capul pieziș și fruntea încruntată. Addi a vrut să se ridice, dar l-a apucat din nou și s-a întins peste marginea șezlongului.

— Trebuie să-l bați pe spate, asta ușurează, a spus crainicul care tocmai intrase, și cum tatăl nu a făcut-o, a făcut-o el însuși.

— Te-ai lămurit în sfârșit ce chin e pentru el, a spus pe când Addi se lăsa epuizat pe spate.

— Numai potaia-i de vină, a zis hipnotizatorul, altfel totul ar fi mers ca uns.

Și i-a dat un șut lui Fips care adulmeca podeaua ce l-a trimis zburând într-un colț, scâncind.

— Mâine te vând, ticălosule, și dacă nu te pot vinde, te înec eu, ai să vezi.

Addi a început să plângă din nou, s-a ridicat și a vrut să meargă la Fips în colț.

— Nu-i fă rău lui Fips. Te rog, te rog. Oh, îl doare tare-tare!

Tatăl l-a apucat de gulerul de marinar ca pe o pisică și l-a îmbrâncit înapoi pe șezlong.

— Rămâi locului.

Dintr-o dată a venit peste el ca o iluminare.

— Nu crezi, i-a spus el crainicului, că aș putea face un număr cu câinele? Ar fi o completare frumoasă.

— Nu te-aș sfătui, a zis crainicul, părăsind vestiarul.

AMBELE LEBEDE DORMEAU în fața căsuței, cu capetele în penaj, iar căbănuța plutea în mijlocul apei, iar apa era neagră, groasă și grea, și prin ea nu puteai distinge nimic. Nicăieri nu era lumină, iar aerul înăbușitor se desfășura în jurul lebedelor, al căsuței și peste apă, și totul nu era decât beznă, întunecime groasă, deplină, și aveai impresia că nu puteai avansa decât anevoie și că acest aer curge în jurul tău molatec și fumegos, te împresoară și nu te lasă să înaintezi, să aluneci mai departe. Dar trebuia să traversezi canalul dacă doreai să vezi totul. Nu vreau să văd nimic, s-a gândit Luise, nu vreau să văd ce se întâmplă acolo, dar iată că o trăgea și aluneca, plana peste apă, trebuia să vadă lebedele, de pe mal nu era cu putință. Strălucirea mată a penelor în această întunecime era un miracol, da, trebuiau să fie foarte, foarte albe, de sclipeau și acum alb cenușiu, și deveneau din ce în ce mai luminoase, din ce în ce mai albe, pe măsură ce se apropia de ele. Dinspre mal se auzeau chițăieli. Luise dorea să ajute lebedele, știa ce va urma, dar nu avea mâini de apucat, nu se putea mișca deloc, unde se afla? O mulțime de șuierături. Luise știa prea bine cine erau – au de gând să vină încoace? Nu știau să înoate. Luise a oftat ușurată și i-a venit chiar să râdă de micile bestii. Dar apoi i s-a făcut o frică teribilă: știau să înoate, deja se aruncau în apă – pleosc, pleosc, pleosc – nu i-a văzut, dar i-a auzit, corpurile lor mici, rotunde țâșneau prin apă, propulsate de lăbuțe și de coada lor care tresărea și flutura. Hiii, hop! Unul a sărit pe platforma căsuței lebedelor, hop doi, hop trei și hap, hap, hap în lebede, cu dinții ascuțiți în trupurile lor albe și țipătul păsărilor care se trezeau, deja pe jumătate mușcate și ucise, își întindeau gâtul atât de lung și țipau strident, tânguitor, își desfăceau încă o dată aripile larg și băteau din ele înspăimântate. Câte o ceată de lighioane se cățăraseră pe fiecare lebădă, mușcau, sugeau, scuturau, smuceau și sfâșiau bietele animale, iar sângele țâșnea peste corpurile albe și curgea în apă, apa împroșca, iar în jurul lor zburau penele și cădeau tăcute în canal. Apoi și lebedele s-au prăvălit de pe platformă în apă și au fost trase în adânc de băutorii de sânge și au dispărut.

Luise era de față, silită să fie acolo și nu putea face nimic, aluneca înainte și înapoi, dar nu avea mâini să ajute, totul își urmase cursul și fusese nevoită să privească și a dat să țipe, a deschis gura, dar apoi s-a scufundat în apă, în apa însângerată, era trasă la fund bolborosind după aer. . .

Și apoi, dintr-o dată, a putut țipa, în timp ce apa-i gâlgâia pe gât: „Lebedele! Lebedele! Șobolanii!”

Luise își fixa mama cu ochii mari. Ea se afla dinaintea patului. Lampa de pe noptieră era aprinsă.

— O, mamă, a strigat ea, șobolanii s-au dus după lebede și le-au mușcat până le-au ucis.

— Visezi, copila mea. Ce lebede, ce șobolani? Totul a fost un vis.

— Lebedele de pe canal, a spus Luise, uitându-se la mamă. Cum i-ar putea povesti? Mama stătea acolo într-o cămașă de noapte lungă, albă. Își împletise părul într-o cosiță scurtă care-i atârna pe spate într-o codiță caraghioasă. I-a zâmbit Luisei deopotrivă serios și încurajator:

— Vezi acum că ai visat?

Luise a privit îndelung fața liniștită, prietenoasă și tristă a mamei, și-a plimbat privirile prin camera-i bine-cunoscută, s-a uitat pe fereastra deschisă – vârfurile copacilor rămâneau neclintite și întunecate, a auzit flautul și murmurul glasurilor din foișorul domnului Hennicke.

— Da, a spus ea. Of, a fost îngrozitor. Mamă, pot șobolanii să muște lebedele până ce mor?

— Prostii, a zis mama. Animăluțele alea? Lebedele se pot apăra și ele, au ciocuri cu care pot mușca. Dintr-o mușcătură au terminat-o cu șobolanii.

— E adevărat, pot face asta? Cu ciocurile lor mari?

— Bineînțeles. Au ciocurile foarte tari.

— De ce există și șobolanii ăștia proști, a mormăit Luise și a căscat.

— Că așa stau lucrurile, a zis mama. Dar lumea îi combate cu spor, și ai să vezi că într-o zi n-o să mai fie niciunul. Acum, culcă-te la loc.

A mângâiat fruntea umedă a Luisei:

— Nu-i nimic, nu-i nimic, a stins lampa și s-a retras.

Dar n-a revenit imediat în pat, s-a dus la fereastră să respire aerul blând, înmiresmat al grădinii – și a inspirat adânc. Țipetele Luisei nu o treziseră, nu dormise deloc, stătea pur și simplu cu ochii deschiși.

Flautul domnului Berg o acapara cu sunetele sale de o claritate pătrunzătoare.

S-a plecat ușor peste pervazul ferestrei, iar un vânt liniștit, călduț i-a înfiorat pielea prin cămașa de noapte.

— Ia uite-te la femeia de acolo sus, în cămașă de noapte la fereastră, a spus inspectorul și a clătinat din cap. Stă acolo nemișcată de ceva vreme. Mă întreb la ce s-o gândi?

Domnul Hennicke a privit în sus, într-o mână ținea un timbru poștal, în cealaltă, lupa.

— Cred că visează. Poate se gândește la soțul ei, e mort de doi ani. Păcat că l-a pierdut atât de timpuriu. Cred că se înțelegeau bine. În trecut, noaptea obișnuiau să stea împreună la fereastră. E mama micuței Luise, eleva mea favorită.

— Poate vrea să mai asculte oleacă flautul, a zis inspectorul.

— Cine știe, a spus domnul Hennicke și s-a întors înapoi la timbre. S-a uitat prin lupă.

— Un vulcan care fumegă și o colibă de-a băștinașilor în prim plan, a spus el. Hm, nu crezi că-i un schimb echitabil dacă îți dau un Borneo pentru Jamaica? Mie așa-mi pare.

— Sâcâitor bătrân, ia-o, a mormăit inspectorul. Ești așa de căpos, că tot cum vrei tu iese. E timpul să plec.

Și-a închis nasturii de la tunică, de la gulerul înalt, și a ascultat flautul pentru ultima dată. Domnul Hennicke a lipit timbrul de Jamaica în albumul său cu gesturi delicate și precaute, apoi

l-a închis, după aceea a luat lampa de pe masă, au traversat grădina și au trecut printr-un subsol. În spălătorie, au fost nevoiți să se aplece puțin pentru a trece pe sub rufe care atârnau acolo întinse pe frânghii. Totuși n-au putut evita câteva palme umezi și reci peste față.

— Ai grijă cu lampa, l-a prevenit inspectorul.

Dar o rufă a plesnit ușor sticla, iar lampa s-a stins.

— Nechibzuință copilărească, a murmurat inspectorul.

— Nu-i pagubă, a spus domnul Hennicke, acum nu mai avem nevoie de ea.

— Dar riscul de incendiu, a zis inspectorul.

— Sunt rufe ude, a spus domnul Hennicke.

În bucătărie încă se afla Meta, fata în casă, și compunea o scrisoare sub lampă. Îi scria lui Otto și îl întreba de ce nu mai vine. Ah, probabil că s-a sfârșit totul și cu el.

La ușa de la subsol, domnul Hennicke și inspectorul și-au luat la revedere.

— Ei bine, noapte bună, bătrâne.

— Noapte bună.

— Dacă ești de acord, revin mâine, a spus inspectorul, uitându-se prin ochelari un pic șovăitor și suspicios.

— Bineînțeles că sunt, poți veni oricând.

— Dar dacă te plictisesc sau te deranjez. . .

— Termină cu asta, a spus domnul Hennicke și i-a dat inspectorului un ghiont prietenos. Căpos bătrân.

Inspectorul Hennicke l-a privit cu recunoștință.

— Atunci, vin.

I-a întins din nou mâna:

— Noapte bună.

— Noapte bună.

Clopoțelul de la ușă a clincăit, iar inspectorul, țeapăn și grav, a pășit afară, pe străzile pustii, pe lângă grădini, pe sub lămpile stradale, înspre clădirea vămii care era acum roșie ca vinul și liniștită, cu ferestre întunecate, vizavi de Astoria. Acolo își avea locuința.

Domnul Hennicke a intrat în bucătărie și a pus lampa pe masă. Sub braț purta marele album verde cu timbre.

— E timpul să te duci la culcare, Meta.

Timidă și jenată, Meta și-a ridicat privirea din scrisoare cu un zâmbet. Ochii îi avea albaștri, stupizi și binevoitori, iar părul ei strâns împletit strălucea blond ca grânele.

Domnul Hennicke a zâmbit malițios și a prevenit-o din deget:

— O scrisorică de dragoste?

— Nu, nu, a zis Meta cu un surâs trist și crispat. Vă asigur.

Ah, domnul Hennicke habar n-avea ce probleme îi făcuse bărbatul ăla. Dacă nu s-ar fi întins cu el în iarba din parc și nu i-ar fi permis să facă tot ce vrea cu ea. Ah, doar de asta îi ardea, iar acum s-a săturat de ea.

— Fie cum o fi, a zis domnul Hennicke. Da' te duci imediat la culcare, așa-i?

— Da, domnule Hennicke. Și când domnul Hennicke a plecat, a scris la sfârșitul scrisorii: „Of, să lăsăm totul deoparte, m-am săturat să-ți adresez întruna rugăminți. Să nu te mai apropii de mine. De altfel n-ai urmărit decât un lucru, să te culci cu mine în parc și să-ți faci mendrele cu mine. Acum știu bine ce fel de om ești. N-am să mă mai las păcălită de voi."

DANSUL SE TERMINASE, iar cuplurile coborau de pe ring și se întorceau la mesele lor. Timonierul dansase din nou cu Berta.

— Dacă continui să-i faci ochi dulci negrului, să nu mai vii la mine joi după-amiază, a spus el.

— Nici nu vreau, a zis Berta sfidătoare. Tipi ca tine găsești pe toate drumurile.

— Na bine, distrează-te cu negrul tău, deja te caută.

Timonierul a abandonat-o pur și simplu în mijlocul grădinii, înconjurată de forfota mulțimii. Cum negrul se apropia, ea s-a uitat în ochii lui puternici, ce licăreau alb-albăstrui, i-a zărit buzele răsfrânte, pielea rugoasă, brun-albăstruie cu pori mari, și s-a cufundat în zâmbetul lui atrăgător și promițător.

— Vino, a zis negrul. Apoi s-a strecurat printre mese și a intrat în verandă. Berta a aruncat o privire spre timonier, una spre soț și s-a dus după negru. Ușa din spatele verandei se deschidea spre curtea unde se aflau decorurile și ulmul, între scenă și barăcile din lemn. Au dispărut prin acea poartă.

O lovitură de gong moale și tenebroasă s-a repercutat prin toată grădina. Crainicul care izbise discul de metal se afla pe scenă. Cum s-a înstăpânit liniștea, a strigat:

— Doamnelor și domnilor, se reiau luptele! Apreciez că v-ați reînviorat și sunteți gata pentru această nouă reprezentație. Urmează cei doi luptători campioni, Dieckmann și Alvaroz. Cei doi campioni nu s-au confruntat până acum, se luptă acum pentru prima oară. Dieckmann, luptătorul încercat, mereu învingător, om cu experiență, și Alvaroz, noua speranță, începutul plin de vigoare, tinerețea triumfătoare. Ne mândrim cu faptul că am reușit să asigurăm participarea celor doi bărbați și că avem posibilitatea de a vă oferi această luptă senzațională. Domnule dirijor. . .

Șeful de orchestră a trecut înapoi în foișor, iar ansamblul a interpretat răsunător și alert: „La luptă, toreador”.

Rezemat de peretele scenei, crainicul aștepta cu brațele încrucișate. Doi *boys* au adus o masă pe care au plasat-o în planul al doilea, apoi două scaune, pe urmă au apărut doi bărbați grași cu aspect burghez, cu melon pe cap și lanțuri grele de ceas peste pântec. S-au așezat, iar unul dintre ei a deschis o servietă și a scos un stilou din buzunarul de la vestă. Erau cei doi arbitri. Apoi a venit Hein Dieckmann condus de Jonny. Mergea puțin țeapăn și se uita sumbru de jos în sus asemeni unui taur.

— Trebuie să câștigi, a șoptit Jonny și l-a pișcat de braț. Cum te simți?

— Nemaipomenit, a spus Hein posomorât.

— Adună-ți puterile, a șușotit Jonny.

— Nu-i nevoie să-mi spui.

Jonny i-a dat drumul, a făcut un pas înapoi lângă animator, iar Dieckmann s-a înclinat morocănos. Publicul l-a salutat pe Hein cu aplauze zgomotoase și urale. Cu toate acestea, unii erau oarecum enervați de atitudinea nepoliticoasă a lui Hein. Se ține cu nasul pe sus. Cine se crede? Nu-ți da aere, Hein, așteaptă să vezi cum iese treaba, de ce-i în stare ălalalt. . . Câțiva dintre suporterii pasionați ai lui Alvaroz chiar au fluierat.

Hein s-a retras de pe rampă, greoi și oarecum cocârjat.

— Ce l-a apucat? De ce-i așa ursuz? a întrebat crainicul.

— Oh, a avut adineauri o altercație cu Alvaroz, a zis Jonny.

Crainicul a fluierat a înțelegere.

— N-a mușcat momeala, hî? a spus el.

— Nu, a rostit Jonny. Dar stai să vezi cum o să-l tăbăcească pe bietul băiat. Îi scoate râsul pe nas.

Alvaroz a pășit în fruntea scenei cu o săritură elastică, și-a încordat brațul frumos conturat într-un gest nobil și s-a înclinat. La început, aplauzele n-au fost la fel de vii ca pentru Hein, dar apoi au devenit din ce în ce mai puternice. Era o plăcere să privești acest corp tonifiat, bine lucrat, lucios ca bronzul, aceste mișcări sprintene, ferme, postura dreaptă. Părul negru al lui Alvaroz lucea, ochii lui mari priveau intens, iar când zâmbea dinții îi licăreau. Ochii femeilor se plimbau pe pielea lui. Se aplecau în față, aplaudau, erau extaziate.

— E clădit uimitor, trebuie s-o recunoaștem, a zis Anton. Celălalt în schimb e gras și urât.

— Nu ne mai uităm decât la lupta asta, a spus Oskar, după aia trebuie să ne întoarcem la vapor.

— Da, da, spuse Anton, întinzându-și gâtul. Grăsanul de lângă ei se trezise, se aplecase în față, cu pălăria împinsă înapoi, și se holba la Alvaroz:

— Uau, ce tip. Un grec, un grec adevărat!

— Un grec? a spus Oskar. Mai degrabă un italian, un spaniol. . .

— Ei, spuneam și eu așa. . . nu trebuie să o iei chiar textual.

Alvaroz a sărit înapoi și s-a poziționat cu corpul încordat, gambele, coapsele tari îi tresăreau ca la un mânz. Dickmann rumega gânduri sumbre și îl privea pe furiș. Mormăia ceva în sinea lui.

Crainicul i-a recunoscut pe Nita și Fred, stăteau într-o parte în fața verandei, își trăseseră hainele de vară peste costumele lor țipătoare, dar rochia cu paiete a Nitei încă licărea în zona gâtului. Fred o fixa cu răceală pe fată care a urmărea mișcările lui Alvaroz cu atenție pasionată.

— Bătrânu-i acolo pe rândul din față, a spus Jonny.

Atunci crainicul l-a zărit pe directorul de la Astoria. Într-adevăr, ocupa un loc pe rândul din față. Nu își făcea apariția decât o dată pe seară, venirea lui marca punctul culminant al spectacolului. Era gras și congestionat, iar părul îi lucea până la ceafă. Privirea-i uleioasă se odihnea cu o tristețe visătoare asupra tânărului luptător și, într-un rând, chiar a ridicat mâinile și a aplaudat slab. Apoi și-a întins din nou mâna cu degete scurte, împodobită cu inele, pe coapsa grasă.

Am să-l abordez mai târziu, să-l întreb dacă pot pleca, a decis crainicul. De-ar avea câteva ore la dispoziție ar putea face mult bine acasă. Flori pentru nevastă, să încuie apartamentul, să ducă băiatul la o casă de copii, ar putea face toate astea oare?

Dar era timpul să înceapă. A făcut un semn ca muzica să se oprească. A tăcut.

— Atenție, a strigat el.

Dieckmann și Alvaroz s-au poziționat unul în fața celuilalt, iar crainicul a dus la buze un mic fluier și a suflat.

— Start, a strigat el în timp ce spinteca aerul cu brațul.

Iar Dieckmann și Alvaroz au început lupta. Orchestra cânta în surdină, reacționa la mișcările lor, iar mulțimea a devenit deodată tăcută. Luptătorii căutau un punct de atac favorabil, mâinile lor tatonau sau plesneau corpul adversarului, alunecau, se apropiau iar și iar, își dădeau târcoale, se roteau unul în jurul celuilalt ca două pantere tăcute. Era un joc mut al membrelor, o neputință de a se apuca, o încleștare scurtă, o înlănțuire, o respingere. Dar fiecare atingere îi aținea, îi stârnea, îi împingea unul spre altul, fiecare fricțiune isca unde electrice.

La început, Alvaroz fusese mai sprinten, Dieckmann era încă greoi, letargic. Alvaroz îi scăpa din mâini, îl asalta, dănțuia iute în jurul său, îi apuca un braț, i-l sucea la spate, era împins înapoi, cădea, țâșnea în picioare, sărea iar pe el.

Dar dintr-o lovitură Dieckmann l-a placat la sol, s-a aruncat asupra lui,[corp la corp, cu buzele pe pieptul păros al lui Alvaroz] i-a încleștat brațul într-o strânsoare de oțel ca să-l învârtă pe spate, și-a împletit picioarele cu cele ale adversarului, lovind și gâfâind:

— În sfârșit te-am prins, băiete, acu' o să stai cuminte. . . , ai?

— Nu, a strigat Alvaroz, și dintr-o smucitură l-a răsturnat pe Dieckmann, l-a apucat de gât, Dieckmann l-a prins de asemenea de gât, s-au rostogolit pe podea, s-au aburcat, s-au prăvălit unul peste altul, iar Alvaroz a sărit în picioare – liber.

— Bravo, a aplaudat publicul. Dă-i-o, Alvaroz. Dă-i-o!

Cu gâtul de taur, cu capul aplecat în față, Dieckmann se năpustea iar asupra lui.

— Oameni de rahat, a murmurat el mânios.

L-a apucat pe Alvaroz de umăr.

— Nu' mai scapi tu de mine, băiete. Ia vino tu încoa', prințișorul meu.

A acroșat un picior al lui Alvaroz, l-a doborât, s-a întins iar peste el și rânjea.

— La asta nu te așteptai, ai?

Ca și cum ar fi avut zece mâini deodată, îl presa, îl frământa și totuși îl ținea strâns, și din nou atingea cu ochii și buzele groase, pieptul, gâtul lui Alvaroz, și zâmbea, chicotea:

— Acum ești sub mine. Ce, nu asta-ți doreai? Of, nu te uita așa mânios. [Fii drăguț. O, o, – ce gagiu fain mi-a încăput pe mâini. . .]

— Porc bătrân, a strigat Alvaroz în timp ce-și rotea furios ochii.

— [Ce corp frumos]și cu mine deasupra, fie că-i place sau nu, a chicotit Dieckmann.

Alvaroz s-a sucit pe o parte, dar nu s-a putut elibera.

— Porcule, a afurisit el, comportă-te cuviincios.

Crainicul s-a aplecat peste luptători.

— Dieckmann, ce înseamnă asta? Dieckmann, revino-ți.

A fluierat. Dar lui Dieckmann nu-i păsa, era inaccesibil. Se rostogolea peste Alvaroz, râdea, vorbea cu el însuși, pipăia corpul lui Alvaroz iute ca fulgerul, dar când Alvaroz încerca să se elibereze, îl strângea din nou și îl presa.

[—Acum vrei să fii tânărul meu drăguț? a întrebat el țintuindu-l amenințător cu privirea.

— Javră ce ești! a strigat Alvaroz.

— Acum vrei să fii tânărul meu drăguț?

— Nu!

— Vrei?

— Nu!

Și tot mai sălbatic.

— Vrei, vrei, vrei?

— Porcule!]

Arbitrii s-au întins peste masă, unul suna disperat dintr-un clopoțel, crainicul fluiera și striga:

— Stop!

Jonny bătea puternic cu piciorul în podeaua de lemn:

— Hein, Hein. Întâi directorul urmărise totul cu ochii mari, învăpăiați, apoi a sărit în sus:

— Nu-i posibil așa ceva, ce înseamnă asta? Ăsta nu-i un meci de lupte și a urcat pe scările de lemn până la scenă:

— Încetați, domnii mei, așa ceva nu permit în localul meu. . .

Publicul s-a ridicat de pe scaune, s-a apropiat de rampă, a țipat indignat și privea țintă scena.

— Jos cu Dieckmann. . . opriți-l pe Dieckmann.

Dintr-o dată Dieckmann s-a înălțat cu fața roșie ca sângele și cu ochii ficși, pe jumătate deschiși, ținându-l pe Alvaroz dinainte – și deodată a început să-i care pumni grei, gâfâind și jelind.

[— Frumușelul meu, spurcăciune frumoasă, nu vrei? Na-ți-o, na, na, na. . .]

I-a dat un pumn în față, astfel încât i-a țâșnit sângele din nas, l-a lovit peste gură și i-a spart buzele, peste piept, oriunde a putut. Alvaroz încerca să se ridice, dar loviturile de trăsnet îl doborau înapoi.

[Apoi Dieckmann s-a întins peste el, foarte aproape, și-a lipit gura de buzele însângerate ale lui Alvaroz:

— O, drăguțul, tinerelul, bietul meu frumușel.

Apoi a căzut fără conștiință într-o parte, cu ochii deschiși, dar dați peste cap, că de-abia se vedeau, iar bărbații din jur au putut în fine să-l împingă și să-l elibereze pe Alvaroz. Acesta zăcea, gemea și horcăia năclăit de sudoare și sânge, zdrelit și zdrobit.]

Publicul striga, fluiera și amenința cu pumnii:

— Ptiu, pfui, Dieckmann, huo Dieckmann, ce nerușinare!

Toată lumea se ridicase de la mese, se postase în rânduri strânse în fața scenei și își ridicaseră bărbiile pentru a-i vedea pe cei doi combatanți. Se făcuse hărmălaie, unii părăseau deja grădina, strigau chelnerului:

— Plata.

Directorul stătea la rampă, cu un megafon la gură:

— Domniile voastră, vă rog să vă calmați... un mic incident penibil, neașteptat... rămâneți... dumneavoastră cei din spate, nu plecați. Vom elibera scena și totul va fi numaidecât în ordinea cea mai perfectă. Domnule dirijor, vă rog, muzică, ceva vesel, drăguț. Doamnelor și domnilor, dansați, fiți veseli – regret infinit – doamnelor și domnilor avem un program atât de frumos, cele mai bune numere de-abia acum urmează.

Muzica a început să cânte din nou. Directorul i-a înmânat megafonul crainicului:

— Asta era treaba ta la drept vorbind. Of, dar așa-i întotdeauna, în clipele cruciale trebuie să faci totul cu mâna ta.

A aruncat o privire tristă înspre grădină unde se reinstaurase oarecum calmul.

— Mai întâi du-i de-aici pe tipii ăștia doi, a spus el. Nita și Fred stăteau lângă Alvaroz, Fred se uita înmărmurit la corpul zdrobit:

— Na uite în ce stare-i eroul tău, a spus el încet. Nita își uitase haina deschisă, iar rochia cu paiete îi licărea în lumina reflectoarelor. Și-a încrețit nasul:

— Uf, ce oroare.

Arbitrii și doi *boys* l-au cărat pe Alvaroz de pe scenă. Berta i-a zărit când au traversat curtea. Ședea alături de negru pe o bancă sub ulm.

— Ce-o fi? a spus ea.

— Și-a luat-o unu peste nas, a zis negrul rânjind și i-a mângâiat piciorul. Ea l-a plesnit peste mână.

— Încetează. Plec. Tu să mai stai puțin aici.

— Cam scurtă plăcerea.

— Ca să nu te saturi așa repede.

Berta s-a ridicat, și-a pus în ordine hainele și părul.

— Vine încă o creatură distrusă.

Dinspre grădină se auzeau fluierături stridente.

— Dieckmann, a zis negrul.

Dieckmann, moale și gata să cadă, se rezemase de Jonny și cobora scara mică de lemn dinspre scenă către curte. Avea o privire pierdută, tulbure.

— Idiotule, a spus Jonny, te-a luat dracul sau ce?

— Sunt un nemernic, a oftat Hein, nici eu nu știam cât îs de nemernic.

Ochii i s-au umplut de lacrimi.

— Odată și odată tot trebuia să se întâmple.

— Nu mai dorea niciunul și nu mai suportam, a spus Hein.

— Na, că acum te-ai săturat, a zis Jonny.

În cabină, Hein s-a întins pe șezlong și s-a holbat la tavan.

— Ei, nu fi așa trist, a spus Jonny, și l-a bătut încurajator pe Hein peste umăr cu palma lui grea. Ce-a fost a fost și gata.

Hein a clătinat din cap, iar obrajii îi luceau umed în lumina rece:

— Că poate să zacă așa ceva în tine, nu, nu. . . nu pot înțelege. . .

Oamenii se întorseseră la locurile lor și încă vorbeau surexcitanți despre incident, muzica se auzea, dar nimeni nu dorea să danseze. Un băiat de serviciu în uniformă liliachie, cu șapca pusă strâmb, îngenunchease pe scenă și ștergea sângele cu o cârpă.

— Băiete, nu merge c-o cârpă uscată, s-a plâns directorul.

Băiatul se uită speriat la dâra lată de sânge și la fața directorului, îi tremura mâna în care ținea cârpa.

— Poate că nu-i o treabă pentru băieți așa tineri, a spus timid crainicul.

— Bineînțeles că-i o treabă numa' bună pentru ei, a zis directorul clătinând deprimat din cap. Trebuie să se obișnuiască și cu așa ceva. Du-te repede și adă o găleată cu apă caldă și o mătură, ai înțeles?

Băiatul a zbughit-o.

— Domnule director, a zis crainicul, aș vrea să vă rog ceva.

— O chestiune privată? a spus prompt directorul privindu-l neîncrezător.

— Da.

— Dar nu se poate acum, dragul meu. Ce te-a cășunat. Mă mir. Hai, încălzește mai întâi atmosfera. Îți vine să bocești în grădina asta. După aia, vino să mă cauți la birou. Oricum am ceva de vorbit cu tine.

Oskar și Anton își plătiseră berea și s-au ridicat.

— O seară bună, i-au spus omului de la masa lor.

— O seară bună, a zis bărbatul și i-a privit sătul și mulțumit.

Când au trecut prin arcadă înspre Strada Portului, Anton a spus:

— Seara asta e de-a dreptul vrăjită, mai întâi povestea cu Bauer și acum asta.

— O să fiu bucuros nevoie mare să mă întorc în camera mea din Marburg.

— Ei bine, curând o să lucrezi la Calvinul tău în Amsterdam.

— Slavă Domnului, a spus Oskar.

Oarecum palidă și ezitantă, Berta i s-a alăturat lui Karl, la masă.

— Ce s-a întâmplat? Unde ai fost atâta vreme?

— Of, a trebuit să mă fac nevăzută, mă simțeam atât de ciudat, stomacul meu, – dar acum mi-am revenit.

— Între timp, ăia doi aproape s-au omorât în bătaie.

— TE NUMEȘTI PETER? A SPUS FANNY: ce Peter anost îmi ești.

S-a culcușit în pat, a tras cuvertura până la bărbie, apoi și-a pus mâinile sub cap. L-a privit cu reproș.

El nici măcar nu se uita la ea.

— Chiar vrei să te îmbraci?

— Vezi bine.

— Vrei să te îmbraci și să pleci pur și simplu?

Peter a încuviințat din cap posomorât.

— Și eu care mă gândeam că azi va fi ceva special. . . cu totul diferit.

— Păi, a ieșit diferit de alte dăți, a spus Peter.

— Da, dar doream să spun ceva cu adevărat drăguț. Chiar îmi place de tine.

— Și mie îmi place de tine și m-am gândit. . .

— Vino-ncoa’, vino, a zis Fanny.

Ea s-a ridicat din pat și l-a tras spre ea peste marginea patului. L-a privit în față.

— Mai înainte ai fost așa drăguț cu mine. Nu-ți mai place de mine?

— Ba da, îmi placi, a spus Peter.

— Și totuși ai gura asta mare și roșie. Nu-ți vine cheful?

Peter s-a uitat într-o parte.

— Nu putem vorbi despre așa ceva.

— Da' de ce nu, de ce nu vrei să continui?

El i-a învăluit cu privirea umerii ascuțiți, ososi, nasul cârn, ridicat în aer a neînțelegere – și a zâmbit chinuit.

— Mă gândeam că o să meargă, dar mi-a trecut, nu mai simt nimic acuma.

— N-am fost drăguță cu tine? A privit înspre masă. În întuneric se deslușea încă sticla de lichior și paharele ce scăpărau în lumina ce pătrundea din stradă.

— Ai băut ceva și ai ascultat gramofonul, tot nu ți-a venit cheful?

— Ah, iar începi, a spus Peter.

— Păi, nu ești un bărbat adevărat, a zis ea și s-a întors în pat trăgând pătura până la bărbie. — De acum poți să te îmbraci de-adevăratelea!

El s-a așezat pe marginea patului și s-a aplecat după pantofi. Ea s-a apropiat de el din spate, și-a pus sânii pe spinarea lui, și-a petrecut brațele pe după umerii săi, și-a vârât mâinile în cămașa-i deschisă, și i-a mângâiat pieptul.

— Lasă-mă, a rostit el.

— Vino, a spus ea.

— N-are niciun rost.

— Nu simți chiar nimic, micuțul meu Peter? Îmi place și mie o dată de un tip și el nu vrea.

— Nu merge, a zis Peter. Nu pot.

— De ce nu poți?

— Nu știu.

— Vino, a spus ea, Vino. Așa. . . De ce ești atât de trist? . . prostuțule. . .

INSPECTORUL CĂLCA ȚEAPĂN ȘI GRAV. Pe o parte strada mărginită de șirul de case albe, cu ferestre întunecate ori cu perdele trase era liniștită, iar pe cealaltă parte se întindea rambleul căii ferate. În lumina fantomatică a felinarului taluzul ierbos strălucea într-un verde mat. Peste terasament se ridicau vârfurile întunecate ale copacilor din parc. Pe trotuar pașii inspectorului răsunau sever, milităros. Apoi inspectorul a zărit taraba cu cârnați aflată sub podul de cale ferată. Vânzătorul, într-un halat alb, cu șorțul legat la brâu, stătea sub strălucirea roșiatică a lămpii cu petrol de lângă oala aburindă și vorbea cu doi muncitori care își mestecau cârnații și râdeau. Inspectorul s-a oprit încurcat. Râsul muncitorilor suna a gol sub podul feroviar. Încolo, drumul era destul de liniștit, câte un biciclist cu o rază tremurătoare de lanternă, câte o mașină care huruia surd pe sub pod. Apoi muncitorii au plecat, iar inspectorul, deodată hotărât, a mărșăluit drept spre tarabă. Deja adulmeca mirosul plăcut de prăjeală.

— O seară bună, domnule inspector. O plimbare la aer curat?

— După cum vezi, Krömke, a spus inspectorul sever și pe un ton măsurat. Lentilele ochelarilor săi fulgerau.

— Aveți dreptate, domnule inspector. Da, abia acum e vremea numai bună pentru o plimbare. Când aerul s-a răcorit.

— Merg afacerile, Krömke? a întrebat inspectorul.

— Da, mulțumesc, a râs Krömke scuturându-se mulțumit din tot corpul. S-a întins peste masă, cu o mână pe capacul ceaunului, și s-a aplecat înainte confidențial; fața lui, rotundă, rozalie, ochii lui albaștri, părul blond, tăiat scurt, totul radia o încântare tăcută:

— Mulțumesc, mulțumesc. În asemenea seri, știți, îi scoate la drum, se plimbă pe străzi, vorbesc unii cu alții, vedeți dumneavoastră, și apoi seara se liniștesc, toată agitația zilei a dispărut, se bucură, răsuflă ușurați, și apoi îi apucă pofta, cât se poate de firesc le vine pofta: ai chef de un cârnat. . . de ce nu, ce altceva am putea face? Și pe urmă apar îndrăgostiții, înțelegeți, mai întâi se duc în parc, se sărută după placul inimii, apoi li se face foame și. . .

— Bine, bine, Krömke, am înțeles, a rostit inspectorul și s-a uitat grav înspre ceaun. Dă-mi iar doi cârnați, te rog.

— Împachetați?

— Desigur, Krömke. . . ca de obicei.

— Domnule inspector, a spus Krömke și l-a țintuit deodată cu ochii săi viorii, blânzi și melancolici:

— Pot să vă întreb ceva?

— Iute, Krömke, a spus inspectorul, aruncând priviri neliniștite de o parte și alta a străzii. Dar pe scurt, Krömke, nu te întinde cu vorba.

— Domnule inspector, de ce nu mâncați niciodată cârnații la taraba mea?

— Le iau mereu cu mine, au gust mai bun acasă. Ce întrebare prostească, fără rost, Krömke.

— Domnule inspector, a zis Krömke pe un ton de profund reproș, știu că nu mâncați cârnații acasă, vă duceți în parc și îi mâncați acolo.

— Păi na, acasă sau în parc e același lucru. Dumnezeule, nu poți fii propriul stăpân, nu mai ai voie să-ți mănânci cârnați oriunde vrei? Ne-am căsătorit, Krömke? Ce te-a apucat, de obicei ești om cu scaun la cap. . .

— Of, domnule inspector, știu prea bine de ce vă duceți în parc: vă e rușine să stați la taraba mea și să mâncați.

— Aiurea, s-a stropșit inspectorul, ce prostie. . .

— Ba da, vă e rușine. Nu e suficient de rafinat pentru dumneavoastră. Și totuși vin mulți domni distinși care mănâncă la mine, de exemplu, Domnul. . .

— N-am răbdare să ascult prostiile astea.

— Domnule inspector, cu mâna pe inimă, chiar n-am dreptate?

— Și chiar dacă ai avea, Krömke, a spus inspectorul, n-are nimic de-a face cu dumneata, nu trebuie să te simți jignit.

— Dar asta te jignește, te rănește. . .

— N-ar trebui, Krömke. Nu fi atât de copilăros. Ar trebui să cunoști viața. . .

— Și o cunosc, a zis Krömke mâhnit.

— Ar trebui să știi că există anumite limite, anumite obligații – Krömke, ai îndatoririle tale față de funcție, față de uniformă.

Krömke contempla melancolic tunica verde, nasturii aurii și epoleții scânteietori ai inspectorului.

— Da, îngrădiri peste tot, a rostit el încet, și de ce?

— Niciodată nu poți fi destul de vigilent, a spus inspectorul. Dușmani, bârfe răutăcioase – da, dacă toți oamenii ar fi ca tine, Krömke. . .

Krömke a dat din cap mut și înțelegător, a așezat doi cârnați roz pal pe grătar, i-a întors pe o parte și alta cu furculița, i-a lăsat să se rumenească și să sfârâie în grăsime.

—Nu, n-am nimic împotriva profesiei tale, a zis inspectorul, absolut nimic. O profesie respectabilă, solidă. Și nu-i ușoară, nu-i deloc ușoară. . .

— Mai ales iarna, a adăugat domnul Krömke cu un aer modest și suferind. În frig. Acum mai merge.

— Nici acum nu-i ușor, știu asta, a spus inspectorul. Să stai în picioare în fața tejghelei ore în șir.

— Te mai poți așeza câteodată . . ., a intervenit domnul Krömke.

— Totuși, totuși, tot respectul. . .

Krömke a așezat cârnații rumeniți, strălucind de grăsime, pe o farfurie de carton, a adăugat o porție generoasă de muștar, apoi o chiflă, a înfășurat totul cu grijă în hârtie de mătase și le-a înmânat inspectorului:

— Ei bine, inspectore, aici sunt cârnații, mergeți în parcul din față dacă așa trebuie. . . și poftă bună. . . și fără nicio supărare.

— O seară bună, Krömke. Ești un om de bun simț. Ai toată considerația mea.

— O seară bună, inspectore, a spus Krömke și l-a urmărit melancolic cum se îndepărtează cu aer solemn. Pașii inspectorului răsunau sub pod, iar epoleții săi străluceau în lumina lampadarelor. Își ținea pachetul dinainte țeapăn și serios. Krömke a apucat a vedea cum se afundă în parc.

MICUȚA LUISE DORMEA IAR, fusese trezită de un coșmar, dar acum îl uitase și se cufundase în somn. Dar mama încă nu ațipise. Stătuse în aceeași cameră, se apropiase de fereastră, se gândise la soțul ei mort, care fusese înmormântat la cimitirul Sfântul Petru acum doi ani, se întorsese în pat, iar acum zăcea acolo cu ochii deschiși. S-a gândit la Luise și la visele ei, s-a gândit la soț și la cealaltă fiică a ei, Anni, care se căsătorise cu profesorul de desen. Nu mai dormea alături de ele, se îndepărtase și acum se culca lângă un bărbat. Anni e oare mulțumită, cum se descurcă? Vorbește atât de puțin despre viața ei.

Vai, Anni nu era fericită în acea clipă, era temătoare și îngrijorată, pentru că era singură, Georg nu se întorsese încă de la partida de popice cu ceilalți colegi profesori, iar ea stătea de asemenea cu ochii deschiși, se sucea și se răsucea și aștepta. . .

Era cât pe ce să țipească când a trezit-o un clinchet de chei. Georg! Cât era de gălăgios, în ce hal a trântit ușa, cum tropăia pe coridor. Să fie Georg?

Ușa s-a deschis larg, o figură stătea pe prag. A auzit un râset înăbușit.

— Georg, aprinde lumina! a exclamat Anni.

Silueta se oprise și râdea.

Anni a aprins lampa de pe noptieră cu mâinile tremurânde. Era Georg.

— Ce m-ai speriat! Georg, Georg. . . ești beat. . . o, Doamne, e beat.

Georg a închis ușa cu greutate folosindu-se de ambele mâini și apoi s-a clătinat în cameră, s-a prins bine de piciorul patului, s-a aplecat în față și a rânjit prostește:

— A fost amuzant, a bolborosit el, băieți veseli, colegii mei. Și ce face porumbița mea? Să vin la porumbița mea, să mă bag în pat. Ha, ha. . .

— Georg, încetează. Ești beat criță. Georg, ascultă-mă, fii rezonabil.

Dar Georg n-a ascultat-o, a continuat să hăhăiască, a râgâit zgomotos și a ridicat degetul, intenționa să spună ceva, dar nu i-a izbutit, s-a împleticit până la dulapul cu oglindă, s-a proptit de el cu brațele întinse și s-a uitat fix în oglindă la fața lui.

— Ce seară, a spus el înclinându-se în fața reflecției sale. Cine ești, ce vrei, ce cauți aici, cum așa? Cu femeia mea?

— Dacă ești așa unul, eu nu mai sunt femeia ta, a strigat Anni.

Stătea pironită în pat, se îndreptase puțin și își trase pătura până pe cap. Ce se întâmplase cu chipul frumos al lui Georg, cu firea lui prietenoasă și senină? Dacă încearcă să o atingă, are de gând să țipe. Să fugă pur și simplu, să iasă afară? Era singură, cu totul singură, la mila acestui om străin, într-o casa străină, noaptea. . .

Apoi Georg a zărit în oglindă fața îngrozită a lui Anni, ochii ei holbați, buza ridicată cu dezgust, părul negru care-i încadra chipul palid. A văzut mâinile ei mici, delicate care tremurau

ridicând cuvertura. Apoi el s-a întors. S-a îndreptat și cu pasul lui obișnuit s-a apropiat de pat, zâmbea calm și rezonabil, puțin jenat:

— Era doar o glumă. Mă prefăceam.

Anni, preț de o clipă, l-a privit pătrunzător, apoi trăsăturile i s-au destins, au zvâcnit. Ea a zâmbit timid, apoi a izbucnit în lacrimi, s-a lăsat pe spate, plângea, frântă, fericită, zguduită.

— Oh, să nu mai faci așa ceva. Nu-i frumos din partea ta.

Georg s-a așezat la marginea patului și o privea stânjenit.

— Am vrut să-ți fac o farsă. Nu te-a amuzat?

— Nu, nu mi s-a părut amuzantă. Of, m-am speriat așa tare. Dintr-o dată m-am simțit atât de singură. Tu nu mai erai acolo. În cameră era un om străin.

— Dar acum m-am întors. Uită-te la mine. Sunt treaz. Abia dacă am băut ceva.

El i-a mângâiat ușor părul. Anni i-a cercetat din nou chipul.

— Am crezut că totul s-a terminat.

— Copil prostuț, a zis Georg.

S-au uitat unul la altul îndelung. Fața lui Anni s-a înseninat, a devenit luminoasă. Ea a zâmbit. Și Georg a zâmbit înapoi.

— Cum de poți să te prefaci așa, a rostit ea și a clătinat puțin din cap. Să nu mai faci asta niciodată. O boare ușoară, blândă a pătruns prin fereastra deschisă și a umflat ușor perdelele albe.

— N-am să mai fac, a spus el. Stătea liniștit lângă pat și se priveau și se recunoșteau iar pe deplin.

INSPECTORUL ERA AȘEZAT PE BANCĂ. Își mâncase ambii cârnați în întunecimea parcului, mușcase cu o anumită lăcomie din carnea fierbinte, condimentată și își potolise foamea care îl apuca mereu târziu în noapte. S-a lăsat pe spate, a privit peste taluzul de iarbă în direcția apei, a zărit nuferii licărind nedeslușit, oglinda neagră și încremenită a iazului, lebedele adormite. S-a întins, a inspirat bucuros aerul, îi părea că înoată într-o atmosferă groasă și că se dizolvă încet-încet, moțăia în timp ce ochelarii i-au alunecat de pe nas, se cufunda în amurg.

Un tren a turuit pe podul de cale ferată, peste capul domnului Krömke și a uruit de-a lungul terasamentului căii ferate, meterezelor, și șirului de case de un alb pal de pe Olbersstraße. Inspectorul a tresărit. A zărit luminile trenului zburând prin apa neagră, alunecând peste lebede, tufișuri și copaci. S-a dezmeticit. Era timpul să se bage în pat. Altminteri, mâine la serviciu, n-ar fi în stare de nimic. S-a ridicat și s-a îndepărtat cu pasul măsurat.

A ieșit din parc și a trecut pe sub podul de cale ferată, iar de pe celălalt trotuar domnul Krömke i-a făcut un semn prietenesc cu mâna: „Noapte bună.” „Noapte bună", și el a mers mai departe pe

Strada Portului. Pe o parte, câteva restaurante erau încă iluminate și animate zgomotos – o ușă s-a deschis, iar zdrăngănitul pianului electric s-a repercutat pe strada pustie, – dar pe cealaltă parte clădirea vamală cu pereții roșii ca vinul era tăcută și cu ferestre întunecate. Iar inspectorul a traversat strada și s-a îndreptat spre intrare. S-a oprit la ușă și a ridicat tunica verde pentru a scoate din buzunarul pantalonilor legătura grea și impresionată de chei când a auzit un țipăt ascuțit, dureros și înjurăturile unui bărbat din imediata apropiere. Și-a înălțat privirea și s-a întors.

Un băiețel într-un costum alb de marinar fugea în cea mai mare grabă pe cealaltă parte dinaintea ferestrelor mari iluminate sau acoperite ale restaurantelor, ținea pumnii mici încleștați la piept, alerga cât îl țineau puterile și plângea neîntrerupt. Un cățeluș teckel țopăia pe lângă el și, uneori, sărea cu un schelălăit voios. La câțiva pași în spate, alerga după ei un bărbat înalt, masiv, într-un frac negru, cozile hainei îi fluturau, omul îl urmărea în mod vădit pe băiat și căuta să-l prindă. Și nu departe de acest om, un al treilea bărbat alerga și încerca să-l ajungă din urmă pe bărbatul masiv. Cei care alergau pe Strada Portului erau Addi, Fips, hipnotizatorul și crainicul.

Hipnotizatorul l-a ajuns din urmă pe Addi, l-a prins de un umăr, apoi de celălalt și l-a scuturat pe băiat atât de tare, încât căpșorul său blond și delicat se balansa înainte și înapoi ca un boboc de floare pe o tulpină prea firavă:

— Unde te duceai, mă? Ce alergi singur noaptea pe stradă fără să mă întrebi? Aveai de gând s-o ștergi, nu? Răspunde!

— Nu, a suspinat Addi.

— De ce-ai fugit? Ce înseamnă prostia asta?

— N-am vrut să fug, promit, a hohotit Addi.

Crainicul i-a ajuns din urmă.

— Da' lasă băiatul în pace, a intervenit el. L-ai chinuit destul pe ziua de azi.

— Care-i treaba ta aici? a întrebat hipnotizatorul. Ar fi chiar culmea să n-am voie să-mi facă băiatul să-și bage mințile în cap. Din câte văd, ticălosul a vrut să-și ia tălpășița. Nu-s orb.

I-a dat lui Addi o palmă zdravănă, răsunătoare, care l-a făcut să țipe, apoi l-a apucat de urechi și l-a tras de cap înainte și înapoi.

— Ai vrut s-o ștergi? De ce, mă rog? Zi acuma.

— Nu, nu, nu, a strigat Addi.

În acea clipă inspectorul a traversat strada cu pasul lui grav și s-a îndreptat spre hipnotizator. Și-a ridicat mâna într-un gest protector:

— Vă rog să-i dați drumul, nu așa se disciplinează un copil.

Hipnotizatorul a zărit privirea severă a inspectorului, a văzut uniforma verde și aerul dezaprobator al autorității și i-a dat, într-adevăr, drumul lui Addi.

— Ah, domnule locotenent de poliție, trebuie să apreciați lucrurile exact: ștrengarul a vrut să-și ia tălpășița.

— E de mirare că băiatul nu te mai suportă! L-ai chinuit până la sânge, a spus crainicul.

— Domnule locotenent, i s-a adresat el inspectorului, trebuie să știți că dumnealui este hipnotizatorul de la Astoria și că face cu băiatul spectacole care o să-l bage în mormânt.

Hipnotizatorul a scos un râs scurt și forțat.

— Ia ascultă la mine, bădăran necioplit ce ești. Ce te bagi tu în treburile mele? Așa coleg îmi ești tu.

— Ar trebui să vă interzică reprezentările astea, a spus crainicul. Ah, domnule ofițer, n-ați putea interveni? E limpede că poliția n-ar avea de ce să permită chinuirea copiilor într-un asemenea mod.

— Nu-s locotenent de poliție, ci inspector vamal, a zis inspectorul ce și-a dres glasul. Stânjenit, și-a vârât degetul după gulerul înalt și rigid. — Trebuie să vă adresați altcuiva.

— N-ai nimerit adresa, a râs hipnotizatorul. Na bine, filantropule, ușcheala, dă fuga la poliție, să-ți descarci inima. N-o să-ți fie de prea mare ajutor.

Hipnotizatorul se postase cu picioarele depărtate și brațele încrucișate dinaintea crainicului, iar fața roșie îi plesnea de sănătate și radia de triumf. Addi stătea lângă tată mic de tot și se uita cu privirea obosită, deznădăjduită în vitrina pescăriei Meyer, în fața căreia se găseau. Magazinul era întunecat, dar în vitrina prăvăliei era un bazin de pește iluminat de dedesubt, apa verde strălucea tulbure, un jet proaspăt de apă dinspre margine scotea bule; câțiva pești grași hălăduiau liniștiți în apă și dormeau, în vreme ce alții înotau agitați înainte și înapoi și își zbăteau trupurile grase, cu solzi argintii și se holbau prostește la stradă, la Addi. Cățelușul se așezase pe trotuar în fața lui Addi și se uita la el și la adulți cu fruntea încrețită și ochii aprinși, inteligenți.

— Nu ți-e milă de copil, chiar nu vezi că-și strică sănătatea? a întrebat timid crainicul.

— Prostii, a spus hipnotizatorul.

— Dar azi a vomitat din nou, am văzut cu ochii mei.

— I s-a tras de la incidentul stupid cu potaia. Mă debarasez eu de ea. Da, javră împuțită, nu te holba așa, degeaba dai din coadă.

Addi s-a pus din nou încetișor pe plâns. Se uita neajutorat la inspector. Acesta și-a mutat numaidecât privirea. Își scărpina bărbia gânditor. Addi scruta iarăși peștii ce se zgâiau prin geam.

— Nu, a strigat disperat crainicul, copilul nu trebuie să rămână cu tine. Trebuie să-ți fie luat. Nu ești un tată adevărat. Domnule, s-a adresat el inspectorului, l-ați văzut cum se comportă cu băiatul. În caz de nevoie puteți depune mărturie – nu există nicio modalitate prin care copilul să poată locui altundeva? Să găsim o persoană respectabilă care să-l primească și să-l trateze așa cum se cuvine?

Hipnotizatorul nemișcat râdea puțintel în sinea lui. Addi l-a privit pe crainic cu sufletul la gură, iar preț de câteva clipe în ochii lui s-a aprins o scânteie de uimire. Inspectorul și-a ridicat capul, a venit mai aproape în felul său țeapăn, greoi, iar ochii lui bătrâni și cenușii scânteiară din spatele ochelarilor, și-a dres glasul, a vrut să spună ceva, dar apoi s-a uitat la hipnotizator, care stătea acolo atât de imperturbabil și râdea încetișor, și s-a uitat în altă parte jenat, a zâmbit timid și a spus doar:

— Scuzați-mă, o întrebare – poliția permite ca astfel de copii mici să fie folosiți în reprezentații, vreau să spun. . .

— Nu, bineînțeles că nu-i permis, a exclamat crainicul, e bine, domnule, că ați menționat asta. Poliția o va interzice. Asta sper și eu.

— Poți spera mult și bine, a spus hipnotizatorul.

A scos prompt un portmoneu gros și a scotocit prin el.

— Poftim, permisul.

— De neconceput, a murmurat inspectorul.

— De neconceput pentru dumneata care nu te pricepi la lucruri din astea. Am tot dreptul, după cum vedeți. Și dacă mă tot cicăliți, mă duc la poliție și depun plângere împotriva dumitale. Așa că gata cu asta. M-am săturat de atâta vorbărie. Am rugămintea să vă gândiți mai bine înainte de pune piedici unui om cinstit care-și face treaba și așa grea. Deci, noapte bună, domnilor, dormiți bine, poate vă limpeziți la cap.

S-a întors spre crainic:

— Cu tine mai am de reglat niște conturi. Dar nu aici. Addi, mâna.

Addi și-a înclinat capul, iar el și-a ridicat mâna șovăitor, tatăl l-a apucat c-o strângere fermă și s-au îndepărtat. Teckelul țopăia în spatele lor cu urechile atârnate. Pașii hipnotizatorului răsunau pe strada tăcută.

— Iar îl ia cu el, e groaznic, a zis crainicul.

— Nu se poate face nimic? a întrebat inspectorul.

— Nu știu, a spus crainicul obosit. Acum și poliția e de partea lui.

— Știți ce? a rostit inspectorul râzând rușinat, când ați întrebat prima dată dacă există cineva care ar putea . . .

— Am simțit, a exclamat crainicul, de ce nu ați spus nimic?

— N-avea niciun rost.

— Mda, tot ce se poate, a spus crainicul. Sunteți foarte singur, presupun?

— Da, foarte.

— Păcat, păcat, v-aș fi încredințat acest tânăr. Un copil bun.

— Da, soția mea a murit, iar eu n-am copii.

— Scuzați-mă, trebuie să mă întorc, a zis crainicul.

— Și dacă am încerca totuși la poliție?

— Poate, . . . dar n-am prea mari speranțe. Dacă n-aș avea eu însumi atâtea pe cap – soția mea este grav bolnavă și vreau să o vizitez.

— Ah, a spus inspectorul.

Au dat mâna, iar crainicul s-a îndreptat agale spre Astoria cu un aer trist. Inspectorul a descuiat ușa și a suit țeapăn și solemn scările întunecate până la apartamentul său singuratic.

CÂND PREZENTATORUL A AJUNS la Astoria, câțiva chelneri și băieți veneau deja înspre el:

— Unde ați fost? Vă căutam peste tot. . .

— Ei bine, acum sunt aici, liniștiți-vă, a spus crainicul și a trecut prin grădină în curtea din spate, cea cu ulmul și decorurile. Un bărbat și o fată îmbrăcați ca trapeuri[1] s-au apropiat de el emoționați:

— În sfârșit am dat de dumneata. Totu-i vraiște. Pe unde ați umblat?

Bărbatul și fata purtau haine de piele cafenie, la gât, o bandană roșie, iar pe cap, pălării cu boluri mari. Clătinau mânioși din cap și cerceii mari de la urechi se balansau.

— Repede pe scenă, a strigat trapperul cu priviri furibunde.

Un *boy* a țâșnit în fața crainicului și i-a zis cu glas cristalin de copil:

— Trebuie să vă duceți numaidecât la director.

— În regulă, a spus crainicul, mă duc.

— Nu, mai întâi pe scenă, să ne anunțați, a exclamat trapeurul.

— Pot să fac și asta, a spus crainicul.

A urcat pe scenă, a declamat ceva, putea să o facă fără să se mai gândească la ce spunea, a coborât din nou, iar trapeurii și-au făcut intrarea. Se auzeau sunete de tobă.

Crainicul s-a îndreptat spre clădirea Astoriei, a urcat scările cu pași grei și a bătut la ușa directorului. Când a intrat, era așa cum își închipuise. Hipnotizatorul era deja acolo.

[1] Vânător din nordul Americii care se servește de capcane. (DEX)

Directorul stătea în fața biroului, se răsucea în scaun și își ținea mâna groasă răschirată pe tăblia mesei. Hipnotizatorul se rezemase de marginea biroului, cu brațele încrucișate, și se uita la crainic sigur de victorie.

Dumnezeule, s-a gândit crainicul, n-ai decât să ai parte de toate victoriile. Numai lasă-mă-n pace.

Ochii uleioși ai directorului îl priveau pe crainic cu tristețe:

— Ce-s poveștile astea, dragul meu, nu se poate așa ceva. O iei la fugă, perturbi tot programul, îți bagi nasul în lucruri care nu te privesc. . .

— Nu mai rezistam să văd cum e chinuit băiatul, a spus crainicul.

— Dar nu-i chinuit deloc. Nu-i adevărat, s-a plâns directorul. Se pare că n-ai habar ce vrea să însemne educația, educația adevărată. Doar așa iese ceva din copiii ăștia. Iată dovada. A realizat un număr strălucit, punctul culminant al programului nostru.

— Păi atunci, nu mai zic nimic, a afirmat crainicul.

— S-a dat bătut, a râs hipnotizatorul.

— Dragul meu, chestiile astea nu-mi plac deloc, a spus directorul. Arăți că prea puțin îți pasă de afacere și de spiritul de camaraderie, n-ai considerație pentru colegi. În asemenea condiții nu se poate lucra. Te-am observat de ceva vreme: nu faci deloc atmosferă în locul ăsta. N-ai pic de entuziasm pentru ce faci. Știi că eu nu-mi fac de lucru cu un defetist.

— Dar întotdeauna mi-am făcut datoria, a zis crainicul nesigur. Stătea acolo stors de vlagă cu fața cenușie și fără expresie. Oh, aveau dreptate, nu mai era nimic de capul lui.

— Datoria, a exclamat directorul.

— Datoria, ca și cum ar fi de ajuns, a interveni hipnotizatorul.

— Întocmai, a spus directorul, nu-i suficient să-ți faci datoria. Nu-ți dai seama, nu simți chiar deloc? Dinamism, entuziasm, o anume ingeniozitate. . .

— Când ai grijile tale, nu ești tot timpul în vervă, a zis crainicul.

— Ce griji ai?

— Soția mea este grav bolnavă.

— Mda, e supărător, dar totuși – tre' să-i faci față. Te plimbi peste tot cu mutra asta de înmormântare – nu se poate așa ceva. Apropo, doreai să mă întrebi ceva, nu așa ai spus mai devreme?

— Ah, nimic important.

— Hai, zi!

— O, vream să vă rog să-mi dați o zi liberă să mă duc să-mi văd nevasta.

— Mă gândeam eu, s-a lamentat directorul, meseria e pe locul doi. Ești mereu cu gândurile aiurea. Nu, nu, n-are niciun rost.

Directorul s-a ridicat cu un oftat greu și s-a îndreptat spre crainic, l-a apucat ușor de braț cu mâna-i cărnoasă și l-a privit uleios și melancolic:

— Dragul meu, oricât mi-ar părea de rău, trebuie să ne despărțim ca niște buni prieteni. Nu te încadrezi. Mă așteptam la mai multe de la tine: crainicii care să se ocupe și de luptele sunt rari, – dar dacă faci asta, atât de moale și fără zvâc, n-am cum prețui asemenea avantaj. M-am înșelat în privința ta. Așa-i că mai lucrezi o zi sau două până-ți găsesc înlocuitor și după aia poți să pleci – de acord?

— Da, a spus crainicul, în regulă.

— Cu siguranță că e în regulă, dragul meu, a zis directorul și i-a dat un ghiont încurajator. Nu pune la inimă. În viață-s suișuri și coborâșuri. Iacă-tă că poți călători să-ți vezi soția, că tot îți doreai asta.

Crainicul cu privirea ațintită în podea nu scotea o vorbă. Apoi s-a întors încet spre ușă și a ieșit din încăpere. A coborât scările și a pătruns în grădină, trapeurii își terminaseră numărul, iar oamenii dansau. A trecut prin verandă în curtea din spate și s-a așezat pe banca de sub ulm. Privea decorul care reprezenta castelul Stolzenfels pe Rin. Într-o parte sporovăiau doi luptători. Hipnotizatorul a pășit în curte, cu un trabuc gros în gură, cadou de la director, l-a zărit pe prezentator și a trecut prin spatele lui, pe lângă ulm, și s-a îndreptat spre luptători. Vorbeau despre Alvaroz.

— Ce, nu l-ai văzut încă? Trebuie să te duci, zace încă acolo.

Da, voiau iar să meargă, îi cunoșteau cabina. Au mers la barăcile de lemn și în încăperea lui Alvaroz. Au făcut lumină. Alvaroz continua să doarmă. Un luptător a tras încet halatul de baie care fusese pus peste el. Hipnotizatorul s-a uitat îndelung la corpul zdrobit. Alvaroz nu era încă spălat, iar sângele negru-roșiatic i se lipise de trup. Din loc în loc, pielea lui căpătase nuanțe de un albastru sidefat. Erau locurile unde izbiseră pumnii lui Dieckmann. Buzele îi erau sparte, expuse, iar părul lins îi fusese răvășit și îi atârna pe frunte în șuvițe negre. Pantalonii într-o nuanță de albastru-închis îi erau zdrențuiți în jurul șoldurilor.

— Un corp fabulos, a spus hipnotizatorul. Se vede chiar dacă-i acoperit de răni și sânge.

[— Nu-i de mirare că l-a înnebunit pe Dieckmann. Dar tipul nu lasă pe nimeni să se apropie de el, a zis unul din luptători.

— Se lasă mai greu de atins ca o călugăriță, a zis celălalt.]

Deodată Alvaroz și-a deschis ochii. I-a privit îndelung. Pe urmă a văzut camera și că zăcea acolo complet dezbrăcat.

— De ce stați aici? a întrebat el, și le-a aruncat o privire aprigă, încărcată de mânie. Și-a purtat mâna pe corp în locurile unde sângele făcuse cruste.

— Plecăm, au mormăit ceilalți și au dispărut repede.

Hein Dieckmann se îmbrăcase și ieșea din baracă cu Jonny. Au traversat curtea unde crainicul stătea sub ulm cu o mină tristă.

— N-o să trecem prin grădină, a spus Jonny, putem ieși și pe aici. Din curte, o poartă se deschidea spre o alee ce ducea pe Strada Portului. Hein purta un palton scurt, galben, iar pe capul rotund, un melon. Se uita drept înainte și nu scotea o vorbă. Jonny îl privea pe furiș din colțul ochilor. Dacă spunea ceva, Hein dădea din cap absent. Urmau Strada Portului, locuiau înspre centrul orașului, la un hotel. Treceau pe lângă canalul orașului. Hein s-a oprit o clipă, a inspirat adânc și s-a uitat la apa neagră.

— Omule, pot să-ți spun ceva? a început Jonny.

— Hm?

— Nu te mai gândi la toată povestea asta. . . și de mâine ai să începi o viață cu totul nouă.

— Tâmpenii.

— Acum știi la ce tre' să fii atent, a spus Jonny.

— De parcă ajută la ceva, tâmpitule.

— Dacă vrei, poți, a zis Jonny.

— Ah, e prea adânc în mine, a spus Hein și s-a uitat la apa neagră și tulbure, te ține în tot corpul, ce-i de făcut. Sunt un porc și nimic mai mult.

Jonny a pufnit stânjenit și iritat:

— Aproape că-mi vine să cred că o faci anumit. Revino-ți, omule.

— Sunt un mizerabil, a spus Hein, sunt un rahat și nimic mai mult.

CÂNTECUL DIN FLAUT AL DOMNULUI BERG SE AUZEA TOT MAI ÎNCET. Ultimele note clare și cristaline suflau peste grădini, se risipeau în vânt, și se pierdeau în liniștea aerului – și muzica s-a isprăvit. Domnul Berg terminase. Ia flautul de la buze, zăbovește un răstimp la fereastră, și contemplă noaptea. Apoi reintră în întunecimea încăperii.

— În sfârșit s-a oprit din cântat, a spus doamna Jacobi.

— Da, în sfârșit, a suspinat doamna Mahler. Tinerii care încă nu știu ce-i seriosul vieții.

— Nu știu dacă-i chiar așa, a zis doamna Jacobi, e foarte grav bolnav.

Cele două femei stăteau la masă lângă veioza electrică care răspândea în cameră o lumină caldă, roșie. Doamna Mahler ocupa un loc pe canapea cu ochii înlăcrimați, cu mâinile în poală, iar batista udă de lacrimi o ținea făcută cocoloș în mână. Privea cum doamna Jacobi broda o față

mare de masă. Modelul era imprimat pe pânză cu cerneală albastră, simple buchețele de flori, iar doamna Jacobi cosea modelul cu o sumedenie de fire de mătase în diferite culori.

— Îți sunt atât de recunoscătoare că ești alături de mine la ora asta târzie, a spus doamna Mahler. Pe masă se afla o bucată de hârtie și un creion. Doamna Jacobi deja compusese necrologul. Din când în când, doamna Mahler arunca o privire neliniștită înspre ușa întredeschisă care ducea în camera mortului. Prin acea despărțitură îngustă o întunecime stranie se insinua în liniștea încăperii.

— Dar mă bucur că-ți pot fi de ajutor, draga mea, a spus doamna Jacobi. Lasă-mă pe mine să mă ocup de tot. Așa că mâine dimineață mă duc direct la ziar să dau anunțul, iar apoi voi merge la casa funerară „Chiparosul." Vei vedea că o să fii mulțumită de „Chiparosul," au făcut o treabă impecabilă când l-am înmormântat pe al meu. A, acum mi-a trecut prin minte: soțul tău a vrut să fie incinerat sau îngropat cu sicriu?

— Nu știu, a spus doamna Mahler, n-a vorbit niciodată despre asta. Ce să fac?

— Soțul meu a vrut să fie incinerat, a zis doamna Jacobi. Spunea că-i mai curat. E o chestiune de gust, desigur.

— Doamne, ce-ar trebui să fac? a întrebat doamna Mahler.

— Gândește-te, draga mea, mai e timp.

Fereastra era deschisă și dinspre port auzeau mugetul cavernos al unui vapor care răsuna peste tot în oraș.

— Pleacă un vapor, a constatat doamna Jacobi.

Tonul grav și dezolant părea să o atingă pe doamna Mahler cu forța unei premoniții. A început brusc să plângă din nou.

— Oh, e groaznic, a spus ea, nu pot să cred că am rămas singură.

Doamna Jacobi a oftat tristă, dar a continuat să brodeze, ca să-i iasă cât mai exact frunzulița verde trebuia să fie foarte atentă, ceea ce nu era ușor.

— Te rog, stai cu mine toată noaptea asta, s-a tânguit doamna Mahler.

— Da, da, rămân, a spus doamna Jacobi. Trebuie să termin fața de masă.

Vaporul care dăduse semnalul era Adelaide. Frânghiile fusese dezlegate, Adelaide ieșise din port îndepărtându-se domol pe râu în jos.

Anton se afla pe punte și urmărea manevrele de plecare. Oskar i-a stat o vreme alături, dar apoi a coborât în cabină, era frânt de oboseală, voia să se întindă. Ziua fusese epuizantă.

Anton s-a uitat înapoi spre oraș. Luminile se apropiau unele de altele tot mai tare ca, în cele din urmă, să se estompeze într-o strălucire difuză, într-o fâșie lungă galbenă care apoi s-a scufundat, s-a dezintegrat hoinărind prin ținutul întunecat. Pajiștile întinse defilau iute. Casele de pe dig ca niște mogâldețe negre alunecau în amonte, schelele șantierelor navale se înălțau în noapte și

dispăreau. Iar la răstimpuri luna își scotea printre nori capul vârstnic, cenușiu argintat și azvârlea oarece strălucire în apă și scălda într-o lucire cenușie pajiștile nesfârșite pe care vitele stăteau neclintite sau culcate în iarba grasă, trupuri greoaie și întunecate.

Și își vedeau de drum. Fluviul se lățea tot mai mult, iar casele de pe mal se făceau tot mai rare. Aerul devenise treptat mai răcoros și începuse să bată un vânt rece – briza mării.

Anton era încă pe punte și privea în zarea largă.

Dintr-o dată cineva se găsea lângă el, o figură se apropiase pe mușește. Era Bauer, stewardul.

— Cum, încă ești aici? N-ai plecat? a exclamat Anton înspăimântat.

— Nu, dar să nu mă certi, a spus Bauer rușinat, ai dreptate.

— De ce n-ai plecat? a întrebat Anton.

— Am vrut să plec, a spus Bauer, îmi făcusem deja bagajele. Dar apoi n-am putut. Totul mi s-a părut atât de zadarnic.

— O, în locul tău, aș fi plecat, a spus Anton.

— E totuna, a zis Bauer și a aruncat o privire tulbure înspre râu. Fie că sunt aici sau în altă parte – nimic nu se schimbă.

— O, n-aș fi așa de sigur, a opinat Anton.

— Ah, merge și așa. Așa-i dat să fie, a spus Bauer.

— Doamne, ce prostie, a zis Anton.

— Sunt irecuperabil, a afirmat Bauer.

— Domnule Bauer, nu trebuie să vorbiți așa. Nu-i adevărat.

— Of, Doamne, a spus Bauer și a ridicat din umeri.

Apoi au tăcut și s-au uitat amândoi în depărtări.

— Trebuie să plec, a spus Bauer, ascultă. . . mă cheamă.

— Nu te duce, l-a rugat Anton.

— Ba da, trebuie, a spus Bauer, ce altceva aș putea face?

— E dezgustător, a zis Anton.

— Așa e, a spus Bauer și după ce a traversat puntea fără nici cel mai mic zgomot, a coborât scările.

Anton a rămas mâhnit cu privirile pierdute în depărtări.

Vaporul continua să coboare fluviul, iar motoarele vuiau surd.